ARTHUR SCHNITZLER

BADELÆGE DR. GRÄSLER

En novelle

Bibliotek 1800

Arthur Schnitzler

Badelæge dr. Gräsler

En novelle

eBibliotek 1800

2026

Ophavsret og brugsbetingelser

Denne ebogsudgave af Arthur Schnitzler: *Badelæge dr. Gräsler* er baseret på originaler, som (fra 1. januar 2027) er public domain i hele verden.

Nærværende ortografisk opdaterede og redigerede udgave af teksten kan frit downloades og videreformidles under Creative Commons-licensen BY-NC-SA – Kreditering-IkkeKommerciel-DelPåSammeVilkår 4.0 International.

Generelt forbehold: *Vær opmærksom på, at denne ebog er baseret på en tekst, som stammer fra en længst svunden tid. Normer og udtryksmåder mm. var anderledes dengang, og der kan derfor forekomme indhold, som på nogle virker stødende. Bogen skal, ligesom alle andre kunstneriske værker fra andre tider, ses i sin kulturelle og tidsmæssige kontekst, og udgiveren kan og vil ikke påtage sig noget ansvar for forfatterens verdensbillede og udtryksmåder.*

Copyright and conditions of use

This ebook edition of *Badelæge dr. Gräsler* is based upon sources in the public domain worldwide (as of January 1st 2027).

This orthographically updated and revised edition is free to download and reuse under Creative Commons BY-NC-SA Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International.

Disclaimer: *Please note that this book is based on an original text dating from another era. Norms and language were different then, and some readers might find offensive content. We believe that any work of art from previous times should be viewed in its cultural and temporal context and not in the light of latter-day prejudices, and we can and will not accept any responsibility for the author's views or language.*

1

Skibet skulle lige til at gå. Doktor Gräsler, mørkt klædt, i åbenstående grå overfrakke med sort armbind, stod på dækket, overfor ham hoteldirektøren, der var barhovedet, og hvis brune, glatkæmmede hår næppe bevægede sig til trods for den lette kystvind. "Kære doktor," ytrede direktøren med den for ham ejendommelige nedladende tone, der altid havde været Gräsler så ubehagelig, "jeg gentager, at vi med sikkerhed gør regning på at se Dem hos os igen til næste år, til trods for den højst beklagelige ulykke, som har ramt Dem her." Doktor Gräsler svarede ikke, men så med fugtige øjne i retning af øens strandbred, hvor den store hotelbygning med de på grund af varmen fast tillukkede hvide vinduesskodder tonede grelt frem; så strejfede hans blik videre hen over de søvnige gullige huse og tilstøvede haver, der i middagstågen dovent listede sig op ad gaden, lige til de sparsomme gamle murlevninger, som kransede højderne. "Vore gæster," sagde direktøren videre, "af hvilke nogle sikkert kommer tilbage næste år, har lært at sætte pris på Dem, kære doktor, og derfor håber vi tillidsfuldt på, at De atter vil flytte ind i den lille villa," han pegede på et beskedent, lyst lille hus i hotellets nærhed, "til trods for den sørgelige erindring, den gemmer for Dem, så meget mere, som vi for højsæsonen selvfølgelig ikke kan stille nummer treogfyrre til rådighed for Dem." Og da Gräsler rystede sørgmodigt på hovedet og, idet han tog den stive sorte hat af, med den venstre hånd strøg hen over sit stride, blonde, noget grånede hår: "Å, kære doktor, tiden gør underværker. Og hvis De muligvis er

bange for ensomheden i det lille hvide hus, gives der jo et middel imod det. Tag blot en lille net kone med fra Tyskland." Og da Gräsler kun svarede på disse ord med en forsagt blinken, vedblev direktøren livligt, næsten befalende: "Å, jeg beder Dem, ti for en. En lille net blond kone, hun kan for øvrigt også være brunette, det er måske det eneste, som De mangler for at føle Dem lykkelig." Doktor Gräsler trak brynene i vejret, som fulgte hans øjne svindende fortidsbilleder. "Nå, det være som det være vil," sluttede direktøren affabelt, "hvad De nu foretrækker, ugift eller gift, De vil under alle omstændigheder være os velkommen. Og den 27. oktober, om jeg må være så fri, som aftalt, ikke sandt? Ellers kan De på grund af de til trods for vore bestræbelser desværre endnu stadig temmelig mangelfulde skibsforbindelser først indtræffe den 10. november, hvad der, da vi jo allerede åbner den 1." – og nu havde han den noget snerrende løjtnantstone, som doktoren slet ikke kunne lide – "ikke netop vil være os behageligt." Så trykkede han overordentlig heftigt doktoren i hånden – en vane, han havde haft med fra De Forenede Stater – udvekslede en flygtig hilsen med en netop forbipasserende skibsofficer, ilede ned ad trappen og kom snart efter til syne på landgangsbroen, hvorfra han endnu en gang nikkede til doktoren, der endnu stadig stod melankolsk med hatten i hånden ved dækkets brystværn. Få minutter efter stødte damperen fra land.

På hjemrejsen, der var begunstiget af det skønneste vejr, måtte doktor Gräsler ofte tænke på direktørens afskedsord. Og når han om eftermiddagen slumrede let i sin bekvemme hvilestol på promenadedækket, med den skotske plæd udbredt over knæet, viste der sig undertiden for ham, et drømmebillede

lig, en smuk, buttet kvinde i hvid sommerkjole, svævende gennem hus og have, med et rødmosset dukkeansigt, der på en eller anden måde forekom ham bekendt, ikke fra virkeligheden, men måske fra en billedbog eller et illustreret familieblad. Men dette drømmevæsen besad den hemmelighedsfulde magt at bortjage hans døde søsters spøgelse, så at denne da forekom ham ligesom at have forladt dette liv for længere tid siden og så at sige på en naturligere måde, end det i virkeligheden var sket. Rigtignok gaves der også andre timer, vågne, tunge af erindringer, i hvilke han gennemlevede den frygtelige begivenhed med uudholdelig tydelighed som noget øjeblikkeligt.

En uge, før doktor Gräsler forlod øen, havde den ulykkelige hændelse tildraget sig. Som så ofte før var han efter middagen slumret ind i haven over sine medicinske tidsskrifter, og da han vågnede, kunne han se på palmens langagtige skygge, der imidlertid var løbet under hans fødder over den brede grusvej, at han måtte have sovet i mindst to timer, hvad der gjorde ham forstemt, fordi han med sine otteogfyrre år følte sig fristet til at opfatte dette som et tegn på aftagende ungdommelighed. Han rejste sig, puttede avisen i lommen, og, besjælet af en levende længsel efter Tysklands foryngende forårsvinde, gik han langsomt op mod det lille hus, som han beboede med sin kun få år ældre søster. Han så hende selv stå ved et af vinduerne, hvad der forundrede ham, da alle skodderne på grund af varmen plejede at være fast tillukkede, og da han kom nærmere, bemærkede han, at Friederike ikke, som han på længere afstand havde troet, smilede til ham, men at hun vendte ryggen til ham i en fuldkommen ubevægelig stilling. I en vis uro, som han selv

ikke helt forstod, ilede han ind i huset, og, idet han trådte rask hen til søsteren, der endnu stadig syntes at læne sig ubevægelig imod vinduet; bemærkede han til sin forfærdelse, at hendes hoved var sunket ned på brystet, at hendes øjne stod vidtåbne, og at der slyngede sig en til vinduesposten befæstet snor om hendes hals. Han råbte højt Friederikes navn, men følte samtidig efter sin lommekniv, og skar løkken over, hvorpå den livløse faldt tungt i hans arme. Han kaldte på tjenestepigen, der kom fra køkkenet og aldeles ikke kunne begribe, hvad der var sket, fik med hendes hjælp søsteren lagt hen på divanen og begyndte straks på alle mulige genoplivningsforsøg, som han var fortrolig med fra sin praksis. Tjenestepigen havde imidlertid skyndt sig hen til direktøren; men da denne trådte ind, var doktor Gräsler just blevet klar over, at alle hans anstrengelser var forgæves, og sunket udmattet og fortvivlet på knæ ved sin søsters lig.

I begyndelsen anstrengte han sig til ingen nytte for at finde en forklaring på dette selvmord. Det var ikke sandsynligt, at en alvorlig, i al værdighed aldrende pige, som han endnu under det sidste middagsmåltid rolig havde talt med om den forestående afrejse, pludselig skulle være blevet gal. Nærmere lå det at antage, at Friederike allerede i længere tid, måske i årevis, havde båret på selvmordstanker og af en eller anden grund just havde anset hin uforstyrrede eftermiddagstime for egnet til at udføre den lidt efter lidt modnede plan. At der muligvis under hendes ligelige stille lune skjulte sig et let tungsind, var ofte flygtigt faldet broderen ind, selv om han også, stærkt beslaglagt af sine pligter som læge, ikke plejede at bekymre sig videre om det. Virkelig munter – det blev han ganske vist først lidt efter

lidt klar over – havde han næppe nogensinde set hende siden hendes barndom.

Om hendes pigeår var kun lidet blevet ham bekendt, da han som skibslæge næsten udelukkende havde tilbragt dette tidsrum på rejser. Da hun endelig for femten år siden, kort efter at broderen var udtrådt af Lloyd, havde forladt fædrenehjemmet i den lille by, hvor forældrene var døde hurtigt efter hinanden, og sluttet sig til ham for som husbestyrerinde at følge ham til hans forskellige opholdssteder, havde hun været langt over tredive år gammel; men hendes skikkelse havde bevaret en så ungdommelig ynde, hendes øjne en så gådefuld dunkel glans, at hun ikke kom til at savne opmærksomheder, og Emil ofte ikke uden grund frygtede for, at en eller anden frier kunne bortføre hende fra ham til et sent ægteskab. Da også de sidste udsigter af denne art i årenes løb forsvandt, syntes hun ganske vist at finde sig i sin skæbne uden klage, dog troede broderen nu at kunne huske mangt et stumt blik fra hendes øjne, der med mild bebrejdelse var rettet mod ham, som om han også på en eller anden måde havde haft et medansvar for hendes triste tilværelse. Således måtte vel bevidstheden om et forspildt liv med årene havde gjort sig stadig mere og mere bestemt gældende hos hende, jo mindre hun havde udtalt sig, og hun havde endelig foretrukket en hurtig afslutning fremfor den nagende pine ved en sådan erkendelse. Hun havde på den måde rigtignok stillet sin intet anende broder overfor den nødvendighed i en livsperiode, der i almindelighed plejer at være utilbøjelig til at antage nye sædvaner, at bekymre sig om husholdningsanliggender, hvad han hidtil var blevet sparet for ved Friederikes omsorg; og under sørejsens sidste dage

erobredes til trods for al sorg hans hjerte af en kølig, men til en vis grad trøstende følelse af at stå den afdøde fjern, hun, der uden afsked og fuldstændig uforberedt havde ladet ham blive alene tilbage på jorden.

2

Efter et kort ophold i Berlin, hvor han bragte sig i erindring hos en række kliniske professorer for den begyndende kurtid, indtraf doktor Gräsler på en skøn majdag til den lille, af skovbevoksede højder omgivne badeby, hvor han i de sidste seks år plejede at praktisere. Han blev modtaget af husværtinden, en aldrende købmandsenke, med hjertelig deltagelse og glædede sig over de beskedne markblomster, hun havde pyntet lejligheden med til hans modtagelse. Det lille værelse, som hans søster havde beboet forrige år, betrådte han ikke uden frygt, dog følte han sig ikke så dybt angrebet, som han egentlig havde været bange for. For øvrigt begyndte livet straks ganske tåleligt for ham. Himlen var af en harmonisk, mild klarhed, luften forårsagtig lun; og ofte, for eksempel ved frokosten på hans lille balkon, hvor den hvide, blåblomstrede kande, som han rigtignok selv måtte skænke kaffen af i sin kop, skinnede i morgensolen på det renligt dækkede bord, blev han grebet af en følelse af velvære, som han ikke før havde kendt i selskab med sin søster, i det mindste i de sidste år. De andre måltider indtog han i byens statelige største hotel i selskab med nogle ham fra tidligere tid bekendte, agtværdige borgere, som der kunne føres en tvangløs og ofte ret underholdende samtale med. Men hans praksis begyndte straks rigtigt lovende, uden at tilfælde af særlig alvorlighed alt for stærkt havde tynget på hans ansvarsfølelse som læge.

Således forløb forsommeren uden mærkelige begivenheder, da doktor Gräsler en juliaften efter en temmelig travl dag ved et

bud, der skyndsomst fjernede sig igen, blev kaldt til skovriderboligen, der lå en god times kørsel fra den lille by. Doktoren var alt andet end glad over dette, som han overhovedet ikke nærede nogen som helst forkærlighed for stedlige syge, hvis behandling hverken plejede at indbringe megen berømmelse eller megen indtægt. Men da han, rygende en god cigar i den milde aftenluft kørte ad den yndige vej mellem smukke villaer, derpå mellem gule marker i kølig skygge fra højderne, og endelig op ad bakke gennem den høje bøgeskov, blev han mere veltilfreds; og da han så fik øje på skovriderboligen, hvis yndefulde beliggenhed han havde i frisk erindring fra spadsereture i svundne år, beklagede han næsten, at turen var så hurtigt endt. Han lod vognen holde i skovbrynet og gik ad den smalle engvej mellem unge graner hen til huset, der hilste ham venligt med blinkende ruder, et uhyre gevir over den smalle indgangsdør, aftensolen på det rødlige tag. Over trætrinnene på den i forhold til huset påfaldende rummelige sideterrasse kom en ung dame, der straks ved første øjekast syntes ham bekendt, doktoren i møde. Hun rakte ham hånden og fortalte, at hendes moder var blevet syg af et maveonde. "Nu har hun allerede sovet den sidste time ganske rolig," fortalte hun videre. "Feberen er åbenbart taget af. Klokken fire i eftermiddags var den endnu otte og tredive en kvart. Og da hun allerede siden i går aftes har følt sig meget dårlig, har jeg tilladt mig at sende bud efter Dem, hr. doktor. Det er forhåbentlig ikke noget." Med disse ord så hun på ham med en beskeden bønfaldende mine, som beroede tilfældets videre udvikling på hans afgørelse.

Han besvarede hendes blik med passende, men mild alvor. Vist kendte han hende. Han havde allerede ofte mødt hende i den lille by, men han havde anset hende for en sommergæst. "Nå, hvis Deres fru moder nu sover rolig," sagde han, "kan det vist ikke have noget alvorligt at betyde. Muligvis kan De fortælle mig noget nærmere, frøken, før vi måske ganske overflødigt vækker den syge." Hun opfordrede ham til at komme nærmere, gik foran ham op på verandaen og bød ham en stol, mens hun selv blev stående ved stolpen til den åbne dør, der førte ind til husets indre. Strengt sagligt gav hun en fremstilling af sygdommens hidtidige forløb, der ikke tillod dr. Gräsler at tvivle om, at det ikke kunne dreje sig om andet end om en forbigående maveforkølelse. Alligevel var han nødsaget til at rette alle slags medicinske spørgsmål til den unge dame og blev overrasket over den i høj grad frejdige måde, som hun uden skrupler meddelte og forklarede naturlige processer på, hvad han ikke var vant til fra pigelæber, og spurgte sig selv flygtigt, mens han hørte på hende, om hun måske overfor en yngre læge ville have udtrykt sig med en lignende frimodighed. Efter hans skøn kunne hun næppe være yngre end femogtyve år, hvis det ikke muligvis var de store rolige øjne, der gav hendes ansigt et præg af større modenhed. I de blonde, højt opsatte fletninger bar hun en ganske almindelig sølvkam. Hendes kjole var net, men fuldstændig landlig, det hvide bælte lukket med et fint forgyldt spænde. Hvad der mest var doktoren påfaldende, ja på en vis måde forekom ham mistænkeligt, var de højst elegante, lysebrune halvsko af hjorteskind, der nøjagtigt var afpasset efter strømpernes farve.

Men hun var endnu ikke færdig med sin beretning og doktor Gräsler endnu ikke med sine betragtninger, da der fra det indre af huset blev råbt "Sabine". Doktoren rejste sig, den unge pige viste ham vej gennem den rummelige, allerede halvmørke spisestue til det næste, lysere værelse, hvor den syge sad oprejst i den ene af de to senge, med en hvid kappe på hovedet, i en hvid natdragt og så den indtrædende i møde med noget forundrede, men for øvrigt ganske friske, næsten lystige øjne.

"Hr. doktor Gräsler" forestillede Sabine og trådte hurtigt hen til sengens hovedgærde, idet hun klappede moderens pande ømt med hånden.

Fruen, der ikke så gammel ud, meget velnæret og venlig, rystede misbilligende på hovedet. "Meget glad over at gøre Deres bekendtskab, hr. doktor," sagde hun, "men hvorfor, kære barn –"

"Det lader jo virkelig til," bemærkede doktoren, idet han greb patientens fremstrakte hånd og samtidig følte hendes puls, "at jeg er temmelig overflødig her, så meget mere, som Deres frøken datter jo," han smilede fint, "synes at råde over helt forbløffende medicinske kundskaber. Men da jeg nu en gang er her, ikke sandt –" Og idet fruen med et skuldertræk syntes at finde sig i sin skæbne, foretog han sin nærmere undersøgelse, som Sabine fulgte opmærksomt, med rolige øjne, hvorpå han virkelig, for så vidt det overhovedet var nødvendigt, fuldstændig kunne berolige såvel patienten som hendes datter. Vanskeligheder opstod der dog, da doktor Gräsler ville sætte den syge på streng diæt de følgende dage. Det protesterede fruen på det heftigste imod. Hun påstod i tidligere år hurtigt at have kureret den slags tilfælde, som hun betegnede som

nervøse, just ved at spise svinekød med surkål og en bestemt slags små stegte pølser, som desværre ikke var til at få her; og kun denne ene gang havde hun ladet sig forhindre af Sabine i at nyde et rigeligere middagsmåltid, hvilken resignation højst sandsynligt havde haft feberen til følge. Doktoren, der i begyndelsen opfattede disse bemærkninger som spøg, indså under samtalens videre forløb, at fruen, i modsætning til sin datter, nærede fuldstændig lægmandsagtige, ja kætterske tanker om den medicinske videnskab, ligesom hun også senere ikke kunne blive træt af spottende bemærkninger om badestedets sundhedsbrønd. Således påstod hun, at de flasker, der blev eksporteret, fyldtes med almindeligt brøndvand, hvori man blandede salt, peber og måske også langt betænkeligere krydderier, så at doktor Gräsler, der stedse følte sig delagtig i det gode navn, de badesteder havde opnået, hvor han just praktiserede og medansvarlig for vellykkede og dårlige kure, ikke helt kunne undertrykke en vis krænkelse. Dog modsagde han ikke moderen alvorlig, men nøjedes med at udveksle et forstående smil med datteren, hvormed han mente tilstrækkelig og på en værdig måde at have hævdet sit standpunkt.

Da han, ledsaget af Sabine, trådte ud i det fri, betonede han endnu en gang sygdomstilfældets fuldkomne ufarlighed, hvad Sabine erklærede sig for enig med ham i; dog måtte man, som hun tilføjede, når alt kom til alt, skænke visse tilfælde, der rigtignok var uden betydning hos helt unge mennesker, større opmærksomhed i mere fremrykkede år; og derfor havde hun i dag, særlig da hendes fader var fraværende, følt sig forpligtet til at sende bud efter doktoren.

"Deres hr. fader er måske på en inspektionsrejse?" spurgte doktor Gräsler.

"Hvorledes mener De, hr. doktor?"

"På en inspektionsrejse gennem distriktet?" Sabine smilede. "Min fader er ikke skovrider. Det er nu allerede længe siden, dette hus har været den egentlige skovriderbolig. Det hedder kun således, fordi skovrideren ved det fyrstelige distrikt har boet her indtil for seks eller syv år siden. Men ligesom man endnu bestandig kalder huset her for skovriderboligen, således kalder man inde i byen altid fader for skovrider, skønt han aldrig i sine dage har været noget i den retning."

"Er De eneste barn?" spurgte doktor Gräsler, mens hun, som var det en selvfølge, ledsagede ham under de unge graner på den smalle sti til vejen.

"Nej," svarede hun. "Jeg har en broder. Men han er langt yngre end jeg, kun 15 år gammel. Han løber hele dagen omkring i skoven, når han er hjemme i ferierne. Undertiden sover han endog i det fri." Og da doktoren rystede noget betænkeligt på hovedet, tilføjede hun: "Å, det har ikke noget at sige, det har jeg også gjort undertiden. Rigtignok ikke ofte."

"Men vel kun i nærheden af huset," spurgte doktoren let bekymret, "og" – tilføjede han tøvende – "som lille pige?"

"Å nej, jeg var jo allerede sytten år gammel, da vi flyttede ind i huset her. Tidligere boede vi ikke i denne egn, men i byen … i forskellige byer."

Da hun var så forbeholden i sine udtalelser, anså doktoren det for passende ikke at spørge videre. De stod på vejkanten. Kusken var rede til at køre. Sabine rakte doktoren hånden. Han

havde trang til at sige endnu et ord. "Hvis jeg ikke tager fejl, har vi allerede mødt hinanden nogle gange i byen?"

"Ja rigtigt, hr. doktor. Jeg har allerede længe kendt Dem. Rigtignok kan der ofte gå uger, uden at jeg kommer derind. Forrige år har jeg for øvrigt en gang talt med Deres frøken søster, ganske flygtigt, hos købmand Schmidt? Hun bor vel igen sammen med Dem?"

Doktoren stirrede hen for sig. Hans øjne traf tilfældigt Sabines sko, og han så forbi dem. "Min søster er ikke kommet med mig," sagde han. "Hun døde for tre måneder siden, i Lanzarote." Han følte sig tung om hjertet; men at han kunne nævne navnet på den fjerne ø, beredte ham en lille tilfredsstillelse.

Sabine sagde "Å" og intet videre. Nu stod de et øjeblik tavse, indtil doktor Gräsler tvang sig til et noget formelt smil og rakte Sabine hånden.

"God nat, hr. doktor," sagde hun alvorligt. "God nat, frøken," svarede han og steg op i vognen. Sabine blev stående endnu et lille øjeblik, indtil vognen havde sat sig i bevægelse, så vendte hun sig om for at gå. Doktor Gräsler så sig om efter hende. Med let sænket hoved, uden at vende sig om, gik hun mellem granerne op til huset, hvorfra en lysstråle skinnede over stien. En bøjning af vejen, og billedet var forsvundet. Doktoren lænede sig tilbage og så op til himlen, der hvælvede sig over ham, halvmørk og kølig, med sparsomme stjerner.

Han tænkte på fjerne tider, unge, muntre dage, da mangt et skønt væsen havde tilhørt ham i kærlighed. Først dvælede han ved ingeniørenken fra Rio de Janeiro, der havde forladt den damper, han medfulgte som skibslæge, i Lissabon, efter

sigende, for at købe et eller andet i byen – og som til trods for, at hendes billet gjaldt til Hamborg, ikke mere var kommet om bord. Han så hende endnu for sig, hvorledes hun i sin sorte kjole vinkede venligt til ham fra vognen, der kørte hende fra havnen til byen, og hvorledes hun på et eller andet gadehjørne svandt ham af syne for al evighed. Han tænkte fremdeles på advokatdatteren fra Nancy, med hvem han havde forlovet sig i St. Blasien, det første sted, hvor han udøvede sin badepraksis, som så pludselig af hensyn til en vigtig proces måtte rejse tilbage til Frankrig med sine forældre og til den dag i dag skyldte ham meddelelse om sin ankomst, samt enhver anden underretning. Også på frøken Lizzie tænkte han, fra hans studentertid i Berlin, som for hans skyld endog havde skudt sig en smule, og huskede, hvorledes hun modstræbende havde vist ham det røgsværtede sted under det venstre bryst, og hvorledes han alligevel ikke havde følt spor af rørelse, men kun nogen ærgrelse og kedsomhed. Han tænkte også på den nette huslige Henriette, som han genfandt gennem mange år, når han vendte hjem til Hamborg fra sine skibsrejser, i hendes lille, højt beliggende lejlighed med udsigt over Alsteren, så munter, så barnlig og så beredvillig, som han havde forladt hende – uden at han nogensinde havde erfaret eller blot alvorligt bekymret sig om, hvad hun i mellemtiden havde foretaget sig eller oplevet. Endnu meget andet kom han i tanker om, deriblandt noget, som ikke havde været videre pænt, og meget, som endog i forskellig henseende ikke havde været helt uskyldigt, og som han nu slet ikke kunne begribe, at han overhovedet havde kunnet indlade sig på; men i det hele var det dog sørgeligt, at ungdommen var forbi, og han samtidig vel også havde mistet

retten til yderligere at vente noget smukt af livet. Vognen kørte afsted mellem markerne, højderne hævede sig mørke og højere end om dagen, på de små villaer tindrede lys, på en balkon stod en mand og en kvinde tavse, tættere trykket op mod hinanden, end de vist ville have tilladt sig ved dagslys. Fra en veranda, hvor et lille selskab sad ved aftensbordet, lød høj tale og latter. Doktor Gräsler begyndte at spore appetit, glædede sig på forhånd til aftensmåltidet, som han plejede at indtage i "Sølvløven", og ansporede den sindige kusk til større hurtighed. Ved stambordet, hvor han allerede fandt alle sine bekendte forsamlet, drak han i dag et glas vin mere end sædvanligt, fordi, hvad han vidste fra tidligere tid, livet plejede at forekomme ham noget sødere og lettere i en sådan ganske umærkelig omtågethed. Han havde først til hensigt at fortælle om sit besøg i dag i skovriderboligen; men af en eller anden grund, som ikke stod ham klar, lod han være. Men vinen nægtede i dag sin virkning. Doktor Gräsler rejste sig endog mere melankolsk fra bordet, end han havde sat sig, og begav sig hjem med lette hovedsmerter.

3

De følgende dage benyttede doktor Gräsler lejligheden til hyppigere end ellers at strejfe gennem hovedgaden i den lille by i den ubestemte forventning at møde Sabine. Engang styrtede han endog, ligesom grebet af en anelse, i sin konsultationstid, da venteværelset netop tilfældigt stod tomt, ned ad trapperne og skyndte sig, dog forgæves, lige til kurhallen og tilbage igen. På denne dags aften omtalte han ligesom i forbigående ved stambordet, at man nylig havde kaldt ham til skovriderboligen, og lyttede spændt og noget kampberedt efter, om der muligvis skulle falde et letfærdigt ord om frøken Sabine, som det jo i oprømt herreselskab også uden berettigelse lejlighedsvis kan blive henkastet. Men familien Schleheim syntes, som det matte ekko af hans meddelelse forrådte doktoren, ikke at vække nogen som helst interesse; og kun ganske i forbigående var der tale om berlinske pårørende af den såkaldte skovrider, hos hvem datteren, der åbenbart af bordselskabet ikke en gang blev anset for en særlig skønhed, undertiden plejede at tilbringe vintermånederne.

En af de følgende sene eftermiddage besluttede doktor Gräsler sig til en spadseretur, der lidt efter lidt førte ham i nærheden af skovriderboligen. Fra vejen så han den ligge tavs i skovens skygge, og på verandaen opdagede han en mandsskikkelse, hvis ansigtstræk han ikke formåede at skelne. Et øjeblik blev han stående og følte sig heftigt fristet til uden videre at træde ind i huset og, som var han tilfældigt kommet her forbi, forhøre sig om fru Schleheims befindende; men det

faldt ham hurtigt ind, at dette, som næppe foreneligt med hans lægevidenskabelige værdighed, kunne blive genstand for en urigtig opfattelse. Fra denne spadseretur kom han mere træt og fortrædelig hjem, end han havde anset det for muligt efter en så ubetydelig skuffelse, og da han i de følgende dage heller ikke mødte Sabine i den lille by, begyndte han at håbe på, at hun var rejst bort eller måske endog for bestandig forsvundet herfra, hvad der i hans sjælelige ligevægts interesse egentlig forekom ham ønskeligt.

En morgen, da han, allerede uden de første dages velbefindende, spiste frokost på sin solbeskinnede balkon, blev det meldt ham, at en ung herre ønskede at tale med ham. Da straks efter en velvoksen smuk ung knægt i cykledragt trådte ud på balkonen, viste han i holdning og ansigtsform en så umiskendelig lighed med Sabine, at doktoren ikke kunne lade være med at hilse på ham som på en bekendt. "Den unge hr. Schleheim –?" sagde han i en mere overbevist end spørgende tone.

"Det er mig," svarede den unge fyr.

"Jeg kunne straks kende Dem på ligheden med – Deres moder. Værsågod, tag plads, unge mand. Jeg er, som De ser, endnu ved frokosten. Hvad er der på færde? Er Deres fru moder atter upasselig?" Det var ham, som talte han til Sabine.

Den unge Schleheim blev stående med huen høfligt i hånden. "Moder har det godt, hr. doktor. Siden De, hr. doktor, har taget hende sådan i skole, er hun blevet noget forsigtigere."

Doktoren smilede. Han var straks klar over, at Sabine havde lagt sine egne slemme anelser i munden på ham som læge, i den hensigt at opnå en bedre virkning. Pludselig faldt det ham ind,

at Sabine denne gang selv kunne være den syge, og han mærkede af sin puls' uformodede hastighed, i hvor høj grad den unge piges velbefindende lå ham på sinde. Men før han kunne forhøre sig yderligere, sagde drengen: "Det drejer sig denne gang om fader."

Doktor Gräsler åndede op. "Hvad er der i vejen med ham? Forhåbentlig ikke noget alvorligt?"

"Ja, hvis man vidste det, hr. doktor. Han har forandret sig så meget i den sidste tid. Det er måske slet ingen virkelig sygdom. Han er nemlig allerede tooghalvtreds år gammel." Doktoren rynkede uvilkårligt panden. Han spurgte lidt køligt: "Nå, hvilke symptomer giver Dem anledning til bekymring?"

"I den sidste tid, hr. doktor, har fader svimmelhedsanfald, og i går aftes, da han ville rejse sig fra stolen, var han lige ved at falde om og kunne kun med nød og næppe holde sig fast ved bordkanten. Og så har vi allerede længe mærket, at, når han tager sit glas for at drikke, ryster hans hænder."

"Hm!" Doktoren så op fra sin kop. "Deres hr. fader tager vel sit glas temmelig ofte i hånden, og sandsynligvis er der ikke altid vand i glasset –?"

Knøsen så mod gulvet. "Det kan rigtignok også hænge en smule sammen med det, siger Sabine. Og dernæst ryger fader også hele dagen."

"Nå, min kære, unge herre, alderdomssymptomer behøver det jo ikke at være. Deres hr. fader ønsker altså mit besøg?" tilføjede han høfligt.

"Så ligefremt er det desværre ikke, hr. doktor. Fader må slet ikke få at vide, at De kommer for hans skyld, han har aldrig

villet høre tale om en doktor. Og Sabine mener, om man ikke kunne lade det bero på et tilfælde."

"På et tilfælde?"

"For eksempel, hvis hr. doktoren en gang snart igen kom forbi skovriderboligen, som nylig en eftermiddag, ville Sabine hilse eller kalde på Dem fra verandaen, og hr. doktoren kunne så komme op – og – og så kunne man altid se."

Doktoren følte, at han blev rød helt op i panden. Og idet han rørte med skeen i den tomme kop, sagde han: "Min tid tillader mig jo desværre ikke ofte at gå ture. Ganske vist kom jeg nylig en gang – ak ja – temmelig nær forbi skovriderboligen." Han vovede nu at se op, og opdagede til sin beroligelse, at drengens blik var rettet på ham fuldstændig uskyldigt. Han vedblev i en forretningsmæssig tone: "Hvis det ikke kan være andet, så vil jeg gå ind på Deres forslag – – – med en samtale på verandaen vil der rigtignok kun være opnået lidt. Uden grundig undersøgelse kan der jo dog ikke siges noget."

"Selvfølgelig, hr. doktor. Vi håber jo også, at fader lidt efter lidt vil bestemme sig til at gøre det. Men hvis De blot forinden ville se til ham! Hr. doktoren har jo så megen erfaring. Måske kunne det lade sig gøre, hr. doktor, at De en af disse dage efter Deres konsultation, allerhelst så vi det rigtignok allerede i dag –"

I dag – gentog Gräsler for sig selv – allerede i dag kunne jeg få hende at se igen! Hvor vidunderligt! Men han tav, bladede i sin notitsbog, rystede på hovedet, syntes at stå overfor uovervindelige vanskeligheder, indtil han pludselig tog en blyant, resolut stregede et eller andet over, som slet ikke stod

der, og skrev på den næste side "Sabine", da dette ord tilfældigt først faldt ham ind. Og han bestemte sig venlig men kølig:

"Meget vel, så siger vi i dag mellem halv seks og seks. Passer det Dem?"

"Å, hr. doktor ..."

Gräsler rejste sig, afværgede drengens taksigelser, bad ham hilse moder og søster og rakte ham til afsked hånden. Han gik derpå fra balkonen ind i sit værelse og så fra vinduet, hvorledes den unge Schleheim med sin cykel kom ud af gadedøren, trykkede huen fastere ned over panden, rask og behændig svang sig op og snart var forsvundet omkring det nærmeste hjørne. Havde jeg blot været ti år yngre, tænkte doktoren, så kunne jeg bilde mig ind, at det hele ikke var andet end et påskud fra frøken Sabines side for at få mig at se igen. Og han sukkede svagt.

Lidt efter klokken fem kørte han hjemmefra, iført en lysegrå dragt, hvis sørgekarakter i øvrigt blev antydet ved floret omkring den venstre arm. Hans hensigt var at lade vognen holde i nærheden af skovriderboligen; men allerede længe forinden, kort tid efter, at han var nået forbi villakvarteret, så han til sin behagelige overraskelse Sabine og hendes broder komme sig i møde på den smalle marksti, der løb langs med landevejen. Han sprang ud af vognen, der kørte langsomt op ad bakke, og rakte først Sabine, derpå drengen sin hånd.

"Vi må bede Dem mange gange om undskyldning," begyndte Sabine lidt urolig. "Det er nemlig ikke lykkedes os at få fader til at blive hjemme; og før langt ud på aftenen kommer han vist ikke tilbage. Jeg beder Dem om endelig ikke at være vred på mig." Doktoren havde gerne sat en fortrædelig mine op, men

det lykkedes ham ikke, og han sagde let henkastet: "Det har jo intet at sige." Han så på uret med rynket pande, som gjaldt det om at træffe en ny bestemmelse for resten af dagen; derpå så han op og kunne ikke lade være med at smile, da han opdagede, at Sabine og hendes broder stod ved vejkanten som to skolebørn, der egentlig ventede en irettesættelse. Sabine var i dag iført en hvid kjole, en bredskygget stråhat hang i et løst gult bånd ned over den venstre arm, og hun så langt yngre ud end forleden.

"Og på sådan en varm eftermiddag," sagde doktoren næsten bebrejdende, "er De kommet mig så langt i møde til fods! Det var virkelig ikke nødvendigt."

"Hr. doktor," svarede Sabine en smule forlegen, "jeg vil dog straks, for at undgå enhver misforståelse, udtrykkeligt betone, at også dette ikke vellykkede besøg selvfølgelig på samme måde som enhver lægevisit –"

Doktoren afbrød hende hurtigt. "Nej ved De hvad, frøken. Selv om vort anslag i dag var lykkedes, kunne der på ingen måde være tale om en lægevisit. Jeg vil hellere bede Dem indtil videre kun at betragte mig som medsammensvoren."

"Når De tager sagen således, hr. doktor," svarede Sabine, "så gør De det ligefrem umuligt for mig –"

Doktor Gräsler afbrød endnu en gang. "Det havde alligevel været min hensigt at gå en tur i dag. Og måske vil De, da det føjer sig så, tillade mig at stille vognen til Deres rådighed til hjemturen, ikke sandt? Og hvis De vil tage mig med, så tør jeg måske ved denne lejlighed forhøre mig om Deres fru moders befindende."

Han følte sig som verdensmand og satte sig flygtigt for til næste sommer igen at praktisere ved et større badested, skønt han hidtil aldrig havde haft held med sig ved sådanne.

"Moder har det udmærket," sagde Sabine. "Men når De alligevel vil ofre Deres aften, hr. doktor, hvad mener du så" – og hun vendte sig til sin broder – "om vi viste doktoren vor skov, Karl?"

"Deres skov?"

"Vi kalder den således," sagde karl. "Den tilhører virkelig os alene. Af kurgæsterne er der ingen, som kommer så langt. Der findes vidunderligt skønne partier. Mange ligesom i en urskov."

"Sådan noget må man naturligvis se," sagde doktoren. "Jeg tager taknemmelig imod forslaget."

Vognen blev for alle tilfældes skyld sendt hen i nærheden af skovriderboligen, og doktor Gräsler, ledet af de to søskende, slog ind på en markvej, der ganske smal, så den ene måtte holde sig bagefter den anden, førte, først gennem mandshøje kornaks, så over engbund, ind i skoven.

Doktoren talte om, at skønt han allerede i seks år hver eneste sommer var kommet hertil, kendte han dog egentlig ikke egnen rigtigt. Men dette var nu engang hans lod. Allerede som Lloyd-læge havde han for det meste kun set kysterne, i bedste tilfælde havnebyerne og deres nærmeste omgivelser; at strejfe dybere ind i landet havde tjenesten næsten til stadighed forbudt. Da Karl ved gentagne spørgsmål lagde sin interesse for fjerne egne og sørejser for dagen, nævnte doktoren på lykke og fromme navnene på mange kystbyer, til hvilke eller forbi hvilke hans virksomhed havde ført ham for år tilbage; og at han således

kunne gælde for en slags verdensrejsende, gav hans tale en livlighed og et lune, der ellers ikke altid stod til hans rådighed.

Fra en lysning åbnede der sig en yndefuld udsigt til den lille by, hvorfra kurhallens glastag glitrede i aftensolen. Man besluttede at hvile et øjeblik. Karl strakte sig, så lang han var, i græsset, Sabine satte sig på en omhugget, afbarket træstamme; men doktor Gräsler, der ikke ville udsætte sin lysegrå dragt for nogen som helst fare, blev stående og fortalte videre om sine rejser; hans stemme, der ellers, trods hyppig rømmen, var noget belagt, lød i hans øren med en ny eller for ham i det mindste nu fremmedartet blødhed, og han følte, at der lyttedes til ham med en deltagelse, som han allerede i lang tid ikke havde været genstand for. Til sidst tilbød han at ledsage de to søskende hjem, så at faderen, hvis han allerede var kommet, uden videre kunne tro på et tilfældigt møde, hvorved bekendtskabet så var indledet på uskyldigste vis. Sabine nikkede på den hurtige måde, der var ejendommelig for hende, hvad der forekom doktoren som en mere bestemt tilslutning, end ord ville have været. På skovvejen, der sænkede sig let ned ad bakke, idet den stadig blev bredere, var det nu især Karl, der førte samtalen og udviklede rejse-, ja opdagelsesplaner, i hvis barnlige eventyrlighed efterklangen af nyligt læste ungdomsskrifter ikke var til at miskende.

Tidligere, end doktoren havde ventet, stod man foran havegærdet, og mellem de høje graner, i et svagt, hvidt skær, skinnede bagsiden af skovriderboligen med sine seks smalle, symmetriske vinduer. På den nedtrådte græsplæne mellem hus og gærde stod et råt sammentømret, langagtigt bord med bænke og stole. Da Karl var løbet i forvejen for at undersøge

situationen, blev doktoren et øjeblik stående alene med Sabine under granerne. De så på hinanden, doktoren smilede noget forlegent; da Sabine vedblev at være alvorlig, bemærkede han, idet han langsomt rettede sit blik til forskellige sider: "Hvilken fred her," og rømmede sig let. Karl kom til syne ved et åbent vindue og vinkede livligt. Doktoren gav sit ansigt faglig alvor og fulgte Sabine gennem haven op på verandaen, hvor skovrideren og hans hustru just lod sønnen fortælle dem historien om mødet om eftermiddagen. Gräsler, der endnu stadig var vildledt af den urigtige betegnelse skovrider, havde ventet at stå overfor en langskægget, kraftig mand i jægerdragt med tobakspiben i munden og var nu forundret, da en slank, glatbarberet herre med sort, først lige grånende, omhyggeligt skilt hår hilste venligt, men med en på en eller anden måde teatralsk virkende fornemhed på ham. Doktor Gräsler begyndte med at prise den smukke skov, med hvis hele herlighed først Karl og Sabine havde gjort ham bekendt; og mens der udviklede sig en samtale om badestedets alligevel langsomme opblomstring til trods for den i høj grad fængslende omegn, undlod doktor Gräsler dog ingenlunde at underkaste husets herre sine lægevidenskabelige iagttagelser, men formåede til at begynde med ikke at opdage noget andet påfaldende ved ham end en vis uro i blikket, samt en ofte tilbagevendende, ligesom ringeagtende trækning af mundvigene. Da Sabine meldte aftensmaden, ville doktor Gräsler tage afsked, men skovrideren tillod det ikke i overdreven elskværdighed, og så sad doktoren snart med forældre og børn ved familiebordet, over hvilket en grønskærmet lampe hang ned fra det træpanelede loft. Han talte om det forestående lørdagsselskab i kursalen og rettede

det spørgsmål til Sabine, om hun ofte tog del i den art fornøjelser.

"Ikke i de sidste år," svarede Sabine. "Tidligere, da jeg var yngre –" Og for at besvare doktorens afværgende smil tilføjede hun straks og, som det forekom ham, ikke uden dybere betydning: "Jeg er nemlig allerede syvogtyve."

Faderen henkastede en spottende bemærkning om de smålige forhold i den lille badeby, begyndte med livlighed at tale om det fortryllende ved de store byer og det bevægede verdensliv, og af hans følgende ytringer kunne sluttes, at han tidligere havde været operasanger og først opgivet denne løbebane længe efter sit ægteskab. Mens han nu nævnede allehånde navne på kunstnere, ved hvis side han havde virket, på velyndere, som havde skattet ham højt, og endelig på læger, hvis fejle behandlingsmetoder han skyldte det alt for tidlige tab af sin barytonstemme, tømte han det ene glas efter det andet, indtil han ganske pludseligt syntes udmattet og på en gang lignede en udslidt, gammel mand. Nu anså doktoren det for det rette øjeblik til at anbefale sig. De to søskende ledsagede ham til vognen og forhørte sig ængsteligt om det indtryk, som han havde modtaget af deres fader. Selv om også doktor Gräsler allerede i dag ville vove at anse en alvorligere sygdom for udelukket, udtalte han den forventning snart at finde lejlighed til yderligere iagttagelse og endnu hellere til en ordentlig undersøgelse, uden hvilken han som samvittighedsfuld læge dog ikke ville kunne udtale noget bestemt.

"Finder du ikke," henvendte nu Karl sig til sin søster, "at fader ikke i lange tider har været så talende som i aften?"

"Det er ganske sandt," bekræftede Sabine – og vendt mod doktor Gräsler med et taknemmeligt blik, "De har straks været ham sympatisk – det har man tydelig kunnet mærke."

Med en beskeden håndbevægelse afviste doktoren disse ord, lovede på de to søskendes bøn at gentage sit besøg i de nærmeste dage og steg ind. De to søskende blev begge stående endnu i nogen tid ved vejkanten og så efter vognen. Under en kølig stjernehimmel kørte doktoren hjem. Sabines tillid fyldte ham med en tilfredshed, der var så meget sødere, som han turde formode, at den ikke alene skyldtes hans evner som læge. Han vidste godt, at han, især i de sidste år, var blevet trættere og ligegyldigere, ofte nok havde ladet det mangle på sand menneskelig deltagelse overfor sine syge, og efter lang tids forløb blev han i dag på ny klar over storheden i en gerning, han nok i svundne ungdomsår havde valgt med begejstring, men som han visselig ikke altid på samme måde havde vist sig trofast mod i sit hjerte.

4

Da doktor Gräsler næste dag åbnede døren til sit venteværelse, så han til sin forundring, at blandt de andre patienter sad hr. Schleheim, der som først ankommet straks fulgte lægen ind i konsultationsstuen. Sangeren stillede først den fordring, at familien aldrig måtte erfare noget om hans besøg, og efter at have modtaget et løfte herom var han uden videre beredt til at forebringe sine besværligheder og underkaste sig en undersøgelse. Doktor Gräsler formåede ikke at opdage nogen alvorlig legemlig lidelse, men en dybere, sjælelig nedtrykthed var umiskendelig, som den heller ikke syntes overraskende hos en mand, der i sine bedste år var blevet tvunget til at opgive en i ydre henseende glimrende livsstilling, som han hverken i sit hjem og i sin families kærlighed, eller i sin egen indre rigdom forstod at finde tilstrækkelig erstatning for. Det gjorde ham sikkert godt, at han en gang kunne komme til at udtale sig grundigt til nogen. Og så indvilligede han gerne, da doktoren, der erklærede, overhovedet ikke at kunne betragte ham som patient, i en behændig spøgefuld tone anmodede ham om tilladelse til på lejlighedsvise spadsereture at måtte se indenfor i skovriderboligen og passiare med ham dér.

Da han næste søndag formiddag gjorde brug af denne tilladelse, traf han foreløbig sangeren alene, og denne meddelte ham straks, at han dog havde anset det for klogere at underrette "familien", som han altid sammenfattende udtrykte sig, om den foretagne undersøgelse og om dens gunstige udfald, allerede for ikke mere at måtte se de bekymrede miner,

der var ham modbydelige, og ikke mere at høre den kedsommelige snak, der var nær ved at bringe ham til fortvivlelse. Da lægen derpå gav sig til at rose børnenes rigtignok overdrevne, men dog alligevel rørende omsorg, var faderen tilsyneladende enig med ham, og erklærede i det hele ikke at have andet at udsætte på dem, end at de netop var alt for gode og brave mennesker. "Derfor," tilføjede han, "vil de begge to ikke få meget ud af livet; sandsynligvis vil de ikke en gang lære det at kende." Og i hans øje skinnede en bleg erindring om fjerne og ryggesløse eventyr. De havde kun siddet en kort stund på bænken foran indgangsdøren, da de unge medlemmer af familien Schleheim indfandt sig, alle noget søndagsmæssigt klædt og netop derved småborgerligere af ydre end ellers. Sabine, der syntes at være klar over dette, tog straks den båndsmykkede hat af og strøg sig så som beroliget over sin glatte frisure. Doktoren blev holdt tilbage til efter middag; samtalen ved bordet bevægede sig udelukkende på tingenes overflade, og da det blev nævnt, at lederen af et sanatorium lige i nærheden af den lille badeby tænkte på at trække sig tilbage, spurgte moderen i forbigående sin gæst, om da ikke en sådan stilling lokkede ham, siden der her måske ville være lejlighed for ham til systematisk at anvende sine berømte sultekure. Efter at Gräsler smilende havde afværget spøgen, bemærkede han, at han hidtil aldrig havde kunnet bestemme sig til en stilling af denne art. "Jeg kan ikke give afkald på bevidstheden om min frihed," sagde han, "og selv om jeg også allerede har praktiseret et halvt dusin gange efter hinanden nede i byen og efter al sandsynlighed vil komme tilbage i de kommende år,

ville enhver tvang betydeligt forstyrre min glæde ved denne egn, ja ved min virksomhed i det hele."

Sabine syntes ved et næppe mærkeligt nik med hovedet at ville udtrykke sin forståelse af denne opfattelse. For øvrigt viste hun sig godt underrettet om forholdene på sanatoriet og erklærede det især for langt mere indbringende, end det havde vist sig under den nuværende gamle og skødesløse direktør. Hun udtalte også den mening, at for enhver læge måtte virksomheden ved et sanatorium være attråværdig allerede af den grund, at kun der var betingelserne til stede for et virkelig varigt forhold mellem læge og patient og dermed også lejlighed til anvendelse af helbredelsesmetoder, der var pålidelige, fordi de stadig kunne kontrolleres.

"Meget taler for det," sagde doktor Gräsler i den forbeholdne tone, han som fagmand anså for passende i denne kreds. Dette undgik ikke Sabine, og hun bemærkede rask og let rødmende: "Jeg har nemlig en tid lang været sygeplejerske i Berlin."

"Virkelig!" udbrød doktoren og vidste ikke straks, hvorledes han skulle stille sig til denne meddelelse. Og han bemærkede rent almindeligt: "Et skønt, et ædelt kald. Men trist og tungt! Jeg kan godt forstå, at De hurtigt har følt Dem draget på ny til den hjemlige skovluft!"

Sabine tav, også de andre forstummede. Men doktor Gräsler anede, at man nu var kommet lige forbi det sted, hvor den beskedne gåde i Sabines tilværelse måtte ligge skjult.

Efter bordet forlangte Karl bestemt et dominoparti i haven som sin tilsikrede ret. Doktoren blev opfordret til at være med; og snart var det klaprende spil i al uskyldighed i gang, mens moderen, der havde strakt sig på en bekvem stol under

granerne, lidt efter lidt faldt i søvn over det medbragte håndarbejde. Doktor Gräsler huskede disse bedrøvelige søndag eftermiddagstimer fra svundne år ved sin tungsindige søsters side; det forekom ham, at han på en vidunderlig måde var undsluppet fra et mørkt og trykkende tidsrum af sit liv; og når Sabine, der bemærkede hans adspredthed, ved et smilende blik eller endog ved en let berøring af sin arm opfordrede ham til at sætte brikkerne videre, så følte han sig af en sådan fortrolighed bevæget til et ubestemt, mildt håb.

Dominospillet blev fjernet, et blomstret tæppe bredt over bordet; og da en vogn ikke kunne skaffes i dag, så fik doktoren kun lige netop tid til hurtigt at drikke en kop kaffe med de andre, hvis han endnu før den sene aften ville besøge sine syge, som naturligvis heller ikke kunne undvære ham om søndagen. Han tog med sig erindringen om et smil og et håndtryk som Sabine havde skænket ham, og den lyksaliggørende følelse af disse havde næppe nok senere ladet ham mærke kedsomhed og besværlighed på den endnu mere støvede og varme landevej.

Alligevel anså han det for rigtigt at lade nogen tid gå hen, før han atter lod sig se i skovriderboligen. Det blev ham lettere, end han havde tænkt, da hans virksomhed også begyndte igen at optage ham dybere. Han førte ikke blot sine patienters sygehistorier på den omhyggeligste måde, men han anstrengte sig også for så meget som muligt at udfylde de lidt efter lidt opståede huller i sin teoretiske viden ved studium af medicinske værker og tidsskrifter. Men selv om han også var klar over, at alt dette måtte føres tilbage til virkningen af Sabines personlighed, så vogtede han sig dog stadig for at lade et alvorligt håb om at eje den unge pige dæmre i sin sjæl; og selv

om han ganske let, i tankernes frie spil, overvejede muligheden af et frieri og nu i sit indre søgte at forfølge det videre forløb af en med Sabine fælles livsskæbne, så viste sig for ham en i denne forbindelse højst uvelkommen og ukaldet skikkelse, nemlig hoteldirektøren fra Lanzarote: hvorledes han med et impertinent smil modtog den aldrende doktor og hans unge frue ved hoteldøren; og dette syn gentog sig så regelmæssigt, som om Lanzarote var det eneste sted, hvor Gräsler om vinteren kunne udøve sin praksis, og som om direktøren var det eneste levende menneske, der kunne bringe hans unge ægteskabelige lykke i fare.

En gang henimod slutningen af ugen mødte Gräsler Sabine om formiddagen i den lille by, hvor hun skulle besørge indkøb. Hun spurgte ham, hvorfor han ikke havde ladet sig se så længe. "Der kommer så få mennesker hos os," sagde hun, "og kun med de færreste kan der føres en fornuftig samtale. Næste gang må De også fortælle os mere om Deres liv. Man vil dog også gerne have lidt at høre om alle de ting!" Hendes øjne strålede i stille længsel.

"Når De tror, frøken Sabine, at livet derude i verden har så meget interessant at byde på, hvoraf kommer det så, at De sidder ganske stille her?"

"Det vil måske ikke altid blive tilfældet," svarede hun ligefrem. "Og det har jo også en gang været lidt anderledes. For øvrigt ønsker jeg i øjeblikket næppe at få det bedre, end jeg har det." Og længslen i hendes øjne var døet bort.

5

Sit næste besøg i skovriderboligen foretog doktor Gräsler ikke helt uforberedt. Af sine erindringer havde han samlet forskellige ting, som kunne synes værd at fortælle, og i begyndelsen rigtignok været en smule bedrøvet over, at et i ydre henseende temmelig bevæget liv ved nærmere betragtning viste sig så fattigt på egentligt indhold. Alligevel gaves der en eller anden hændelse, der i det mindste havde nogen lighed med et eventyr. Således havde han på en sydhavsø deltaget i et lille overfald af indfødte, ved hvilken lejlighed endog en skibsløjtnant var blevet dræbt; et elskende pars selvmord i rum sø, en cyklon i de indiske farvande, landingen i en japansk kystby, der dagen i forvejen var blevet ødelagt af et jordskælv, natten i en opiumshule, hvis slutning man ganske vist måtte forandre en smule, når den skulle skildres i en familiekreds – alt dette kunne fortælles tilstrækkeligt fængslende; desuden havde han bevaret særdeles tydelige erindringer om mange af sine patienter fra badesteder – svindlere, særlinge, endog en russisk storfyrste, der den påfølgende vinter var blevet myrdet og havde forudanet det. Og da han en mild sommeraften hos Schleheims på et tilfældigt spørgsmål fra Karls side begyndte at fortælle, skødesløst lænet mod verandaens balustrade, mærkede han, at under fortællingen trådte mange af hans blegnede erindringer klarere og mere levende frem for ham, at alle slags længst forglemte ting steg frem fra dybet i hans sjæl; og et eller andet øjeblik blev han endog næsten modstræbende overrasket af en ham hidtil ubekendt evne: at han nemlig var i

stand til ved fri opfindelse at hjælpe på sin hukommelse, når den her eller der stod i begreb med at svigte. Dog tog han så meget mindre tungt på det, som han på den måde kunne opnå den fornøjelse, han længe ikke havde nydt, en god stund at være hovedpersonen i en ham velbevågen kreds, og som det derved var ham forbeholdt at bringe ind i den drømmende stilhed i skovhuset den forførende genklang af et for ham selv næsten hendøet livsafsnit.

Næste gang, mens Sabine og hendes moder, hvad der hændte sjældent nok, modtog besøg i haven, sad han på verandaen alene med den gamle sanger, der i dag livligere end nogensinde fortalte om sin tidligere virksomhed ved stadtteatre og mindre hofscener, stadig i en tone, som om det var et særlig rigt og stolt liv, han nu måtte klage over at have mistet. Skønt overgangen til et borgerligt erhverv efter hans alt for tidlige tab af stemmen havde stået ham åben på foranledning af hans velhavende svigerfader, en vinhandler fra Rhinlandene, havde han dog bestemt sig for flugt ud i naturen og ud i ensomheden, hvor han ikke uophørligt som i bylivet kunne blive mindet om, hvad han havde mistet, og mere uforstyrret turde glæde sig ved det, han havde beholdt: ved sin huslige lykke – hvad han udtalte ikke uden ironi – og ved sine børns fortræffelighed, hvilken egenskab han igen syntes at fastslå i en næsten beklagende tone.

"Ja, hvis Sabine," bemærkede han uklart, "sammen med min begavelse også havde arvet mit temperament, hvilken fremtid ville der så ikke have udfoldet sig for hende!" Og han fortalte, at hun en tid lang havde drevet sang- og scenestudier i Berlin, hvor hun havde fundet et efter hans formening alt for

borgerligt hjem hos slægtninge af hans hustru, men atter opgivet disse på grund af en uovervindelig uvilje mod hendes mandlige og kvindelige kollegers frie tone. "Frøken Sabine," bemærkede derpå Gräsler – og nikkede bifaldende – "har en virkelig ren sjæl."

"Ja, det har hun vist! Men hvad har det at betyde, bedste hr. doktor, i sammenligning med den uhyre fordel, at lære livet at kende i alle dets højder og dybder! Er det ikke bedre end at bevare sin sjæl ren?" Han stirrede ligesom ud i det fjerne; så fortsatte han i en fortrædelig tone: "Så en skøn dag lod hun alle sine eller rettere mine planer om kunst og berømmelse fare og indmeldte sig – vist for udtrykkelig at betone modsætningen – i et kursus for sygepleje, for hvilket kald hun pludselig troede at opdage særligt anlæg hos sig."

Doktoren rystede på hovedet. "Men det synes, som om heller ikke dette kald har skaffet frøken Sabine nogen fuldstændig tilfredsstillelse; siden hun efter få års forløb opgav det, hvis jeg har forstået det rigtigt?"

"Dermed har det en ganske ejendommelig sammenhæng," svarede Schleheim. "Som sygeplejerske stiftede hun bekendtskab med en ung læge, som hun forlovede sig med. En meget dygtig ung læge, der, efter hvad man påstod, berettigede til de største forhåbninger. Selv fik jeg ikke lejlighed til at lære ham at kende ..." Han sluttede med dæmpet stemme og hurtig, da Karl netop kom løbende forbi: "Det unge menneske er desværre død."

"Død," gentog Gräsler for sig selv og uden dybere deltagelse.

Karl skulle melde, at kaffen stod færdig under granerne. Herrerne begav sig ned i haven, og doktoren blev forestillet for

de besøgende damer, en enkefrue med hendes to døtre, der, begge noget yngre end Sabine, var ham velbekendte af ydre, ligesom han dem, så at der ved kaffe og kager snart kom en ugenert munter samtale i gang. De to frøkener havde lejlighed til hver eftermiddag ved kvart-i-tre tiden, fra deres vindue, hvor de på dette tidspunkt naturligvis altid var beskæftiget med at sy, at se doktoren komme ud af hotellet, i hvilket øjeblik han, som de påstod, ganske regelmæssigt plejede at tage sit lommeur frem, holde det for øret, ryste på hovedet og i største hast slå ind på vejen til sin bolig. Hvilke vigtige sager havde doktoren egentlig at besørge hjemme? spurgte den yngste søster med lystige øjne. Holde konsultation? Det var dog vist hans spøg! Syge kom der som bekendt aldrig til dette såkaldte kursted. Den interessante unge mand, der altid blev kørt i rullestol til kurhallen, han var engageret af kurforvaltningen, egentlig var det en skuespiller fra Berlin, der i feriemånederne altid havde den opgave at spille syg her mod frit ophold. Ligesom den elegante dame med de sytten hatte ingenlunde var en amerikanerinde eller endog en australierinde, som fremmedlisten påstod, men så god en europæerinde som dem alle, og derfor heller ikke i går aftes havde talt engelsk på bænken i kurhaven med den civilklædte officer, der var kommet hertil fra Eisenach for at besøge hende, men et ganske uforfalsket wiensk. Doktoren gav den ene amerikanerinde, der desuden blev behandlet af en kollega, til pris, men kunne til gengæld opvarte med et fransk ægtepar, der allerede havde rejst hele verden rundt og intetsteds fandt det skønnere end netop her. Nu begyndte den ældre søster alvorligt at rose det smukke skov- og bakkelandskab og den venlige hygge i den lille by, som

dog først udfoldede sig i hele sin ynde, når de fremmede var over alle bjerge. Og fru Schleheim bestyrkede det, idet hun henvendte sig til doktoren: "De skulle virkelig en gang tilbringe en vinter her, så ville De først erfare, hvor smukt her kan være." Doktor Gräsler svarede intet; men alle kunne mærke, at der i hans øjne spejlede sig fjerne egne, der hidtil endnu ikke havde åbenbaret sig for de øvrige og næppe nogensinde ville gøre det.

Da man lidt senere gjorde sig rede til en spadseretur, erklærede husets herre, at han hellere ville blive hjemme og læse videre i en fremstilling af den franske revolutions historie, for hvilket tidsrum han påstod ganske særlig at interessere sig. I begyndelsen holdt det hele selskab tæt sammen, men senere lod man ligesom med vilje Gräsler gå foran med Sabine, og i dag følte han sig sikrere, mere overlegen og fortrolig overfor hende end nogensinde før. Det forekom ham ikke umuligt, at Sabine havde stået i inderligere forhold til hin unge læge, som havde været hendes forlovede og var død, end fader og moder anede. I så tilfælde kunne hun regnes for ung enke, hvad der altid udjævnede aldersforskellen imellem ham og hende en smule.

Man sluttede den fornøjelige dag ved badeorkestrets toner på kurhusets store terrasse med et fælles aftensmåltid, som også hr. Schleheim indfandt sig til, så elegant, ja lapset klædt, at doktoren ikke rigtig kunne tænke sig ham dukkende op af den franske revolutions grumme begivenheder. Sabines veninder gav deres beundring et vistnok spøgefuldt, men utilsløret udtryk, mens Sabine selv, hvis doktoren tydede hendes blik rigtigt, ikke syntes fuldstændig tilfreds med sin faders påklædning. For øvrigt var lunet for alles vedkommende det bedste, og den lille frøken lod det ikke mangle på morsomt-

ondskabsfulde bemærkninger om de andre gæster. Således havde hun snart opdaget damen med de sytten hatte, der i selskab med tre unge og en ældre herre sad ved et sidebord og til en wienervals vuggede hovedet frem og tilbage på en måde, der sikkert ikke er almindelig i Australien. Da doktor Gräsler tilfældigt følte, hvorledes en fod ganske flygtigt berørte hans, blev han næsten forskrækket. Sabine? Nej, hende var det sikkert ikke. Han ville heller ikke selv have ønsket det; snarere var det vist den lystige lille frøken, der sad overfor ham og satte et så særlig uskyldigt ansigt op. Da den lette berøring straks hørte op igen, kunne den rigtignok også have været tilfældig, og i doktor Gräslers natur lå det såvel, at han hældede til denne antagelse, som også, at han af den grund ingenlunde følte sig mere tilfreds. Alt for stor beskedenhed, ja en vis selvundervurdering, det havde hele livet været hans værste fejl; ellers havde han nok nu ikke siddet som badelæge i denne latterlige lille kurby, men i Wiesbaden eller Ems som geheime-sanitetsråd. Og skønt Sabine ofte med åbenbar venlighed holdt sine øjne rettet på ham, endog en gang smilende drak med ham, så sporede han også denne gang igen, at han selv for hver dråbe stadig kun blev mere melankolsk. Hans synkende lune syntes lidt efter lidt at meddele sig til hele kredsen; de ældre damer blev tydeligt trætte, de yngres samtale gik i stå; sangeren, der så sig trist omkring, røg tavst en svær cigar, og da man endelig tog afsked med hinanden, følte Gräsler sig mere ensom end nogensinde.

6

Skoleferien var til ende, og Karl blev af sin moder ledsaget til Berlin, hvorfra hun vendte tilbage efter få dages forløb og, som det ikke var ventet anderledes, med en maveforkølelse. Doktor Gräsler, hvis nærværelse også som læge nu var ønsket, indfandt sig aften efter aften i skovriderboligen, hvad han vedblev med også, efter at fru Schleheim var blevet fuldstændig rask igen. Nu hændte det oftere, at han i timevis passiarede med Sabine alene i huset eller i det fri, da forældrene, der anede en dem sandsynligvis ikke uvelkommen forståelse, gerne holdt sig borte. Gräsler talte om sin ungdom, om sin gamle, voldomgivne fødeby med de mange tårne, og om sit fædrenehus med den gammeldags lejlighed, der år ud, år ind tålmodigt ventede på for et par uger eller dage at huse ham – og indtil for nylig også søsteren – til en kort forårs- eller efterårshvile. Og når Sabine opmærksomt og ikke uden bevægelse hørte på ham, så kunne han ikke andet end forestille sig, hvor dejligt det ville være, hvis han vendte hjem sammen med hende, og hvilke øjne hans gamle ven, sagfører Böhlinger ville sætte op ved dette syn – det eneste menneske for øvrigt, der endnu opretholdt en overfladisk forbindelse mellem ham og fødebyen.

Og da nu efteråret denne gang indtrådte usædvanlig tidligt og med særlig heftighed, da de fleste kurgæster flygtede før tiden, og alle de timer, som doktor Gräsler ikke kunne tilbringe i skovriderboligen, var tomme og triste for ham, blev han grebet af en sådan angst for på ny at begynde sit ensomme, menings- og håbløse vandreliv, at han ofte følte sig ligefrem

besluttet på efter alle former at anholde om Sabine. Men i stedet for at rette et spørgsmål lige til hende selv, hvad han ikke formåede at samle det fornødne mod til, fik han det indfald – som om dette var en måde at søge råd på hos skæbnen – at skaffe sig underretning om, hvorvidt doktor Franks sanatorium, som Sabine nylig for anden gang flygtigt havde omtalt, virkelig, og da på hvilke betingelser, stod til salg. Da det ikke var muligt at erfare noget bestemt, opsøgte han ejeren, der var ham personlig bekendt, fandt den gnavne gamle mand siddende med en pibe i munden på en hvid bænk foran sanatoriet i en snavsetgul lærredsdragt, snarere lignende en bondeagtig særling end en læge, og spurgte ham uden omsvøb, hvorledes det egentlig forholdt sig med disse rygter. Det viste sig, at også doktor Frank kun lejlighedsvis hist og her havde åbenbaret sin hensigt og tilsyneladende også på sin side havde ventet noget sådant som et vink af skæbnen. I hvert fald var han fuldstændig til sinds jo før jo hellere at blive af med sin ejendom, da han ønskede at tilbringe de par år, der endnu var forundt ham, så langt borte som muligt fra virkelige eller indbildte syge og at komme sig efter de hundredetusinde løgne, hans gerning hele livet igennem havde tvunget ham til. "De kan tage det på Deres skuldre," sagde han, "De er ung endnu," hvad der foranledigede doktor Gräsler til en melankolsk afvisende håndbevægelse. Han beså anstalten gennem alle dens værelser, men fandt til sin beklagelse, at den var endnu mere forsømt og forfalden, end han havde frygtet. Desuden gjorde de få patienter, som han mødte i haven, på gangene og i inhalationssalen, ingenlunde indtryk på ham af at være tilfredse eller forhåbningsfulde mennesker; ja, det forekom

ham, som om der i de blikke, de hilste på deres læge med, lå mistro, næsten fjendtlighed. Men da Gräsler fra den lille balkon, som hørte til direktørens privatlejlighed, lod sine øjne flakke henover haven og videre ud over den venlige dal til de let stigende og noget tågeindhyllede højder, ved hvis rand han anede skovriderboligen, følte han sig pludselig grebet af en så hed længsel efter Sabine, at han for første gang med fuldstændig sikkerhed erkendte, at hans følelse var kærlighed, og så det for sig som et vidunderligt mål snart at stå med Sabine arm i arm på samme sted og ligesom lægge den hele ejendom i fornyet og forskønnet skikkelse for fødderne af hende som sin livsledsagerinde og hustru. Han måtte opbyde nogen selvbeherskelse for tilsyneladende tvivlrådig at sige farvel til direktør Frank, der for øvrigt optog denne holdning højst ligegyldig. Han anså det for rigtig samme aften i skovriderboligen ikke med et ord at omtale sit besøg på anstalten; men allerede næste dag tog han murermester Adelmann, hans daglige bordfælle fra "*Sølvløven*", med sig ud til sanatoriet for at høre en fagmands mening. Det viste sig, at mindre indgribende og kostbare forandringer, end doktor Gräsler havde frygtet, var nødvendige, ja murermesteren ville påtage sig ethvert ansvar for, at anstalten første maj næste år ville præsentere sig som ny. Doktor Gräsler gav sig stadig udseende af at tøve og fjernede sig med murermesteren, der nu under fire øjne med endnu større bestemthed søgte at overtale ham til det fordelagtige køb.

Endnu samme aften, der atter var af virkelig sommerlig varme, da han sad med Sabine og hendes forældre på skovriderboligens veranda, begyndte han som i forbigående at

fortælle om sin samtale med doktor Frank, som han fremstillede som rent tilfældig, idet han nemlig var kommet forbi anstaltens port sammen med murermesteren lige i det øjeblik, da ejeren trådte ud. Hr. Schleheim, som købebetingelserne forekom højst gunstige, rådede ligefrem til, at doktor Gräsler allerede i år skulle give afkald på sin vinterpraksis i syden for straks at fremskynde en så vigtig sag her på selve stedet. Men dette ville doktor Gräsler aldeles ikke vide noget af. Han kunne ikke således uden videre løse sine forpligtelser i Lanzarote; og når han overlod sagen her til en dygtig mand, som murermesteren jo var, kunne han vist beroliget begive sig afsted. Nu tilbød Sabine på sin ligefremme måde, under Gräslers fraværelse, at have tilsyn med arbejdet og regelmæssigt aflægge beretning om dets fremgang. Forældrene begav sig snart, som efter aftale, ind i huset, og Sabine gik, som hun gerne plejede, langsomt op og ned med doktoren i granalléen, der førte fra huset til vejen. Hun havde en række gode forslag til omformning af den gamle bygning rede, hvad der næsten tydede på, at hun allerede tidligere havde beskæftiget sig med dette spørgsmål. For uundgåelig anså hun for øvrigt ansættelsen af en dame, en virkelig dame, som hun tilføjede, som betroet husbestyrerinde; for øjensynligt var det en sådan overopsigt af en så at sige selskabelig karakter, anstalten fremfor alt havde savnet i løbet af de sidste år. Nu var ordet udtalt – Gräsler følte det med bankende hjerte – som han skulle og måtte tage til udgangspunkt; ja allerede troede han sig beredt til det, da Sabine, som om hun ville forhindre ham i det, usædvanlig hurtigt tilføjede: "Det gør De bedst gennem avisen. Jeg ville i Deres sted end ikke gå af vejen for en rejse for at

engagere en person, der egnede sig for denne vigtige stilling. De har jo nu en masse tid til rådighed. Deres patienter er allerede næsten alle borte, ikke sandt? … Hvornår tænker De da egentlig på at afrejse?"

"Om en fire-fem dage. Men fremfor alt må jeg naturligvis hjem, til min fødeby, mener jeg. Min søster har ikke efterladt noget testamente; det vil være nødvendigt, det skriver også min gamle ven Böhlinger til mig, på selve stedet at bringe forskellige ting på det rene. Men forinden vil jeg endnu en gang besigtige anstalten til de mindste enkeltheder. En endelig afgørelse vil jeg på ingen måde kunne træffe, før jeg har forhandlet med min ven Böhlinger."

Således talte han endnu længe frem og tilbage, forsigtig og ubehændig på samme tid, og stadig højst utilfreds med sig selv, for han skjulte ikke for sig selv, at klarhed og bestemthed i øjeblikket ville have passet sig bedst. Da Sabine fuldstændig var forstummet, anså han det for det klogeste at tage afsked under påskud af et sygebesøg, greb Sabines hånd, holdt den et øjeblik i sin, førte den på en gang til sine læber og trykkede et langt kys på den. Sabine lod det ske; og da han så op, forekom hendes ansigtsudtryk ham mere tilfreds, ja muntrere end før. Han vidste, at han nu ikke turde sige noget mere, slap hendes hånd, steg ind i vognen, trak plaiden over sine knæ og kørte bort. Og da han så sig tilbage, stod Sabine endnu stadig på samme plet, i det svindende lys, ubevægelig. Men det var, som så hun andetsteds hen, ind i natten, ind i det tomme rum, ingenlunde i den retning, hvor han lidt efter lidt blev borte for hende.

7

Allerede næste formiddag begav doktor Gräsler sig i bedrøveligt regnvejr uden egentlig glæde, næsten pligtskyldigt til anstalten, lod sig for tredje gang føre gennem værelserne, men måtte ved denne lejlighed nøjes med at blive ledsaget af en meget ung reservelæge, hvis alt for ivrige høflighed vist ikke så meget gjaldt den ældre kollega, som den formodede fremtidige direktør, og som benyttede enhver lejlighed til at lade skimte sin fortrolighed med de allermest moderne helbredelsesmetoder, hvis anvendelse der foreløbig desværre manglede enhver mulighed til. Det forekom doktor Gräsler, at bygningen var endnu mere forsømt, haven endnu mere uplejet end i går, og da han i det luvslidte kontor endelig sad overfor ejeren, der netop spiste sin frokost mellem regninger og embedspapirer, erklærede han at måtte forbeholde sig en afgørelse indtil efter sin tilbagekomst fra fødebyen, det ville sige om henved tre uger. Ejeren optog dette med sædvanlig ligegyldighed og bemærkede blot, at han selvfølgelig ligeledes ikke anså sig for bundet. Gräsler kom ikke med flere indvendinger og følte sig næsten befriet, da han atter stod på vejen og med opslået paraply gik mod byen. Tunge regndråber faldt fra kanten af paraplyen ned rundt om ham; og alle højder var slørede af tæt tåge. Desuden var det blevet så koldt, at han begyndte at fryse om fingrene, og, idet han med noget besvær holdt paraplyen over sig måtte han trække sine handsker på. Han rystede misbilligende på hovedet. Det var dog et stort spørgsmål, om han i det hele kunne vænne sig til i stedet for i

Syden at tilbringe efterår og vinter i den med urette såkaldte tempererede zone, og han ønskede næsten, at han allerede i aften kunne meddele Sabine, at sanatoriet så at sige var blevet snappet bort fra næsen af ham af en hurtigere, men sandelig ikke misundelsesværdig køber.

I sin lejlighed forefandt han et brev, hvis adresse var skrevet med Sabines hånd. Han følte, hvorledes hans hjerte pludselig stod stille. Hvad havde hun at skrive til ham? Det kunne kun være en ting. Hun bad ham om ikke at komme mere. Håndkysset i går, han havde jo straks følt det, det havde ødelagt alt. En optræden af den art klædte ham nu en gang ikke. Han måtte have været usigelig latterlig i det øjeblik. Konvolutten var pludselig åben, Gräsler vidste ikke selv, hvorledes, og han læste:

> "Kære ven! Således må jeg vel nok kalde Dem, ikke sandt? I aften kommer De igen, og De skal have dette brev forinden. For hvis jeg ikke skriver til Dem, hvem ved, om De ikke i aften går Deres vej ganske på samme måde, som De alle disse dage og aftener er gået Deres vej fra mig, og til sidst rejser De uden at have fået talt og indbilder Dem måske til sidst, at det var meget klogt og rigtigt af Dem. Så er der da ikke andet for mig at gøre end selv at tale eller hellere, da jeg jo dog ikke kan overvinde mig til dette, skrive til Dem om, hvad der ligger mig på sinde. Altså, kære hr. doktor Gräsler, min kære ven, doktor Gräsler, her skriver jeg det ned, og De vil læse det, og De vil måske glæde Dem en smule og forhåbentlig ikke finde det ukvindeligt, og jeg føler, at jeg tør nedskrive det – jeg har intet

imod, slet intet imod, hvis De måske ville spørge mig, om jeg ville blive Deres hustru. Der står det nu altså. Ja, jeg vil gerne blive Deres hustru. For jeg føler et så dybt, hjerteligt venskab for Dem, som endnu ikke til noget andet, menneske, jeg har kendt. Kærlighed er det vistnok ikke. Endnu ikke. Men sikkert noget, som er meget nær ved og meget godt en gang kunne blive det. De sidste dage, når De talte om afrejsen, er jeg virkelig blevet helt tung om hjertet. Og da De i aften kyssede min hånd, det var meget yndigt. Men da De så kørte Deres vej, ind i mørket, da forekom det mig på en gang, som var det forbi, og jeg blev angst og bange for, at De aldrig mere ville komme tilbage til os. Nå, det er naturligvis allerede ovre. Det er sådan nattetanker, ikke sandt? Jeg ved, De kommer tilbage. Allerede i morgen aften. Jeg ved jo også, at De holder lige så meget af mig, som jeg af Dem. Sådant noget behøver man jo virkelig ikke først at sige med ord. Men ofte forekommer det mig, at De lider af en vis mangel på selvtillid. Forholder det sig ikke således? Jeg har også tænkt over, hvad det kan komme af. Og jeg tror, det kommer af, at De endnu ikke har slået rod nogetsteds, og fordi De egentlig hele Deres liv igennem aldrig har givet Dem tid til at vente på, at nogen sådan ret af hjertet sluttede sig til Dem. Ja, det må vist være det. Og måske er det også noget andet, som får Dem til at tøve. Det falder mig rigtignok noget vanskeligt at skrive det

til Dem. Men da jeg nu en gang har begyndt, kan jeg dog ikke blive stående på halvvejen. Altså, De ved, kære ven, at jeg en gang har været forlovet. Det er nu fire år siden. Han var læge som De. Min fader har vist antydet det for Dem. Jeg har holdt meget af ham, og det var en stor sorg, da jeg mistede ham. Han var så ung. Otte og tyve år. Jeg tænkte den gang, at nu var alt forbi for bestandig, som man netop tror i sådanne dage. – For øvrigt må jeg i overensstemmelse med sandheden tilstå, at det ikke var min første kærlighed. Tidligere var det en sanger, som jeg havde sværmet for. Det var på den tid, da min fader i den allerbedste hensigt ville drive mig ind på en løbebane, som jeg slet ikke var født til. Og det var egentlig det mest lidenskabelige, jeg har oplevet. Oplevet, det kan man vel ikke sige. Men alligevel – følt. Og det endte ret dumt. Han troede jo at have et væsen for sig af samme art, som han ellers plejede at møde i sine kredse, og han opførte sig derefter, og så var det forbi. Men det besynderlige er, at jeg endnu den dag i dag langt oftere tænker på dette menneske end på min forlovede, der var mig så dyrebar. Et halvt år var vi forlovede. Så; og nu kommer det, som er en smule vanskeligt at få sagt. Ved De nemlig, hvad jeg tænker mig, kære doktor Gräsler? De formoder noget, som ikke er sandt; og det er det, som får Dem til at tøve. Det er jo ganske vist samtidig et bevis på Deres følelser for mig.

Men der er dog også – De vil nok tilgive mig, når jeg siger det – en smule pedanteri eller forfængelighed med i spillet. Rigtignok, det ved jeg nok, en meget udbredt mandlig forfængelighed og pedanteri. Men jeg vil netop sige Dem, at dette ikke yderligere bør pine og plage Dem.

Behøver jeg at blive endnu tydeligere? Altså, kære ven, jeg har ingen som helst tilståelser at gøre Dem. Det var overhovedet, når jeg sådan tænker tilbage, i sin art et mærkværdigt forhold. Jeg tror ikke, at han i det halve år har kysset mig mere end en halv snes gange.

Nej, alt det man sådan ved nattetid skriver til en god ven, især når man tænker sig, at man til sidst dog ikke vil afsende brevet. Men ikke sandt, brevet ville dog ikke have nogen mening, hvis jeg ikke skrev alt, hvad der netop går igennem min hjerne. – Og dog, hvor dyrebar var han mig ikke. Måske netop, fordi han var så alvorlig, så trist. Han hørte til de læger, der gives jo kun få af den art, som selv gennemlider al den elendighed, de må være vidne til. Således var livet frygtelig vanskeligt for ham, hvorfra skulle han hente mod til at være lykkelig? Nå, jeg havde vel nok lært ham det med tiden. Det stolede jeg vist på. Men det skulle nu gå ganske anderledes. Jeg vil også vise Dem hans billede. Jeg opbevarer det naturligvis. Det af den anden, af sangeren, det har jeg ikke mere. Jeg havde ikke fået det af ham selv, men købt det i en kunsthandel,

endnu før jeg kendte ham personligt. Alt det jeg endnu vil fortælle Dem! Det er over midnat. Her sidder jeg endnu stadig ved mit bord og har slet ingen lyst til at blive færdig. For øvrigt kan jeg stadig høre fader gå frem og tilbage dernede. Han har nu igen sådanne urolige nætter. Vi har virkelig bekymret os meget lidt om ham i den sidste tid. Vi to, kære doktor. Nå, det skal atter blive anderledes. Ja, og nu vil jeg straks føje yderligere noget til, fordi det netop falder mig ind. De må tage det, for hvad det er. Fader siger nemlig i anledning af sanatoriet, at i tilfælde af De ikke sådan uden videre kan råde over den nødvendige sum, så stiller han sig gerne til Deres rådighed. Han er, tror jeg, i det hele rede til at tage finansiel del i sagen. Og da vi netop taler om sanatoriet, og hvis De så omtrent fatter, hvad der står i dette brev (jeg gør Dem det vist ikke alt for vanskeligt), så kan De måske spare annoncerne og også rejserne, for som husbestyrerinde anbefaler jeg mig selv med den allerbedste samvittighed. Og ville det ikke være virkelig smukt, kære doktor Gräsler, om vi to som kammerater, jeg var nær ved at sige: som kolleger, kom til at arbejde sammen på anstalten? Jeg må nemlig tilstå for Dem, at sanatoriet har jeg allerede længe syntes godt om. Endnu længere end om den vordende direktør. Beliggenheden og parkanlægget er jo vidunderligt. Det er en ren elendighed, som doktor Frank har ladet det

forfalde. For øvrigt var det også en fejl, at alle mulige syge, som slet ikke hører til der, blev optaget i den sidste tid. Jeg tror, man må igen udelukkende indrette det for nervelidende, selvfølgelig med udelukkelse af de virkelig sindssyge. Men hvor kommer jeg nu hen? Det er der endnu god tid til – i det mindste til i morgen for alle tilfældes skyld, selv om vi for øvrigt ikke helt skulle forstå hinanden. Og Deres rejsetid kunne De i hvert fald benytte til at gøre propaganda for anstalten i Berlin og i andre store byer. For øvrigt kender jeg fra min sygeplejetid nogle Berliner-professorer; måske kan de endnu huske mig. Nå, jeg ser, hvordan De smiler. Jeg må vel finde mig i det. Sådant et brev er jo ingen helt almindelig ting. Det ved jeg nok. Ondskabsfulde mennesker kunne tænke sig noget i retning af at kaste sig om halsen eller lignende. Men De er ikke noget ondskabsfuldt menneske og vil opfatte brevet, som det er skrevet. Jeg holder af Dem, som ven, ikke just, som der står i romanerne, men dog ret af hjertet! Og hertil bidrager vel også en smule, at det gør mig så ondt, hvor alene De drager rundt i verden. Det er virkelig meget muligt, at jeg aldrig ville have skrevet dette brev, hvis Deres gode søster levede endnu. Hun var god, jeg ved det. Og måske har jeg også Dem kær, fordi jeg sætter pris på Dem som læge. Ja, det gør jeg. Man kan nok undertiden finde, De er en smule kølig. Men det er vist kun

Deres måde at være på, i Deres hjerte er De sikkert deltagende og god. Og det væsentlige er, at man straks har tillid til Dem, som det jo har vist sig hos moder og fader, og dermed, kære hr. doktor Gräsler, begyndte det vist i det hele taget. Og når De kommer i morgen – jeg vil ikke gøre Dem det vanskeligt – da skal De kun sådan smile eller igen kysse min hånd, som i aften ved afskeden, så ved jeg besked. Og hvis det skulle forholde sig anderledes, end jeg bilder mig ind, så sig mig det blot lige ud. Det kan De roligt gøre. Så vil jeg række Dem hånden og tænke, at det var skønne timer nu i sommer; man må ikke straks være ubeskeden og ville være fru doktor eller endog fru direktør, noget det for øvrigt virkelig ikke kommer mig særlig an på. Og hør nu godt efter: så må De også næste år bringe en anden hustru med, en eller anden skøn fremmed dame fra Lanzarote, en amerikanerinde eller en australierinde, men en ægte – dog det står i hvert fald fast, at jeg fører opsynet med byggearbejderne på anstalten, i tilfælde af, at det bliver til alvor med denne sag. For det er jo to ting, som i grunden slet ikke har noget med hinanden at gøre. Men nu må det endelig være nok. Jeg er jo rigtig nysgerrig efter, om jeg vil sende Dem brevet i morgen tidlig. Hvad tror De? Nå, lev nu vel. På gensyn! Jeg er Dem venligt stemt og forbliver, hvorledes det end går, Deres veninde

Sabine."

Doktor Gräsler sad længe med dette brev i hånden. Han læste det både anden og tredje gang og vidste endnu stadig ikke rigtig, om det, som stod i det, gjorde ham glad eller bedrøvet. Dette var altså klart: Sabine var rede til at blive hans hustru. Hun kastede sig endog om halsen på ham, som hun selv skrev. Men samtidig erklærede hun, at det ikke var kærlighed, hun følte for ham. Dertil så hun jo også på ham med alt for klartseende, man kunne vist sige kritiske øjne. Hun havde rigtigt fundet ud af, at han var en pedant, forfængelig, kølig, ubeslutsom, lutter egenskaber, hvis tilstedeværelse han jo ikke ville bestride, men som frøken Sabine i mindre grad ville have opdaget hos ham og næppe betonet, hvis han havde været en tifemten år yngre. Og han spurgte straks sig selv: når alle hans fejl allerede nu ikke var undgået hende fra det fjerne, og når hun allerede i sit brev ikke glemte at understrege dem overfor ham, hvorledes ville det så gå senere hen, under det daglige samliv, der sikkert yderligere ville bringe mange andre af hans mangler for lyset? Da måtte man tage sig ordentligt sammen for at hævde sin stilling. Stadig være på sin post, så at sige spille komedie, hvad der i hans alder visselig ikke var særlig let, ja næsten så svært, som det måtte være at blive fra en lidt gnaven, pedantisk, magelig, gammel ungkarl til en elskværdig, galant ung ægtemand. I begyndelsen ville det jo nok gå. For hun havde sikkert megen sympati for ham, endog en slags – man kunne nu en gang ikke udtrykke det anderledes – moderlig ømhed. Men hvor længe ville det vare? Ikke længe. På ingen måde længere, end til der igen opdukkede en dæmonisk sanger eller en melankolsk ung læge eller et andet forførerisk mandligt væsen, der så meget lettere ville opnå at gøre lykke hos den

smukke unge kone, som hun jo gennem sit ægteskab imidlertid var blevet mere moden og erfaren.

Uret på væggen slog halv to; den sædvanlige spisetid var betydeligt overskredet, hvad han følte som en ubehagelighed; Gräsler begav sig på vej til hotellet, idet han med bister egensindighed var sig sit pedanteri vel bevidst. Ved stambordet traf han murermesteren og en herre fra magistraten, der sad i deres krog ved kaffen og røg. Rådmanden nikkede forstående til doktoren og modtog ham med de ord:

"Nå, man kan jo gratulere, efter hvad jeg hører."

"Til hvad?" spurgte doktor Gräsler næsten forskrækket.

"De har jo købt det Frankske sanatorium?"

Gräsler åndede beroliget op.

"Købt?" gentog han. "Det er der endnu ikke tale om, det afhænger af mange forskellige ting. Huset er jo i en forfærdelig tilstand. Man må jo næsten bygge det op igen fra grunden af. Og vor ven der" – han studerede spisesedlen og pegede flygtigt hen på murermesteren – "holder nogle priser –!"

Murermesteren fremkom med levende modsigelser, han ville virkelig intet tjene på den sag; hvad de såkaldte mangler angik, så kunne de ganske let afhjælpes, og hvis ordrerne hurtigst blev givet, så ville anstalten senest den femtende maj kunne stå skinnende hvid, ja ligesom ny.

Doktor Gräsler trak på skuldrene, undlod ikke at henvise til, at murermesteren i går havde nævnt den første maj som yderste termin, for øvrigt vidste man jo, hvorledes det forholdt sig med sådanne byggearbejder, termin såvel som omkostninger blev altid overskredet; han på sin side følte sig ikke mere rask nok til at indlade sig på den slags ting, ejeren

forlangte også en latterlig sum, og "hvem ved," tilføjede han, rigtignok i spøgefuld hensigt, "om De, min kære hr. murermester, ikke spiller under dække med ham." Den tiltalte fo'r op, rådmanden forsøgte at berolige ham, doktor Gräsler bøjede af; – men en god forståelse kunne ikke mere oprettes, og snart lod begge herrer, murermesteren og rådmanden, efter en kølig afsked, doktoren sidde alene og utilfreds med sig selv ved bordet. Han rørte ikke ved den sidste ret og skyndte sig hjem, hvor en patient, der før afrejsen ønskede diætregler for vinteren, ventede på ham. Doktoren gav dem adspredt, utålmodig, modtog sit honorar med dårlig samvittighed og sporede en ubestemt vrede ikke blot mod sig selv, men også mod Sabine, der ikke havde undladt i sit brev at bebrejde ham ligegyldighed overfor hans syge. Så gik han ud på sin balkon, tændte på ny den slukkede cigar og så ned i den usle have, hvor hans husværtinde til trods for det triste vejr sad, som hun plejede på dette tidspunkt, på en hvid bænk med sykurven ved siden og sit strikketøj i hånden. Den aldrende kone havde endnu for tre eller fire år siden ganske tydeligt lagt an på ham; i det mindste havde Friederike, som altid troede broderen efterstræbt af giftelystne jomfruer og enker, bestandig påstået det. Gud skal vide, det var ikke kommet så vidt. Han var jo født til ungkarl, havde været en særling, en egoist og filister hele sit liv. Det havde også Sabine ganske rigtigt følt, som det med overbevisende tydelighed fremgik af hendes brev, selv om hun også af mangehånde grunde, blandt hvilke den såkaldte kærlighed spillede den mindste rolle, påstod at ville kaste sig om halsen på ham. Ja, hvis hun virkelig havde gjort det, så tog

sagen sig anderledes ud. Men det, som han følte knitre i sin frakkelomme, det var vist alt andet end et kærlighedsbrev.

Vognen, der hver aften var bestilt til at køre til skovriderboligen, blev meldt. Doktor Gräsler fik hjertebanken. Han kunne jo i dette øjeblik ikke skjule for sig selv, at han kun havde et at gøre: at ile til Sabine, ømt takkende gribe hendes kære hænder, som strakte sig så inderligt og uforbeholdent mod ham, og bede den yndige unge dame blive hans hustru, selv om det skulle være med fare for, at det kun var få lykkelige år eller måske kun måneder, der åbnede sig for ham. Men i stedet for at styrte ned ad trappen, blev han stående som naglet fast til pletten. Det forekom ham, at han forinden afgørende måtte klare noget og formåede ikke at huske, hvad det kunne være. Pludselig faldt det ham ind: han måtte læse Sabines brev endnu en gang. Han tog det frem af brystlommen og begav sig ind i sit stille konsultationsværelse, for i fuldstændig uforstyrrethed endnu en gang at lade Sabines ord virke på sig. Og han læste. Han læste langsomt, med anspændt opmærksomhed, og han følte ligesom sit hjerte efterhånden stivne. Alt det yndige og inderlige forekom ham køligt, ja næsten spotsk; og da han kom til de steder, hvor Sabine flygtigt omtalte hans tilbageholdenhed, hans forfængelighed, hans pedanteri, da var det ham, som gentog hun med vilje det, hun jo i dag til morgen allerede havde bebrejdet ham indtil kedsommelighed og desuden med urette. Hvorledes kunne hun i det hele taget falde på at kalde ham en pedant, en filister, ham, der uden videre, og hvor gerne, havde været beredt til at tilgive hende selv et virkeligt fejltrin? Og ikke blot, at hun ikke anede det ringeste om det, hun tiltroede ham endog, at han af den

grund, just af den grund havde tøvet. Så lidt kendte hun ham. Ja, det var netop det. Hun forstod ham ikke. Og derved viste hele hans tilværelses gåde sig for ham som i ny belysning. For det var ham nu klart, at egentlig havde endnu aldrig nogen virkelig forstået ham, hverken kvinde eller mand! Ikke hans forældre, ikke hans søster, så lidt som hans kolleger og hans patienter havde gjort det. Hans indesluttethed gjaldt for kulde, hans ordenssans for pedanteri, hans alvor for tørhed; og således havde han som et menneske uden frodighed og glans hele sit liv igennem været forudbestemt til ensomhed. Og fordi han nu en gang var således og ikke anderledes og desuden så mange år ældre end Sabine, derfor kunne, derfor turde han ikke tage imod den lykke, som hun var beredt til eller troede sig beredt til at skænke ham, og som sandsynligvis slet ikke ville have været lykken. Hurtigt tog han et ark papir op og begyndte at skrive hende til: "Kære frøken Sabine! Deres brev har grebet mig. Hvorledes skal jeg takke Dem, jeg ensomme, gamle mand." Å, hvilket vrøvl, tænkte han, rev papiret itu og begyndte på ny: "Min kære veninde Sabine! Jeg har fået Deres brev, Deres smukke gode brev. Det har bevæget mig dybt. Hvorledes skal jeg takke Dem? De viser mig muligheden af en lykke, som jeg næppe ville have vovet at drømme om, og derfor, lad mig straks udtale det i denne sammenhæng, vover jeg heller ikke at gribe den, jeg mener, ikke straks gribe den. Giv mig tid et par dage til overvejelse, lad mig komme til bevidsthed om min lykke, å, kære frøken Sabine, spørg også Dem selv endnu en gang, om De da virkelig for fuldt alvor vil betro mig modne mand Deres yndige ungdom.

Det træffer sig måske godt, at jeg for nogle dage må rejse til min fødeby, hvad De jo allerede ved. Nu er det min hensigt at rykke min rejse nogle dage frem, og i stedet for på torsdag, hellere afrejse allerede i morgen tidlig. Så får vi i omtrent fjorten dage ikke hinanden at se, og i løbet af denne tid skal alt afgøres, med hensyn til Dem og mig. Desværre er det ikke givet mig, kære frøken Sabine, at føje ordene så smukt, som De formår. Kunne De blot se i mit hjerte. Men jeg ved det, De vil ikke misforstå mig. Jeg tror, det er bedre, at jeg i dag ikke kommer i skovriderboligen. Jeg vil hellere med dette brev foreløbig tage afsked med Dem. Tillige beder jeg om tilladelse til at måtte skrive til Dem, og udbeder mig det samme af Dem. Min adresse derhjemme er: Ved Borggraven 17. Som De ved, er det min hensigt hjemme også at konferere med min gamle ven, sagfører Böhlinger om købet af anstalten. Derfor undlader jeg i dag at gå nærmere ind på Deres hr. faders venlige tilbud, for hvilket jeg foreløbig blot gerne vil udtale min forbindtligste tak. For øvrigt vil det måske være at anbefale, foruden den herværende murermester, om hvem jeg hermed rigtignok ikke vil sige noget ufordelagtigt ord, at rådspørge en udenbys arkitekt. Men nærmere herom til rette tid. Og nu, kære frøken Sabine, lev vel. Hils Deres forældre, til hvem jeg beder Dem sige, at et indtrængende telegram fra min sagfører har fremskyndet min afrejse nogle dage. Om fjorten dage altså. Gid jeg dog så måtte finde alt her således, som jeg har forladt det. Med hvilken utålmodighed vil jeg hjemme imødese Deres svar. Nu vil jeg ikke sige mere. Jeg takker Dem. Jeg kysser Deres kære hænder. På gensyn! På lykkeligt gensyn! Deres ven doktor Gräsler."

Han foldede arket sammen. Mens han skrev, havde han ofte følt tårer i sine øjne, af ubestemt rørelse over sig selv og også over Sabine; men nu, da en foreløbig afgørelse var faldet, lukkede han med tørre øjne og fattet brevet og gav det til kusken, som personligt skulle aflevere det i skovriderboligen. Han så et øjeblik fra vinduet efter den bortkørende vogn; han var allerede på nippet til at kalde kusken tilbage, men ordet døde bort på hans læber, og vognen forsvandt snart for hans øjne. Så traf han sine forberedelser til den påskyndede afrejse. Han havde så meget at bestemme og besørge, at han i begyndelsen ikke formåede at tænke på noget andet; men senere, da det faldt ham ind, at Sabine nu allerede måtte have fået hans brev, gjorde hans hjerte rent legemlig ondt. Nu ventede han, om der ikke måske skulle komme et brev til svar? Eller hvis hun selv ganske simpelt satte sig i vognen og kom for at hente ham, den ubeslutsomme brudgom? Ja, så havde hun nok kunnet sige, at hun kastede sig om halsen på ham. Men til at bestå denne prøve var hendes kærlighed dog ikke stærk nok. Hun kom ikke, og der kom ikke en gang et brev, og langt senere, i skumringen, så han fra vinduet vognen rulle forbi med en eller anden ubekendt passager. Gräsler sov højst uroligt denne nat; og om morgenen kørte han kuldegysende og gnaven til banegården, mens en fin regn strømmede ned over kautschukovertrækket på den åbne vogn.

8

Der ventede doktor Gräsler en behagelig overraskelse i hans fødeby. Skønt han i yderste øjeblik havde meldt sit komme, fandt han sine stuer ikke blot i den skønneste orden, men langt hyggeligere indrettet, end han for et år siden havde forladt dem. Først nu huskede han på, at Friederike sidste efterår havde opholdt sig alene her et par dage, og, som hun senere havde fortalt ham, anskaffet forskellige brugsgenstande på ny, ligesom hos dygtige håndværkere gjort bestillinger, om hvis udførelse hun endnu i vintermånederne havde stået i brevveksling med vennen Böhlinger. Og da Gräsler for anden gang gik gennem lejligheden og til sidst betrådte den afdøde søsters værelse til gården, sukkede han sagte; – lidt af hensyn til sætterens kone, der allerede en række år havde haft tilsyn med huset, og som ledsagede ham gennem lejligheden, men også i oprigtig sorg over den kære bortgangne, som det ikke var blevet forundt at gense det velbekendte værelse i den tiltalende nye udstyrelse og i skæret fra det elektriske lys.

Doktor Gräsler pakkede ud, spadserede lidt op og ned i værelserne, tog lejlighedsvis en eller anden bog frem af bogskabet for atter at stille den ulæst på plads, så ned på den snævre, lidet befærdede gade, i hvis fugtige brolægning hjørnelygten spejlede sig, satte sig i den gamle, endnu fra hans faders tid stammende skrivebordsstol, læste avisen og var, hvad han selv med vemodig forundring følte, så langt fra Sabine, som lå ikke blot mange mile mellem ham og hende, men som var også brevet, i hvilket hun havde tilbudt ham sin hånd, og

som havde drevet ham på flugt, ikke kommet til ham i går, men for mange uger siden. Da han tog det frem, syntes det ham, at en bitter, foruroligende duft steg frem fra det, og i en ængstelig uro for at læse det på ny, låsede han det ned i en skuffe. Næste morgen spurgte han sig selv, hvorledes han nu egentlig skulle tilbringe denne dag og alle de følgende. For længst var han blevet en fremmed i sin fødeby, de fleste af hans venner var døde, forbindelserne med de få tilbagelevende havde lidt efter lidt løsnet sig, kun hans søster havde bestandig plejet at anvende sin lejlighedsvise nærværelse til at besøge nogle ældgamle folk, der tilhørte de for længst afdøde forældres bekendtskabskreds. Således havde da Gräsler i grunden intet andet hverv hjemme end samtalen med sin gamle ven sagfører Böhlinger, men den forekom ham på ingen måde at have hast.

Efter at have forladt sin lejlighed foretog han først en tur gennem byen som han plejede, når han efter lang tids forløb igen var vendt tilbage for at gøre et kort ophold i hjemmet. En let og næsten velgørende rørelse plejede ellers regelmæssigt at gribe ham ved sådanne vandringer, men i dag, under den tunge, grå regnhimmel, udeblev den aldeles. Uden indre bevægelse gik han forbi det gamle hus, fra hvis smalle, høje hjørnevindue den ungdomselskede hemmeligt havde vinket og smilet til latinskoledrengen på hans vej til og fra skole, ligegyldig hørte han springvandet risle i den efterårsagtige park, som han selv havde set langsomt vokse op i de gamle stadsgrave; og da han, idet han trådte frem fra det gamle berømte rådhus' gård, om hjørnet i det smalle, skjulte lille stræde opdagede det ældgamle, næsten forfaldne hus, bag hvis halvblinde, ved røde gardiner tydeligt betegnede vinduer han

havde oplevet sit første, fattige, af ugelang angst ledsagede eventyr, da forekom det ham, som løftede der sig fra hele hans drengetid ligesom støvede og sønderrevne slør.

Det første menneske, han talte med, var den hvidskæggede tobakshandler i den butik, hvor han forsynede sig med cigarer; da denne overfor ham på en noget vidtløftig måde udtrykte sin deltagelse over søsterens død, vidste Gräsler næppe, hvad han skulle svare, og han var bange for også at møde andre bekendte og at måtte høre på de samme intetsigende ord. Men den næste, han traf, genkendte ham ikke, og en tredje, der gjorde mine til at ville standse, gik han selv forbi med en hurtig, næsten uhøflig hilsen.

Efter middagen, som han spiste i en ham velbekendt, gammel, nu på en alt for pragtfuld måde ny indrettet restaurant, begav han sig til Böhlinger, der, allerede underrettet om hans ankomst til byen, hilste ham venligt og sindigt og efter nogle deltagende ord ønskede at erfare nærmere om Friederikes død. Doktor Gräsler fortalte med dæmpet stemme og sænket blik ungdomsvennen den sørgelige begivenhed, og da han atter så op, var han noget forundret over at befinde sig overfor en aldrende, korpulent herre, hvis skægløse ansigt, som han endnu stadig havde bevaret i sin hukommelse som et ungdommeligt, tog sig temmelig gustent og forvitret ud. Böhlinger viste sig først noget bevæget, tav længe, endelig trak han på skuldrene og satte sig ved skrivebordet, som ville han udtrykke, at for de overlevende var der også overfor en så beklagelsesværdig begivenhed intet andet at gøre end resolut at vende sig mod dagens krav. Så åbnede han en skuffe, tog en mappe med aktstykker frem af den og, idet han forelagde

testamentet og andre vigtige papirer, gav han sig til udførligt at behandle arveanliggendet. Da den afdøde havde efterladt betydeligere sparepenge, end Gräsler formodede, og da han var eneste arving, lå sagen således, at han fra nu af, uden mere at udøve sin praksis, ville kunne leve beskedent, dog i hvert fald behageligt alene af sine renter, hvad sagføreren lod ham forstå ved slutningen af sine forklaringer. Men netop gennem denne meddelelse blev doktoren klar over, at fritiden endnu langtfra var kommet for ham, ja, at en heftig attrå efter virksomhed tværtimod var ham medfødt; og idet han med livlighed forsikrede dette, betænkte han sig ikke længere, på at fortælle den gamle ven om sanatoriet, angående hvis køb han kort før sin afrejse fra den lille badeby havde indledet gunstige forhandlinger. Sagføreren hørte opmærksomt på ham, lod sig give nærmere oplysning om mange enkeltheder, syntes i begyndelsen at stille sig bifaldende overfor doktorens hensigter, men tøvede dog til sidst med alvorligt at tilskynde vennen til et foretagende, der, bortset fra lægevidenskabelig dygtighed og smidige omgangsformer, som han naturligvis i videste omfang ville indrømme ham, krævede en vis ordnende og forretningsmæssig begavelse, hvis tilstedeværelse Gräsler hidtil ikke havde aflagt tilstrækkelige prøver på. Doktoren, som måtte give ham ret i denne indvending, spurgte sig selv, om det ikke ville være klogt, nu at tale om frk. Schleheim, der jo ville være denne del af den ham måske forestående opgave fuldstændig voksen. Men den gamle pebersvend, der sad her lige overfor ham, ville vist have været den sidste til at vise den rigtige forståelse af en kærlighedshistorie af så ejendommelig art. Gräsler kendte alt for godt Böhlingers ejendommelighed ved

hver lejlighed at udtale sig om kvinderne på en nedsættende, ja kynisk måde, og han ville ikke have kunnet overvinde sig til roligt at høre på en letfærdig bemærkning om Sabine. Böhlinger havde i sin tid overfor ungdomsvennen ikke gjort nogen hemmelighed af den oplevelse, han var blevet til en sådan kvindeforagter af. På et maskebal her i byen, hvor en gang om året det borgerlige selskab plejede at mødes med teatrets verden, men også med elementer, der i sædelig henseende var langt betænkeligere, havde Böhlinger, ligesom i flugten, vundet den fuldkomne gunst hos en dame, som ingen, end ikke i de mest fantastiske drømme, ville have tiltroet en sådan forvovenhed og et sådant letsind. Hun selv, der heller ikke i den hedeste lidenskab lod masken falde, havde den gang og således for bestandig anset sig for ukendt; men ved et mærkværdigt tilfælde var det ikke blevet skjult for Böhlinger, hvem der i hin nat var blevet hans. Da han nok havde fortalt vennen eventyret, men stadig fortiet den elskedes navn, gaves der snart ikke et kvindeligt væsen i byen, gift kone eller ung pige, som Gräsler ikke havde kastet en mistanke på, der gjorde sig des stærkere gældende, jo mere dadelløs vedkommende dames rygte og livsvandel tog sig ud for verden. Det havde også været hint eventyr, som afholdt Böhlinger fra at indgå en inderligere eller endog en på ægteskab sigtende forbindelse med nogen af sine medborgerinder, og derfor var han, som agtet sagfører i en middelstor by, der lagde megen vægt på anstand og gode sæder, nødt til på hyppigt gentagne korte og hemmelighedsfulde ferierejser at samle yderligere erfaringer, der måtte bestyrke ham i hans bitre anskuelse om det kvindelige køn. Af den grund ville det have været uklogt fra

Gräslers side at føre Sabines navn ind i denne samtale, dobbelt uklogt, da han jo havde givet det yndige, rene væsen, som næsten havde kastet sig om halsen på ham, fri igen, ja måske allerede mistet hende for bestandig. Af disse grunde indlod Gräsler sig heller ikke på en yderligere samtale om sine fremtidsplaner, erklærede undvigende, at han for alle tilfældes skyld var til sinds at afvente nærmere efterretninger fra murermesterens side og opfordrede endelig, dog ikke hjerteligt, som han havde foresat sig, ungdomsvennen til et snarligt besøg i Ved Borggraven, ved hvilke ord det først faldt ham ind, at han endvidere skyldte ham tak for hans besvær ved opsynet med tapetserarbejdet. Denne tak afviste Böhlinger beskedent; men han glædede sig i hvert fald til snart igen at betræde de værelser, der også for ham ikke var fattige på ungdomserindringer, desværre alt for fjerne. De trykkede hinandens hænder og så hinanden i øjnene. Sagførerens syntes i færd med at blive fugtige; men heller ikke nu sporede Gräsler noget af den sindsbevægelse, som han forgæves havde ventet hele dagen, og som havde kunnet forædle denne times tarvelige eftersmag.

Et minut senere stod han på gaden i en næsten pinefuld følelse af indre tomhed. Himlen var klaret op, og luften var blevet mildere. Doktor Gräsler spadserede gennem hovedgaden, blev stående foran nogle vinduesudstillinger og følte en let tilfredsstillelse ved, at en moderne smag nu også begyndte at give sig tydeligt til kende over alt i hans fødeby. Endelig trådte han ind i en herreekviperingsforretning, hvor han foruden nogle småting havde til hensigt at købe en hat.

Mod sin sædvanlige vane valgte han denne gang en blød form med en temmelig bred skygge, fandt i spejlet, at den passede bedre til hans ansigt end de stive hovedbedækninger, han ellers troede sig forpligtet til, og kunne umuligt anse det for indbildning, når mangt et frue- og pigeblik venligt syntes at mønstre ham ved fortsættelsen af hans spadseretur i den begyndende skumring. Pludselig faldt det ham ind, at der imidlertid kunne være ankommet et brev fra Sabine: han skyndte sig hjem; en bunke breve var indløbet, de fleste sendt efter ham fra den lille badeby; – fra Sabine var der intet imellem dem. Først skuffet indså han dog, at han havde ventet noget usandsynligt, ja umuligt, forlod på ny huset og spadserede igen planløst rundt på gaderne. Senere fik han det indfald at køre et stykke vej med sporvognen, som holdt ved siden af ham. Han blev stående på bagperronen og huskede nu for første gang med stille vemod, at i stedet for forstadskvarteret, som han kørte igennem, havde der endnu i hans ungdom ikke været andet at se end åben mark og agerland. De fleste passagerer var lidt efter lidt steget ud, og først nu var det ham påfaldende, at der endnu ikke havde vist sig nogen konduktør. Han kastede et blik omkring sig og mærkede, at to øjne mødte hans med venlig spot. De tilhørte en noget bleg ung pige, der tarveligt, men nydeligt lyst klædt vist allerede i rum tid havde stået ved siden af ham på perronen. "De undrer Dem nok over, at der ikke kommer nogen konduktør," sagde hun, idet hun løftede hovedet og muntert så op på Gräsler under sin sorte flade stråhat, hvis skygge hun holdt fast i med sin ene hånd.

"Ganske vist," svarede han noget stift.

"Der gives nemlig ingen her," forklarede den unge pige. "Men kan De se, dér foran hos vognstyreren, dér er en bøsse, dér kan De kaste Deres ti-pfennig ned, og sagen er i orden."

"Tak," sagde doktoren, begav sig til forperronen, gjorde som befalet, kom tilbage og gentog: "Tak, frøken, det er jo virkelig en meget praktisk foranstaltning – især for gavtyve."

"De ville ikke have held," svarede den unge pige. "Vi er lutter hæderlige folk her."

"Det ligger mig selvfølgelig fjernt at tvivle om det. Men hvad ville folk mon nu have anset mig for?"

"For en fremmed, hvad De vel også er." Hun så ham nysgerrigt ind i ansigtet.

"Det kan man nok kalde mig," svarede han, så frem for sig, og idet han så hurtigt igen vendte sig mod sin naboerske: "Hvad for en slags fremmed vil De nu anse mig for?"

"Nu kan jeg naturligvis høre på Dem, at De er en tysker, måske lige her fra omegnen. Men først troede jeg, De var kommet langvejs fra: fra Spanien eller Portugal."

"Portugal?" gentog han og greb uvilkårligt efter sin hat. "Nej, en portugiser er jeg rigtignok ikke. Jeg kender ganske vist lidt til landet," tilføjede han i forbigående.

"Ja, det kan jeg tænke. De er vel kommet meget om i verden?"

"En smule," svarede Gräsler, og hans øjne skinnede mildt af erindringer om fremmede lande og have. Han mærkede med tilfredshed, at den unge piges blik foruden nysgerrighed også begyndte at forråde en vis beundring. Men ganske uventet sagde hun: "Her må jeg stige ud. Jeg ønsker Dem forsat god fornøjelse i vor by."

"Tak, frøken," sagde Gräsler og løftede hatten. Den unge pige var steget ud, og fra gaden nikkede hun til ham – mere fortroligt, end han kunne vente efter bekendtskabets korte varighed. Følgende en dristig indskydelse sprang Gräsler af vognen, der netop satte sig i bevægelse igen, gik hen til den unge pige, der forundret var blevet stående, og sagde: "Da De netop ønskede mig god fornøjelse, frøken, og vor samtale begyndte så lovende, ville det måske være bedst ..."

"Lovende?" afbrød den unge pige ham. "Det vidste jeg ikke." Det lød som en ærlig afvisning, og så vedblev han i en noget mere beskeden tone: "Jeg ville sige – frøken, De forstår jo så dejligt at passiare, og det ville egentlig være skade –"

Hun trak let på skuldrene. "Jeg er allerede hjemme, og man venter på mig for at spise til aften."

"Blot et lille kvarter."

"Det går virkelig ikke an. Farvel." Hun vendte sig for at gå.

"Å, endnu ikke," råbte doktor Gräsler i en næsten ængstelig tone, så at den unge pige standsede og smilede. "Vi må virkelig ikke afbryde vort bekendtskab så brat." Hun havde atter vendt sig om mod ham og set smilende op på ham under sin mørke stråhat.

"Nej, selvfølgelig," sagde hun, "det ville jo slet ikke være muligt. Nu kender vi en gang hinanden, og det kan ikke være andet. Og hvis De skulle møde mig et eller andetsteds, så vil jeg straks vide: det er herren – fra Portugal."

"Men hvis jeg bad Dem, frøken, om at give mig lejlighed til et sådant møde for at kunne passiare en times tid med Dem?"

"En times tid straks? De må vist have megen tid til overs."

"Så megen, De ønsker, frøken."

"Det er nu desværre ikke tilfældet med mig."

"Naturligvis heller ikke altid med mig."

"Men nu har De vel ferie?"

"Ja på en vis måde. Jeg er nemlig læge. Tillader De, at jeg forestiller mig for Dem. Doktor Emil Gräsler – født her og hjemme her," føjede han hurtigt til, ligesom om han tilstod en brøde.

Den unge pige smilede. "Virkelig herfra?" sagde hun. "Nej, hvor De kan forstille Dem! Dem må man rigtignok tage sig i agt for." Hun så hovedrystende op på ham.

"Nå, hvornår må jeg se Dem igen?" spurgte Gräsler mere indtrængende.

Hun så først eftertænksomt hen for sig, derpå sagde hun: "Hvis det ikke keder Dem, så kan De følge mig hjem igen i morgen aften."

"Gerne, gerne. Og hvor må jeg vente på Dem?"

"Bedst vil det vist være, at De går op og ned overfor forretningen; jeg er nemlig ansat i Kleimanns handskebutik i Wilhelmstrasse nummer 24. Vi lukker klokken syv. De kan så, hvis det passer Dem, igen køre med mig på sporvognen hertil." Hun smilede.

"Skulle De virkelig ikke have mere tid til overs for mig?"

"Hvorledes skulle jeg bære mig ad med det? Jeg må jo virkelig være hjemme klokken otte."

"De bor hos Deres forældre, frøken?"

Hun så igen op på ham: "Nu må jeg vist omsider også sige Dem, hvem jeg er. Jeg hedder Katharina Rebner, og min fader er ansat ved det kongelige postvæsen. Og der, ser De, på anden sal, hvor vinduet står åbent, dér bor vi: fader, moder og jeg. Og

jeg har en søster, som er gift. Og hun kommer i aften med sin mand til os, som hver torsdag. Og derfor må jeg hjem."

"I dag – men da ikke hver aften?" faldt doktor Gräsler hurtigt ind.

"Hvorledes mener De, hr. doktor?"

"De er sikkert ikke hver aften hjemme, vel? De har jo sikkert veninder, som De besøger … eller går i teatret?"

"Dér kommer jeg kun sjældent." Pludselig nikkede hun venligt til en, der gik på den anden side af gaden. Det var en jævn, ikke mere helt ung mand, klædt som en slags bedre håndværker, der bar en pakke i hånden og besvarede hendes hilsen kort og tilsyneladende uden at lægge mærke til Gräsler. "Det er nemlig min svoger. Så er min søster jo allerede oppe hos os. Men nu er det virkelig også på høje tid."

"De vil forhåbentlig ikke få ubehageligheder af, at jeg har tilladt mig at ledsage Dem så nær til Deres gadedør?"

"Ubehageligheder? Man er da heldigvis fuldmyndig, og hvad mig angår, ved de allerede hjemme, hvem de har at gøre med. Nå, farvel, hr. doktor."

"På gensyn i morgen!"

"Ja."

Doktor Gräsler gentog: "Klokken syv, Wilhelmstrasse."

Hun blev endnu stadig stående, syntes at tænke over noget, så pludselig op på ham og sagde så rask: "Klokken syv, ja. Men" – føjede hun tøvende til – "siden De talte om teater, så vil De sikkert ikke blive vred på mig –"

"Hvorfor vred?"

"Jeg mener, siden De før netop talte om det – hvis De muligvis straks ville have billetter med til teatret, ville det være

yndigt. Det er så længe siden, jeg har været dér."

"Overordentlig gerne. Jeg er helt lykkelig over at kunne vise Dem en lille tjeneste."

"Kun ingen dyre pladser, som De sandsynligvis selv er vant til. Det ville slet ikke more mig."

"De kan være ganske rolig, frøken – frøken Katharina."

"Og De er virkelig ikke vred på mig, hr. doktor?"

"Men – frøken Katharina, vred –!"

"Altså på gensyn, hr. doktor." Hun rakte ham hånden. "Nu må jeg virkelig skynde mig. I morgen bliver det jo vist noget senere." Hun fjernede sig så hurtigt, at han ikke mere kunne opfatte det blik, der ledsagede hendes ord. Men hendes stemme havde en løfterig klang.

Da doktor Gräsler atter var inden sine fire vægge, indfandt Sabines billede sig med længselsfuld magt. Han følte en uafviselig trang til at skrive til hende, selv om det kun skulle være et par ord. Så meddelte han hende da, at han var ankommet i god behold, havde fundet sit hus i bedste orden, havde ført en alvorlig, men ikke afgørende forhandling med sin gamle ven Böhlinger, at han i morgen, for ikke at spilde tiden til ingen nytte, ville besøge sygehuset, hvor en af hans gamle kolleger fra studenterårene, som han jo lejlighedsvis havde fortalt hende, forestod en afdeling, og han underskrev de hastige linjer: "I venskab med de hjerteligste hilsner, Emil."

Han skyndte sig endnu en gang ned på gaden og bragte selv brevet på banegården, for at det allerede med nattoget kunne afgå til sit bestemmelsessted.

9

Næste morgen begav doktor Gräsler sig, som han havde lovet Sabine det i sit brev, til sygehuset, blev budt velkommen af overlægen og bad om tilladelse til at måtte deltage i stuegangen. Han fulgte den med en opmærksomhed, der tilfredsstillede ham selv særlig, lod sig give oplysninger om forløbet og behandlingen af interessante sygdomstilfælde og tilbageholdt ikke egne afvigende anskuelser, idet han plejede at bruge den begrænsende sætning: "Forsåvidt det lykkes os badelæger at opretholde forbindelsen med den videnskabelige medicin." Han spiste til middag sammen med nogle underlæger i et beskedent spisehus overfor hospitalet og fandt så meget behag i selskabet med de unge fagfæller og i de specielle samtaler med dem, at han lovede sig selv af ville komme oftere igen. På hjemvejen besørgede han teaterbilletterne, hjemme bladede han i medicinske bøger og fagtidsskrifter, des mere adspredt, jo længere timerne rykkede frem, dels i forventning om en efterretning fra Sabine, dels i uklare forestillinger om det sandsynlige forløb af den kommende aften. For at stå velrustet overfor alle muligheder besluttede han sig til at holde en kold ret og et par flasker vin beredt, hvad der jo til syvende og sidst ikke i nogen henseende forpligtede. Han forlod sin lejlighed, besørgede de nødvendige indkøb, lod dem bringe hjem; og et par minutter før klokken syv spadserede han op og ned i Wilhelmstrasse, denne gang ikke med den romantiske hovedbedækning fra den foregående dag, men, for at synes mindre påfaldende, og også, som han søgte at indbilde sig, for

at prøve, hvor ægte Katharinas følelser var, med den gamle, stive, sorte hat.

Han stod just og så på et udstillingsvindue, da Katharinas stemme lød bagved ham: "God aften, hr. doktor." Han vendte sig om, rakte hende hånden og glædede sig over den yndefulde, velklædte unge pige, i hvem sikkert enhver ville have formodet en velopdragen borgerdatter, for hvilken hun jo også, som doktor Gräsler straks sagde sig selv, ubetinget kunne gælde, som datter af en statsembedsmand.

"Hvad tror De," spurgte hun straks, "min svoger i går anså Dem for at være?"

"Det har jeg ingen anelse om … måske også for en portugiser?"

"Nej, dog ikke. Men for en kapelmester. Han sagde, De lignede aldeles en kapelmester, han en gang havde kendt."

"Nå, belærte De ham om hans fejltagelse?"

"Det gjorde jeg. Var det ikke rigtigt af mig?"

"Å, jeg har ingen grund til at gøre en hemmelighed af min stilling. Og har De også fortalt hjemme, at De i aften har til hensigt at gå med mig i teatret?"

"Det kommer ingen ved. Og der er heller ingen, som spørger mig. Jeg kunne jo godt gå alene, hvis jeg havde lyst – ikke sandt?"

"Vist kunne De, men jeg holder mere af – at det har føjet sig, som det har."

Hun så op til ham, idet hun efter sin vane førte den ene hånd op til sin hatteskygge, og sagde: "Der er ingen rigtig glæde ved at gå alene. Teater er kun dejligt i selskab med en anden. Der

må sidde en ved siden af, som også ler, og som man kan kigge på og –"

"Og? hvad ville De sige?"

"Og knibe i armen, når det er særlig smukt."

"Forhåbentlig bliver det i aften særlig smukt – jeg står i hvert fald til rådighed."

Hun lo sagte og gik hurtigere til, som om hun var bange for at komme for sent.

"Det er alt for tidligt," sagde doktor Gräsler, da de stod foran teaterbygningen, "der er næsten et kvarter til."

Hun hørte ikke på ham. Med strålende øjne løb hun foran ham op i første etage, ænsede ham næppe, da han hjalp hende med at få jaketten af; og først da de sad ved siden af hinanden på deres pladser på tredje række, fik han et taknemmeligt blik.

Doktor Gräsler søgte på den sparsomt besatte tilskuerplads efter bekendte ansigter. Hist og her lagde han mærke til et, som han kunne huske. Der var vist ingen, som genkendte ham, der sad i halvmørket.

Tæppet gik op. Man gav en nyere tysk farce. Katharina morede sig udmærket, og ofte lo hun højt, men uden at vende sig om mod sin nabo. I første mellemakt købte han hende en æske bonbons, som hun tog imod med et taknemmeligt smil. Under anden akt nikkede hun fornøjet til ham ved de steder, der forekom hende særlig morsomme. Mens stykket, som doktor Gräsler fulgte noget adspredt, spilledes videre, mærkede han, at en kikkert blev rettet mod ham fra en loge. Han genkendte Böhlinger, hilste ugenert på ham og gengældte aldeles ikke sin gamle vens fiffigt spørgende blik. Da han i sidste mellemakt spadserede frem og tilbage med Katharina i

foyeren, tog han pludselig hendes arm, hvad hun uden videre fandt sig i, ytrede sin mening om nogle af skuespillernes præstationer, men så indtrængende og sagte, som gaves der en sød hemmelighed mellem ham og hans henrivende ledsagerske, og han var noget skuffet over ikke at møde Böhlinger. Det sidste klokkesignal lød, og da Gräsler nu igen sad ved siden af Katharina, rykkede han så nær hen til hende, at deres arme berørte hinanden, og da hun ikke bevægede sin, følte han, hvorledes der lidt efter lidt var indtrådt et stadig mere fortroligt forhold mellem ham og hende, og mens han i garderoben hjalp hende jaketten på, kunne han nok vove flygtigt at klappe hendes hår og kinder.

Da de stod udenfor teatret, sagde hun, idet hun under hatten så op til ham, i en tone, der ikke lød helt alvorligt ment: "Nu må jeg vist se at komme hjem."

"Men forinden," svarede han hurtigt, "vil De, håber jeg, kære frøken Katharina, gøre mig den ære at dele mit beskedne aftensmåltid med mig."

Hun så først ligesom spørgende på ham, så nikkede hun alvorligt og så rask, som forstod hun mere, end han havde sagt. Og som elskende, hvis skridt lidenskaben påskynder, arm i arm ilede de til hans hus gennem de aftenlige gader.

Da de var nået til hans lejlighed, og han havde tændt lys i arbejdsværelset, så Katharina sig om og betragtede billeder og bøger med nysgerrige øjne.

"Synes De godt om mit værelse?" spurgte han.

Hun nikkede.

"Men det er da et meget gammelt hus, ikke sandt?"

"Tre hundrede år vist."

"Og hvor alt ser nyt ud."

Han tilbød at vise hende de øvrige stuer, der i udstyrelse og indretning fandt hendes bifald; men da hun trådte ind med ham i hans afdøde søsters værelse, så hun forundret på ham.

"De er da ikke, når alt kommer til alt, gift," sagde hun, "og Deres hustru – bortrejst?"

Han smilede først, så strøg han sig med hånden over panden, og med dæmpet stemme forklarede han hende, at dette fuldstændigt nyindrettede værelse havde været bestemt for hans søster, der for to måneder siden var død i Syden. Katharina så ham ligesom prøvende i øjet; så gik hun nærmere hen til ham, tog hans hånd og klappede den kærtegnende med sin, hvad der behagede ham meget. Han slukkede lyset, de begav sig ind i spisestuen, og først nu lod Katharina sig bevæge til at lægge hat og jaket. Men så var hun hurtigt som hjemme.

Da han belavede sig på at dække bord, tillod hun det ikke, men hævdede, det var hendes sag. På hendes spøgende befaling tog han plads på en afsides stol og var med let sindsbevægelse vidne til, hvorledes hun husmoderligt traf alle forberedelser til aftensmåltidet, og hvorledes hun ikke blot her, men også ude i køkken og forstue fandt sig til rette med en dygtighed, som om hun fra gammel tid af havde bestyret huset her. Endelig satte de sig begge til bords, hun serverede, han skænkede i, og de spiste og drak. Hun passiarede henrykt om den forløbne aften og var forundret over at høre af Gräsler, at han kun sjældent gik i teatret, hvad der for hende syntes at være indbegrebet af alle jordiske nydelser. Nu forklarede han hende, hvorledes allerede det ydre forløb af hans tilværelse ikke hyppigt tillod fornøjelser af sådan art, at han forandrede sit opholdssted fra halvår til

halvår, at han lige kom tilbage fra en lille tysk badeby, og at han snart igen måtte rejse over havet til en fjern ø, hvor der ingen vinter gaves, hvor der stod høje palmer, og hvor man kørte på små vogne under en brændende sol ind i det gule land. Katharina spurgte, om der også fandtes mange slanger dér. "Man kan tage sig i agt for dem," sagde han. – "Hvornår skal De igen dertil?" – "Snart. Kunne De have lyst til at tage med?" spurgte han for spøg og følte samtidig i sin, ved den hastigt nydte vin opløftede stemning, at der i denne spøg skælvede en anelse af sandhed.

Hun svarede roligt, men uden at se på ham: "Hvorfor ikke?" Han satte sig nærmere til hende og lagde sagte sin arm om hendes hals. Hun afværgede det, hvad han ikke syntes ilde om. Han rejste sig, besluttede fra nu af at behandle Katharina fuldstændigt som dame og bad høfligt om tilladelse til at måtte tænde sig en cigaret. Så talte han, rygende og vandrende op og ned i værelset, alvorligt og på en betydningsfuld måde om det sælsomme forløb af de menneskelige ting, som man end ikke var i stand til i forvejen at beregne en eneste af, fortalte så om alle de steder i nord og i syd, hans livsgerning allerede havde ført ham til, og lod det stå uafgjort, hvorhen den endnu måske kunne føre ham; mens han talte, blev han undertiden stående ved siden af Katharina, der spiste dadler og nødder, og lagde hånden let på hendes brune hår. Katharina, der hørte på ham med interesse, idet hun undertiden afbrød ham med videbegærlige spørgsmål, fik ofte et besynderligt, ligesom spottende blink i sine øjne, hvad der så altid bevægede doktoren til at fortsætte sin tale endnu ivrigere og sagligere. Da uret på væggen slog tolv, rejste Katharina sig, som om det var det

uigenkaldelige tegn til opbrud; og Gräsler lod til at være temmelig vred over det, skønt han i sit stille sind følte en vis lettelse derved. Før Katharina gik, tog hun af bordet, stillede stolene på plads og gjorde orden i værelset. Ved døren hævede hun sig ganske pludselig på tåspidserne og rakte doktoren sine læber til kys. "Fordi De har været så god," sagde hun så, og i hendes øjne lyste atter dette besynderlige spottende blink. De gik ned ad trappen i skæret af et flakkende lys, som Gräsler bar foran hende. På næste gadehjørne holdt en vogn, Gräsler steg ind med Katharina, hun lænede sig til ham, han lagde armene om hendes hals; og således kørte de tavse gennem de nattestille gader, indtil Gräsler, lige i nærheden af Katharinas bolig, drog den unge pige heftigere til sig og dækkede hendes mund og kinder med lidenskabelige kys. "Hvornår ser jeg dig igen?" spurgte han, da vognen på Katharinas ønske holdt et lille stykke fra huset. Hun lovede ham at komme den følgende aften. Så steg hun ud, bad ham om ikke at følge hende til gadedøren og forsvandt i skyggen af husene.

Næste morgen følte doktor Gräsler ingen som helst tilbøjelighed til at besøge hospitalet; men da han senere spadserede rundt i anlægget under en kølig, klar efterårssol, på et tidspunkt, da andre mennesker passede deres forretninger, blev han grebet af samvittighedsnag, som skyldte han ikke blot sig selv, men også en anden regnskab, og han vidste, denne anden var Sabine. Tanken om doktor Franks anstalt påtrængte sig ham pludselig igen med heftighed; Gräsler overtænkte alle slags bygningsforandringer, overvejede indretningen af nye baderum, udkastede projekter i ord af så overbevisende og forvoven kraft, som de endnu aldrig havde stået til hans

rådighed, og svor på, at i samme øjeblik, der kom en efterretning fra Sabine, ville han rejse tilbage og bringe sagen i orden. Men hvis hun også lod hans sidste brev ubesvaret, så var alt forbi, i det mindste mellem ham og hende. For der forelå ingen grund til også at gøre købet af sanatoriet udelukkende afhængig af Sabines adfærd, og det ville sandelig ikke være nogen dårlig, tværtimod en næsten djævelsk tanke, at holde sit indtog i den prægtigt omdannede bygning med en anden fru direktør – om muligt med en, der just ikke anså ham for en egoistisk, pedantisk, kedelig kavaler, således som Sabine gjorde. Og hvis det muligvis behagede ham at vælge frøken Katharina som ledsagerske, så kunne vist ingen mere anse ham for en pedant eller filister. Han satte sig på en bænk. Børn løb forbi ham. I det gullige løv skinnede efterårssolen. Fra en fjern fabrik lød sirenens middagssignal. I aften, tænkte han. I aften! Dæmrer ungdommen endnu en gang? Er det da endnu tid til sådanne eventyr? Skulle man dog ikke være forsigtig? Rejse sin vej? Straks helt bort – tage næste skib og til Lanzarote? Eller tilbage – til Sabine? Til dette væsen med den rene sjæl? Hm! Hvem ved, hvorledes hendes liv ville have formet sig, hvis den rigtige havde mødt hende i det givne øjeblik – ikke just en uforskammet tenor eller en hyklerisk medicinmand … Han rejste sig og gik foreløbig hen for at spise til middag i det fine hotel, hvor man ikke som i går blev generet af kollegernes faglige snak; om alt andet kunne man bagefter træffe bestemmelse.

10

Han havde om eftermiddagen næppe sat sig ved sit arbejdsbord og slået det tilfældigt dér liggende anatomiske atlas op, før det bankede, og sætterens kone, der havde tilbudt at tage sig af hans ungkarlehjem, trådte ind til ham og under mange undskyldninger forebragte den bøn, om hr. doktoren ikke muligvis ville have den godhed at forære hende et eller andet klædningsstykke af den desværre afdøde frøkens garderobe. Gräsler rynkede panden. Denne person, tænkte han, ville ikke have vovet en sådan, næsten uforskammet fordring, hvis hun ikke vidste, at jeg modtager damebesøg her i min lejlighed. Han svarede undvigende, at han i den afdødes ånd havde til hensigt fremfor alt at skænke hendes efterladenskaber til velgørende stiftelser, men han havde endnu i det hele ikke haft tid til eftersyn og kunne derfor foreløbig aldeles ikke love noget. Det viste sig, at konen for alle tilfældes skyld havde bragt loftsnøglen med; hun overrakte den til doktoren med et påtrængende smil, takkede så overstrømmende, som om hendes bøn allerede var blevet opfyldt, og fjernede sig. Da Gräsler nu en gang havde nøglen i sin hånd, og han i grunden var glad over for de næste indholdsløse timer at have fundet en slags tidsfordriv, besluttede han at aflægge et besøg på loftet, som han ikke havde set siden barneårene. Han steg op ad trætrappen, åbnede og trådte ind i et snævert rum, som gennem det skrå tagvindue fik så sparsomt lys, at Gräsler først efterhånden kunne finde sig til rette. Overflødigt og forglemt bohave stod i de mørke kroge, men midten var fyldt med kasser

og kufferter. Den første, Gräsler åbnede, syntes ikke at indeholde andet end gamle gardiner og dækketøj, og Gräsler, der jo ikke tænkte på selv at pakke ud og bringe orden her, lod låget falde i igen. En langagtig, kistelignende kasse, som han nu åbnede, bebudede et mærkværdigere indhold. Gräsler så alle slags beskrevne papirer ligge foran sig, til dels i dokumentformat, breve i konvolutter, større og mindre sammenbundne pakker, og læste på en af disse sidste: Af faders efterladenskaber. Det var noget nyt for doktor Gräsler, at hans søster så omhyggeligt havde opbevaret sligt. Han greb en anden pakke, som var forseglet tre gange, og på hvilken der stod med tykke bogstaver: Skal brændes ulæst. Doktor Gräsler rystede vemodigt på hovedet. Ved lejlighed, tænkte han, skal dit ønske blive opfyldt, stakkels Friederike. Han lagde pakken, der vistnok måtte indeholde dagbøger og uskyldige kærlighedsbreve fra ungpigedagene, igen på plads og åbnede den tredje kuffert, i hvilken der var opbevaret tørklæder, sjaler, bånd og gulnede kniplinger. Mange ting tog han op, lod det glide gennem sine hænder, troede også nok at kunne genkende en eller anden ting fra moders eller endog bedstemoders tid. Meget havde søsteren selv benyttet, især i tidligere dage, og det indiske sjal med de broderede grønne blade og blomster, som en rig patient for mange år siden ved sin afrejse havde foræret ham til søsteren, huskede han endnu for ikke så lang tid siden at have set om hendes skuldre. Dette sjal, såvel som meget andet, egnede sig sikkert hverken for sætterens kone eller for en velgørenhedsstiftelse – men des bedre for en smuk, ung dame, der ville være så venlig at opmuntre og forsøde et par fattige hjemmetimer for en ensom gammel ungkarl. Han lukkede

kufferten med særlig omhu, men sjalet lagde han velglattet over armen, og med et fornøjet smil på læben forlod han rummet, over hvilket mørket lidt efter lidt sænkede sig.

Han behøvede ikke at vente længe, før Katharina, lidt før den fastsatte tid, indfandt sig, lige fra forretningen, uden først at have gjort sig fin, som hun med en spøgende undskyldning bemærkede. Doktor Gräsler glædede sig over, at hun var kommet, kyssede hendes hånd og overrakte hende med et humoristisk buk sjalet, der lå beredt til hende på bordet. "Nej, hvad er det?" spurgte hun forbavset. "Noget til at gøre sig fin med," svarede han, "selv om man egentlig ikke behøver det." "Men hvor kan det falde Dem ind," sagde hun, tog sjalet i sine hænder, lod det glide mellem sine fingre, lagde det om sig, draperede sig med det, betragtede sig foran spejlet, endnu stadig tavs, indtil hun omsider med oprigtig henrykkelse gik hen foran Gräsler, så op til ham, tog ham med begge hænder om hovedet og førte hans læber mod sine. "Tusind tak," sagde hun så. – "Det er mig ikke nok." – "Så millioner tak." – Han rystede på hovedet. Hun smilede. "Tak, du," sagde hun nu og rakte ham sine læber til kys. Han tog hende i sine arme og fortalte hende straks, at han i eftermiddag havde udsøgt det smukke sjal til hende på loftet, og at der vist i kasser og kufferter kunne findes meget andet, som mindst ville klæde hende lige så godt som dette. Hun rystede på hovedet, som ville hun aldrig oftere indlade sig på at modtage en så kostbar foræring. Han spurgte, hvorledes den foregående aften havde behaget hende, om der i dag havde været meget at gøre i forretningen; og efter at hun havde fortalt ham alt, hvad han ville vide, gav han hende, som var hun en kær, gammel veninde,

en beretning om dagen i dag: at han havde skulket fra hospitalet og, idet han i stedet for hellere drev om i anlægget, havde erindret den fjerne tid, da han havde leget der som barn mellem de gamle, græsklædte volde. Så begyndte han at tale om adskilligt andet fra sin fortid, især halvt tilfældigt, halvt forsætligt om sin virksomhed som skibslæge; og når Katharina afbrød ham med barnligt nysgerrige spørgsmål om fremmede folkeslags udseende, dragter og skikke, om koralrev og storme på havet, så var det ham, som skulle han bearbejde ting, som han nylig havde foredraget med bifald i højere sfærer, for et naivere, men så meget taknemmeligere publikum, og han lagde sig uvilkårligt efter en eventyronkels tone og måde at tale på, når han i mørkningstimen søger at røre og more lyttende børn i stuen ved at fortælle mærkværdige eventyr.

Katharina, der sad ved siden af ham på divanen med sine hænder i hans, havde lige rejst sig for at tilberede aftensmåltidet, da det ringede derude. Gräsler fo'r sammen. Hvad havde det at betyde? Hans tanker jog afsted. Et telegram fra skovriderboligen? Sabine? Var hendes fader blevet syg? Eller moderen? Eller var det noget med sanatoriet? En indtrængende forespørgsel fra ejerens side? Havde en anden køber meldt sig? Eller var det måske Sabine selv? Hvad ville der så være at gøre? Nu ville hun på ingen måde længere kunne anse ham for en filister. Dog ringer unge piger med rene sjæle ikke så sent på ungkarles døre. Straks efter ringede det for anden gang endnu mere skingrende. Han så Katharinas blik rettet på sig, spørgende og roligt. Alt for roligt, som det pludselig forekom ham. Det kunne vel også stå i forbindelse med hende. Faderen? Svogeren, den foregivne svoger? En aftalt sag? Et

pengeafpresningsforsøg? Å! Der skete ham hans ret. Hvorledes kunne man indlade sig på sådan noget. Gamle nar, som han var. Men – det skulle ikke lykkes dem. Han ville ikke lade sig skræmme. Han havde overstået andre farer. For fanden! En kugle var fløjet lige forbi ham på en sydhavsø. En smuk, blond søofficer var sunket død om ved siden af ham. – "Vil De ikke se efter, hvem det er?" spurgte Katharina og syntes at blive forundret over hans besynderlige blik.

"Jo," svarede han. – "Hvem kan det være – så sent?" hørte han hende endnu spørge, den hyklerske, da han allerede var ved døren. Han lukkede den bag sig og så først gennem kighullet ud på trappen. Der stod en barhovedet kvinde med et lys i hånden. "Hvem er det?" spurgte han. – "Undskyld, er doktoren hjemme?" – "Hvad ønsker De? Hvem er De?" – "Undskyld, jeg er tjenestepigen hos fru Sommer." – "Jeg kender ingen fru Sommer." – "Familien på første sal. Barnet er blevet så dårligt. Kan jeg ikke komme til at tale med doktoren –?"

Gräsler lukkede op, idet han igen trak vejret roligt. Han vidste, at en enkefru Sommer med sin lille syvårige datter boede her i huset. Det var nok den smukke, sørgeklædte dame, som han i går havde mødt på trappen, som han endog havde vendt sig om efter – uden at tænke noget særligt ved det. "Jeg er doktor Gräsler, hvad ønsker De?" – "Hvis doktoren vil være så god at komme, den lille er så hed i hovedet og skriger uafladeligt." – "Her i byen praktiserer jeg ikke, jeg er her kun på gennemrejse. Jeg vil hellere bede Dem hente en anden læge." – "Ja, men inden man får fat i en ved nattetid …" – "Det er ikke så sent endnu."

Et lysskær fra en pludselig åbnet dør trængte ud på trappeafsatsen nedenunder; en hviskende stemme lød: "Anna." – "Det er fru Sommer selv," sagde tjenestepigen hurtigt. Hun skyndte sig hen til gelænderet. – "Frue." – "Hvorfor bliver De så længe borte? Er doktoren ikke hjemme –" Gräsler trådte også hen til gelænderet og så ned. Damen på trappegangen, hvis træk udviskedes i halvmørket, hævede armene i vejret ligesom til en redningsmand. "Gud være lovet! Ikke sandt, hr. doktor, De kommer nok straks? Barnet … jeg ved ikke, hvad der er i vejen med det." – "Jeg – jeg kommer selvfølgelig. Hav blot tålmodighed et minut. Jeg vil også med det samme have termometret med; et minut, frue –"

"Tak," hviskede stemmen, mens doktor Gräsler lukkede døren bag sig. Han trådte hurtigt ind i værelset, hvor Katharina stod lænet mod bordet og så forventningsfuld hen til ham. Han var opfyldt af en dyb ømhed mod hende, så meget mere, som han før havde næret en så ussel mistanke til hende. Hun forekom ham rørende, næsten englelig. Han gik hen til hende og strøg hende over håret. "Vi har ikke held med os," sagde han, "jeg, rettere sagt. Tænk dig, nu bliver jeg netop kaldt til et sygt barn her i huset, jeg kan naturligvis ikke nægte at komme. Så er der desværre ikke andet for mig at gøre end at følge dig til en vogn." –

Hun greb hans hånd, der endnu stadig hvilede på hendes hoved. "Sender du mig bort?" – "Ikke gerne, tro mig på mit ord. Eller – eller vil du måske vente på mig?" – Hun klappede hans hånd. "Hvis det ikke varer alt for længe?" – "Jeg skal i hvert fald skynde mig. Du er meget, meget sød." Han kyssede hende på panden, hentede hurtigt fra sit arbejdsværelse den sorte

instrumenttaske, der altid lå rede til benyttelse, formanede Katharina til i mellemtiden at tage for sig af retterne, så sig fra døren endnu en gang tilbage efter hende, der venligt nikkede til ham, så ilede han ned ad trappen i den glade forventning om, når han vendte tilbage fra sin livsgernings triste alvor, at blive kærligt modtaget af en yndig ung pige.

Fru Sommer sad ved sit barns seng, hvor det kastede sig frem og tilbage i feber, da doktor Gräsler trådte ind. Han foretog, efter et par indledende spørgsmål og bemærkninger, en omhyggelig undersøgelse af den lille patient, efter hvis afslutning han så sig nødsaget til at udtale den formodning, at et udslet vistnok ville komme til udbrud. Moderen teede sig som fortvivlet. Hun havde allerede mistet et barn for tre år siden, hendes mand var død for et halvt år siden på en forretningsrejse i udlandet; ja, hun havde ikke en gang set hans grav. Hvad skulle der egentlig blive af hende, hvis hun nu skulle blive berøvet det sidste, hun havde beholdt? Doktor Gräsler erklærede, at foreløbig forelå der ikke nogen anledning til frygt, at det måske ville indskrænke sig til en almindelig halsbetændelse, men at et så velnæret, kraftigt barn også ville have tilstrækkelig modstandskraft overfor en alvorligere sygdom. Han forstod yderligere at fremhæve forskellige beroligende momenter og bemærkede til sin tilfredshed, at hans fornuftige ord ikke forfejlede deres virkning på moderen. Han beordrede det nødvendige; tjenestepigen blev sendt hen på det nærliggende apotek; imidlertid opholdt Gräsler sig ved sygesengen, fra minut til minut følende barnets puls og ofte berørende dets varme, tørre pande, hvor hans hånd undertiden mødtes med den bekymrede moders. Efter længere tavshed

begyndte denne på ny at hviske ængstelige spørgsmål, lægen greb faderligt hendes hænder, talte venligt til hende, kom til at tænke på, at Sabine nu vist ville have været tilfreds med ham, og opdagede samtidig i den tilhyllede loftslampes grønligt matte skær, at den unge enkefrues lette flagrende hjemmekjole skjulte meget yndefulde former. Da pigen kom tilbage, rejste han sig og gentog, hvad han allerede ved sin indtræden løselig havde nævnt, at han desværre ikke var i stand til at overtage den fortsatte behandling af barnet, da han allerede måtte rejse i de nærmeste dage. Moderen bad ham indtrængende i det mindste at tilse barnet så længe, han endnu opholdt sig i byen. Hun havde gjort så dårlige erfaringer med lægerne her på stedet, men til ham havde hun straks fattet den mest uforbeholdne tillid; og det følte hun, hvis ellers nogen, var han i stand til at redde hendes elskede barn. Så var der da intet andet for ham at gøre end foreløbig at love sit besøg næste morgen, og efter at han endnu havde stået nogle øjeblikke stille og iagttagende ved barnets sygeleje og set, at det nu åndede roligere, trykkede han hjerteligt moderens hånd og anbefalede sig, fulgt af hendes taknemmelige, varme blikke.

Han skyndte sig op på anden sal, lukkede døren til sin lejlighed op og gik ind i spisestuen, som han fandt tom. Hun havde hurtigt mistet tålmodigheden, tænkte han i sit stille sind. Det var at vente. Måske er det godt således, da barnet neden under jo sikkert får en smitsom sygdom. Dette er vel også faldet hende ind. Sabine ville rigtignok ikke være flygtet i et lignende tilfælde. Dog havde hun forinden taget godt for sig af retterne. Han så på bordet med resterne af måltidet, og hans læber skælvede foragteligt. Det ville ikke være nogen dårlig idé, sagde

han så til sig selv, endnu en gang at ulejlige sig ned på første sal og holde den smukke enkefrue med selskab. Han følte, at han endnu i denne time kunne opnå, hvad han ville, hos hende ved det febersyge barns seng, og var på en ikke ubehagelig måde gennemisnet af dette forvorpne indfald. "Men jeg går jo dog ikke derned," sagde han hen for sig, "jeg er og bliver en filister, hvad Sabine denne gang måske endog ville tilgive mig." Døren til arbejdsværelset stod åben. Han gik derind og tændte lys. Naturligvis var Katharina heller ikke her. Han slukkede igen; så mærkede han, hvorledes der gennem dørsprækken trængte et lysskær ind fra soveværelset. Et svagt håb bevægede sig i ham. Han tøvede; for i hvert fald gjorde det godt et øjeblik at varme sig ved dette håb. Nu hørte han derinde fra en raslen og knitren. Han åbnede døren. Der lå Katharina eller så rettere oprejst på hans seng og så op fra en tyk bog, som hun holdt i begge hænder på tæppet. "Du er da ikke vred på mig," sagde hun ligefrem. Hendes brune, let krøllede hår bølgede opløst ned over hendes blege skuldre. Hvor var hun smuk! Gräsler stod endnu bestandig i døren uden at røre sig. Han smilede; for bogen, som lå på tæppet, var det anatomiske atlas. "Hvad har du udvalgt dig der?" spurgte han, idet han med nogen generthed trådte nærmere. "Den lå på dit skrivebord. Måtte jeg ikke? Undskyld! Men ellers var jeg måske faldet i søvn, og så er jeg ikke til at få vækket igen." Hendes øjne smilede helt uden spot – næsten hengivne. Gräsler satte sig hen til hende på sengen, drog hende til sig, kyssede hende på halsen, og den tunge bog smækkede i.

11

Næste morgen, mens doktor Gräsler besøgte sin lille patient, hos hvem imidlertid skarlagensfeberen tydeligt var kommet til udbrud, var Katharina forsvundet fra hans lejlighed, men indfandt sig allerede tidligt på aftenen igen og, til Gräslers forundring, med en lille kuffert. Hun havde nok i den forløbne nat omtalt, at der hvert år blev tilstået hende en uges ferie, hvad hun i denne sommer, ligesom i anelsesfuld forventning, ikke havde benyttet sig af; og han havde derpå, i de første omfavnelsers rus, indbudt hende til en lille bryllupsrejse; men da hun nu således udstyret trådte ham i møde med de muntre ord: "Her er jeg; hvis du vil, kan vi straks køre af sted," var der noget i ham, som gjorde modstand mod den måde sådan uden videre at bemægtige sig hans tilværelse, og han var næsten glad over at kunne henvise til sin forpligtelse som læge, der holdt ham tilbage i byen de nærmeste dage. Katharina syntes ikke særlig bedrøvet over dette, passiarede straks om andre ting, gjorde ham opmærksom på sine smukke, nye, gule handsker, fortalte om sit firmas chef, der lige var kommet tilbage igen fra Paris og London med nye varer, gik samtidig op og ned i værelset, stillede et par bøger på plads og bragte skrivebordet i orden, mens Gräsler stod tavs ved vinduet og ikke uden bevægelse iagttog hendes færden. Hans blik faldt på den lille kuffert, der ynkelig og ligesom skamfuld stod på gulvet, og han følte sig bevæget af en svag medlidenhed ved tanken om, at den gode pige atter skulle drage afsted med den. Foreløbig undgik han at ytre noget i den retning; men senere, da han sad på sin

skrivebordsstol, og hun som et barn på hans skød med armene slynget om hans hals, sagde han: "Skal det da netop være en rejse? Vil du ikke simpelt hen tilbringe din ferie her i mit hus?" – "Det vil vist ikke være muligt," svarede hun svagt. – "Hvorfor ikke? Er der da ikke dejligt her?" Han pegede mod vinduet på de fjerne højdedrag ved horisonten og føjede spøgende til: "Med kost og logi skal du også blive tilfreds." Og med en pludselig beslutning rejste han sig, bød Katharina armen, førte hende ind i sin afdøde søsters værelse, tændte loftslampen, så et mildt rødt skær strømmede gennem den venlige stue, og med en fornem bevægelse tilbød han ligesom sin elskede alt, hvad hendes blik her kunne omfatte, som gave. Katharina forblev stum, endelig rystede hun alvorligt på hovedet. "Vil du ikke?" spurgte Gräsler ømt. – "Det er virkelig ikke muligt," svarede hun sagte. – "Hvorfor ikke? Det er meget vel muligt." Og som det kun gjaldt om at bekæmpe en overtroisk forestilling hos hende, forklarede han: "Alt er helt nyt, selv tapeterne. Tidligere så her langt fra så hyggeligt ud." Og lidt tøvende tilføjede han: "Det måtte vel være således." – "Sig ikke det," svarede hun ligesom forskrækket. Derpå så hun sig omkring i værelset, hendes træk klarede op, og hun strøg ligesom prøvende hen over det brogetblomstrede vaskestof på lænestolen, der var rykket hen til sengen. Så faldt hendes øje på de lyse gardiner, der var hæftet op til hver side af toiletbordet og lod se et smukt garniture af kamme og slebne glasflasker. Mens hun således stod dér tankefuld, forlod Gräsler hurtigt værelset for efter et par sekunder at komme tilbage med hendes lille kuffert. Hun vendte sig om, fo'r let sammen, smilede halvt vantro; han nikkede til hende, hun rystede på hovedet – så, ligesom

omsider overvundet, bredte hun armene ud efter ham; han stillede kufferten fra sig, og med bevæget stolthed drog han den elskede til sit bryst.

Det blev en vidunderligt skøn tid, som han end ikke i sin ungdom nogensinde havde oplevet mage til. De opholdt sig som lykkelige nygifte næsten hele dagen i al behagelighed hjemme hos dem selv, omhyggeligt opvartet af sætterens kone, der så meget roligere affandt sig med et i denne by ganske vist ikke almindeligt forhold, som doktor Gräsler imidlertid havde opfyldt hendes ubeskedne ønske og mere end rigeligt begavet hende af hans afdøde søsters garderobe. I aftentimerne plejede det unge par, arm i arm, ømt lænet op mod hinanden, at spadsere i de mere stille gader, og en gang, i en sollys tidlig eftermiddagstime, kørte de i åben vogn ud i det fri, ganske ubekymrede om, at man måske kunne møde Katharinas pårørende, der formodede, at den unge pige var hos en veninde på landet. En dag, da de endnu sad ved bordet, indfandt Böhlinger sig, og doktor Gräsler, der først havde næret betænkeligheder ved at lade ham komme ind, var senere så meget mere tilfreds over at have modtaget ham, som sagføreren viste sin vens yndefulde veninde al optænkelig høflighed, tiltalte hende som nådig frue, og efter flygtig behandling af det forretningsanliggende, som havde ført ham hid, med kølig belevenhed trak sig tilbage med et let kys på Katharinas hånd. Men Gräsler var derefter opfyldt af en forøget ømhed for Katharina, der ikke alene som husets frue, men også i selskabelig henseende forstod at gøre sig så fuldkommen gældende.

12

Sin lille patient besøgte doktor Gräsler hver morgen, hvorpå han, af hensyn til den mulige fare, der kunne være for Katharinas sundhed, plejede at foretage en spadseretur på en halv times tid. Sygdommen, der var begyndt så faretruende, tog et overraskende let forløb, og efter at de første dages angstfulde sindsbevægelse var veget, viste fru Sommer sig som en meget omgængelig, munter, ja snakkesalig dame; og enten det nu måtte udlægges som tilfældighed eller hensigt, så lagde hun på ingen måde særlig vægt på, om morgenkjolen, hun modtog sit barns læge i, var hægtet så omhyggeligt over hals og bryst, som den strengere velanstændighed måske ville have fordret. Hun forsømte aldrig at forhøre sig om, hvorledes Gräslers "lille veninde," som hun gerne kaldte Katharina, befandt sig, spurgte ham, om det var hans hensigt at tage sin kæreste med til Afrika – hun havde nu engang for alle bestemt sig til denne nemme betegnelse for Gräslers vinteropholdssted – eller om allerede en anden skøn kvinde, måske en sort, ventede i længsel på ham der; og endelig ville hun absolut pånøde ham en pose med chokoladepastiller som gave til Katharina, men han anså det af hensyn til smittefaren for rigtigt at afslå den. På den anden side lod Katharina det ikke mangle på bemærkninger om den unge enke, der, selv om også en spottende biklang kunne være foranlediget ved skinsyge følelser, efter Gräslers eget indtryk ikke syntes helt uberettigede. Fru Sommers rygte havde allerede i hendes mands levetid, da han som handelsrejsende kun sjældent opholdt sig i det fælles hjem, ikke været det

allerbedste; sin lille pige havde hun bragt med i ægteskabet, og det gjaldt for tvivlsomt, om hendes mand tillige var fader til barnet. Alt dette blev fortalt Katharina af sætterens kone, som hun i de få timer, da doktor Gräsler var fraværende fra huset, holdt af at underholde sig mere og i hvert fald fortroligere med, end det var denne behageligt.

En gang forsøgte han at gøre sin elskede opmærksom på det utilstedelige i en sådan omgang; men da Katharina næppe syntes at forstå hans betænkeligheder, kom han ikke mere tilbage til det, da han ikke ville formørke sin lykkes så kort tilmålte tid ved uenighed, og han desuden var fast besluttet på kun at anse denne oplevelse som et smukt eventyr, der ingensomhelst følger måtte have. Når hun derfor nysgerrig, beskeden og ligesom uden bestemt hensigt begyndte at udspørge ham om hans vinterplaner og at forhøre sig om de klimatiske og selskabelige forhold på øen Lanzarote, førte han samtalen så løseligt som muligt, ledede den også snart andetsteds hen, for endelig ikke at vække forhåbninger hos hende, som han vidste, at han på ingen måde ville være tilbøjelig til at opfylde. I det stadige ønske om at nyde disse korte uger uden skygge, spurgte han heller ikke meget om hendes fortid, slog sig til tåls med nutiden og glædede sig ikke blot over den lykke, han nød, men endnu mere over den, han var i stand til at skænke.

Og lidt efter lidt, mens dagene og nætterne skred frem, i særdeleshed i morgentimerne, når Katharina lå slumrende ved hans side, begyndte længslen efter Sabine heftigt at røre sig i ham. Han tænkte på, hvor langt lykkeligere han dog ville have været, hvor langt værdigere hans tilværelse ville have formet sig,

hvis i stedet for denne kønne lille butiksmamsel, der sikkert foruden bogholderen, som hun havde været forlovet med, yderligere havde haft et par elskere, der førte sine brave forældre bag lyset, sladrede med nabokonen – hvis i stedet for dette ubetydelige væsen, hvis ynde og godmodighed han aldeles ikke miskendte, hin yndige kvinde med det blonde hoved havde hvilet her på puden, hun, der med så ren sjæl havde tilbudt at blive hans livsledsagerinde, og som han i en fuldstændig ubegrundet mangel på selvtillid havde forsmået. For han kunne ikke tage fejl af, at hun havde opfattet hans forsigtige og tåbelige brev som en bestemt afvisning, således som det jo i grunden også den gang havde været ment fra hans side. Men skulle det da ikke kunne gøres godt igen, hvad han ved sin ubehændighed og overilethed havde forbrudt? Ja, var det overhovedet muligt, at de følelser, Sabine havde næret overfor ham og udtalt på en så velovervejet måde, simpelthen var slukkede eller aldrig kunne vækkes igen? Havde han dog ikke selv i sit brev sat sig og hende en frist – henholdt hun sig ikke, idet hun nu ikke lod høre noget fra sig, simpelthen til det, han havde fordret, og udtrykte sig ikke netop i hendes tavshed, i hendes tålmodighed det ædleste og sandeste i hendes væsen? Og når han nu, efter at have overholdt den af ham selv bestemte frist, trådte frem foran hende for at lægge sin tak, sit endelige, sit modent overvejede, så meget mere værdifulde Ja for hendes fødder – kunne han da genfinde hende anderledes, end han havde forladt hende? I skovriderboligens omgærdede stilhed havde sikkert ingen anden nærmet sig hende; – hendes rene sjæl kunne hverken gennem hans tåbelige, men dog velmente brev eller gennem det pludselige frembrud af en anden

lidenskab være bragt i forvirring – ja denne ængstelige tanke var i sig selv ikke andet end den sidste skælven af hans ensomme, forskræmte sind, som nu ved en vidunderlig skæbnens tilskikkelse havde fået tillid og sikkerhed tilbagegivet. Mere og mere forekom Katharinas egentlige sendelse at være den at føre ham tilbage til Sabine, i hvis kærlighed hans tilværelses sande mening var indesluttet, og jo tillidsfuldere, uden at tænke på nogen afslutning, Katharina ofrede ham sit muntre, unge hjerte, des utålmodigere og forhåbningsfuldere attråede han med sin dybeste længsel Sabine.

Også de ydre forhold krævede en snarlig afgørelse, da oktober nærmede sig sin ende. Frem for alt anså doktor Gräsler det for tilrådeligst at underrette ejeren af sanatoriet om, at han om få dage ville indtræffe hos ham og bringe sagen i orden. Da et svar udeblev, sendte han yderligere et telegram, om han kunne gøre regning på at træffe direktør Frank på den og den dag. At der heller ikke denne gang kom noget svar, ærgrede ham, men foruroligede ham egentlig ikke, da han havde bevaret en væmmelig og tydelig erindring om mandens gnavne, uhøflige væsen. At meddele Sabine selv sit komme i et brev, følte han sig ganske ude af stand til efter sine tidligere erfaringer; – han ville simpelthen begive sig derud, være dér, stå overfor hende, tage begge hendes hænder i sine, og hendes klare blik skulle – *måtte* skænke ham det forløsende svar.

13

Den dag, Katharinas ferie var til ende, og hun måtte forlade Gräslers hus for igen at bo hos sine forældre, havde fra begyndelsen af naturligvis været fastslået; men ligesom efter aftale sagde de begge ikke med en stavelse noget om den nære og stadig nærmere rykkende afsked, og Katharinas hele opførsel røbede så lidt adskillelsestanker af nogen art, at Gräsler begyndte at frygte for, om ikke det påtrængende lille væsen, ligesom hun en aften uopfordret var flyttet ind med sin lille kuffert, muligvis skulle tænke på, uden videre at slutte sig til ham som rejseledsagerske for livet. Så modnedes den plan hos ham, en morgen, mens hun endnu sov, at flygte fra lejlighed og by; og uden at lade hende mærke det, begyndte han med forberedelserne til sin afrejse. Han havde foruden det indiske sjal yderligere foræret sin elskede mange andre ting af sin søsters efterladenskaber – også et eller andet beskedent smykke var derimellem, mens han tænkte at opbevare nogle mere kostbare sager til Sabine. Men to dage før den planlagte afrejse, i en mørk eftermiddagstime, mens Katharina, som ofte på dette tidspunkt, havde trukket sig tilbage til det værelse, der var overladt hende, kunne Gräsler ikke modstå at gå endnu en gang op på loftsrummet, som måtte han dér finde en eller anden sidste erindring, ved hvis overrækkelse han ikke blot kunne berolige sin egen samvittighed, men som endog kunne være egnet til – til en vis grad – at trøste Katharina over hans forsvinden. Som han nu ledte og rodede, lukkede den ene kuffert op efter den anden, betragtede og undersøgte

silkestoffer, linned, billedmapper, slør, lommetørklæder, bånd, kniplinger, fik han pludselig igen den pakke i hånden, som efter den afdødes pålæg skulle brændes ulæst. For første gang, ligesom i en anelse om, at han nu ikke i lang tid eller aldrig mere ville betræde dette halvmørke rum, følte han sig grebet af nysgerrighed. Han lagde pakken til side, idet han foreløbig bildte sig ind, at han ville opbevare den på et sikrere sted og efterlade den til en senere arving, der jo kunne åbne den, uden derved at krænke hensynet til en afdød, han aldrig havde kendt. Så tog han da, sammen med et par nette småting, som han havde fundet til Katharina, frem for alt en fin ravkæde og et falmet orientalsk broderi, som han for øvrigt, ligesom så meget andet, aldrig i Friederikes levetid havde set hende bære, denne gang også hin temmelig tunge pakke med sig og lagde den med de andre ting på sit skrivebord, før han begav sig ind i Katharinas værelse.

Da han trådte ind, sad hun på lænestolen, helt indhyllet i en rødbrun, med guldbroderede drager gennemvævet kinesisk slåbrok, som han nylig havde foræret hende, med et illustreret romanhæfte på skødet, af den slags, hun holdt af at læse, og var faldet i søvn. Gräsler betragtede hende bevæget, undgik at vække hende, gik tilbage til sit arbejdsværelse, satte sig ved sit skrivebord og legede halvt tankeløst med de løse tråde, der var slynget omkring pakken, ligetil seglene knækkede og gik itu. Han trak på skuldrene. Hvorfor ikke? sagde han så til sig selv. Hun er død, på en personlig udødelighed tror jeg ikke, og skulle der mod min forventning gives en, så vil Friederikes sjæl, der nu svæver i så høje regioner, ikke tage mig det ilde op. Meget mørke hemmeligheder vil der næppe findes her. Omslaget var

hurtigt åbnet, og det, der nu lå foran ham, var breve i stort antal, inddelte og de enkelte dele adskilte med hvide blade; i det hele, som han snart bemærkede, omhyggeligt ordnede. Det først, som Gräsler tog ud, var over tredive år gammelt og skrevet af et ungt menneske, der bar fornavnet Robert og åbenbart havde berettigelse til at tiltale Friederike i meget ømme ord. Indholdet tydede på, at denne Robert var kommet i det fædrene hjem; men Gräsler kunne aldeles ikke huske, hvem det havde været. Der var vel et dusin breve fra ham: forelsket, men dog i det hele ret uskyldigt skriveri, som ikke særligt fængslede den læsende. Der fulgte andre breve fra den tid, da Gräsler som skibslæge var sejlet rundt i verden og kun hvert andet år i kort tid havde besøgt hjemmet. Men her vekslede forskellige håndskrifter med hinanden, og Gräsler formåede i begyndelsen ikke at blive klog på, hvad alle disse lidenskabelige forsikringer, troskabseder, hentydninger til skønne timer, opblussende skinsyge, advarsler, uklare trusler, frygtelige skældsord havde at betyde, ja, hvad hele denne uhyggelige sag egentlig kunne angå hans søster. Og han var allerede nær ved at tro, at disse breve var rettet til en anden, måske til en veninde af Friederike, og kun overleveret denne til opbevaring, indtil visse skrifttræk forekom ham bekendte, og der snart, også efter andre mærker, ikke mere var nogen tvivl om, at brevene stammede fra Böhlinger. Nu kom der snart orden i den besynderlige romans indviklede tråde, og Gräsler blev klar over, at hans søster for mere end tyve år siden, altså allerede som en temmelig moden pige, havde været hemmeligt forlovet med Böhlinger, at denne af hensyn til en eller anden tidligere kærlighedshistorie, Friederike havde oplevet, havde udskudt

brylluppet, at Friederike så af utålmodighed, lune eller hævn havde bedraget ham med en anden, og at hun endelig havde tilstræbt en forsoning, hvilke forsøg Böhlinger kun havde besvaret med udbrud af hån og foragt. Tonen i hans sidste breve var i den grad blottet for enhver beherskelse, ja enhver sømmelighed, at Gräsler ikke rigtig kunne forstå, hvorledes der dog igen lidt efter lidt havde kunnet udvikle sig et tåleligt forhold, til sidst endog en art venskab mellem de to. Det var snarere spænding end forbavselse, Gräsler havde følt under læsningen, og derfor undersøgte han kun med forøget nysgerrighed, uden dybere sindsbevægelse, hvilke hemmeligheder i Friederikes liv de følgende blade ville røbe ham. Der var ikke mange tilbage endnu, men da håndskrifterne nu begyndte at veksle meget hurtigt, så måtte Gräsler formode, at Friederike stadig kun havde udvalgt enkelte prøver til opbevaring. Der lå for det første et par breve, som ikke indeholdt andet end bogstaver og tal, åbenbart tegn på hemmelig forståelse. Nu indtrådte der en pause på flere år, så kom der breve fra den tid, da Friederike havde slået sig sammen med broderen, også franske og engelske var derimellem, og to i et formodentlig slavisk sprog, som han slet ikke havde vidst, at hans søster forstod. Der fandtes breve, som friede, andre, som takkede, der fandtes ærbødigt-forsigtige og forelsket-utvetydige, i nogle tilfælde dukkede frem for Gräsler det blegnede billede af en eller anden af hans patienter, som han måske selv som en intet anende kobler havde forestillet for Friederike. Men det sidste brev, glødende, forvirret og fyldt af dødsanelser, efterlod ingen tvivl om, at det var skrevet af den brystsyge, nittenårige yngling, som Gräsler for omtrent en halv

snes år siden havde måttet sende næsten døende hjem fra Syden, og uvilkårlig stillede han sig selv det spørgsmål, om ikke den meget erfarne, elskovssyge kvinde, hans tilsyneladende så dydige søster nu afslørede sig for ham som, havde beredt dette stakkels unge menneske en alt for tidlig død. Men selv om også broderlig ydmygelse over, at hun havde anset ham så lidet værdig til tillid, over at hun vel også som en anden havde anset ham for en filister; – selv om også en forsinket vrede over, at han måtte være forekommet folk så latterlig som en bedraget ægtemand, i begyndelsen forvrængede den afdødes billede for ham, så opvejedes dog til sidst alt dette af en følelse af tilfredshed over, at Friederike ikke havde forspildt sit liv, at han kunne fritage sig selv for ethvert ansvar overfor hende, og at hun, hvad der nu lå klart for dagen, var gået bort fra en tilværelse, som ikke længere ville byde hende de glæder, hun sandelig havde nydt i overflod. Og da han endnu en gang betragtede de breve, tog et og andet i sin hånd, hist og her læste nogle linjer på ny, steg der en utydelig forestilling frem for ham om, at ingenlunde alt det, han nu havde erfaret, havde været så nyt og gådefuldt, som det først var forekommet ham. Adskilligt, som for eksempel en lille historie, der for mange år siden indlededes ved Genfersøen mellem Friederike og en fransk kaptajn, og som en af de netop læste billetter henviste til, havde han i sin tid set opstå, rigtignok uden at indse betydningen af det eller uden at føle sig berettiget til at modvirke en mere end trediveårig kvindes selvbestemmelsesret; og at der allerede i den længst forsvundne barndomstid ytrede sig en alvorlig tilbøjelighed mellem Friederike og Böhlinger, var lige så lidt blevet skjult for ham, selv om også dens videre udvikling

nødvendigvis måtte undgå hans opmærksomhed. Og således var det nok muligt, at de besynderlige blikke, som Friederike i de sidste år ofte havde ladet hvile på ham, ikke, som han tidligere havde frygtet, betød klage og bebrejdelse, men langt snarere en bøn om tilgivelse, fordi hun havde lukket ham ud fra alle sine følelser og oplevelser og var vandret ved hans side som en fremmed.

Men også han havde netop kun fortalt hende det uskyldigste af det meget, han i al den tid havde oplevet og følt, og som sandsynligvis ikke ville have taget sig mindre betænkeligt ud end Friederikes kærlighedseventyr i sådanne breve, bestemte til ulæst at brændes, og derfor troede han sig ikke berettiget til at bære nag til hende for en søsterlig undselig tavshed, som han selv havde forstået så omhyggeligt at vogte.

Katharina stod bag hans stol og lagde hænderne om hans pande. "Du?" spurgte han ligesom vågnende. "Jeg har allerede været to gange herinde," sagde hun, "men du var så fordybet, at jeg ikke ville forstyrre dig." Han så på uret. Klokken var halv ni. Hele fire timer havde han været indspundet i denne forsvundne skæbne. "Jeg har gennemset min stakkels søsters gamle breve," sagde han, idet han drog Katharina ned på sit skød. "Hun var et mærkeligt væsen." Et øjeblik tænkte han på at meddele Katharina et og andet af brevenes indhold, men han følte straks, at han kun ville krænke mindet om den afdøde, når han kunne tænke på at klarlægge hendes skæbne for et væsen, som nødvendigvis måtte mangle den dybere forståelse af den, og som måske kunne finde på her at opspore visse ligheder, der i dybere forstand aldeles ikke var til stede. Derfor antydede han ved en håndbevægelse, som han samtidig skød brevene til side

med, at de skulle lade fortiden hvile; og i samme tone som et menneske, der dukker op fra mørke drømme til en lys nutid, spurgte han Katharina, hvorledes hun imens havde tilbragt tiden. Hun havde læst videre i sin roman, fortalte hun, endnu en gang omhyggeligt pudset sølvtingene og glassene på toiletbordet, flyttet nogle knapper på den vide kinesiske hjemmekjole, men til sidst måtte hun også tilstå, at hun en halv times tid havde passiaret på trappen med sætterens hustru, der virkelig var en rigtig ordentlig og dygtig kone, selv om den strenge hr. doktor nu ikke kunne lide hende. Han syntes hverken om, at hun fandt behag i at tale med en så underordnet person, eller at hun havde stået på trappen iført den kinesiske slåbrok, men nu varede det jo ikke mere så længe, om få dage var han langt borte, i værdigere, renere omgivelser, ville aldrig gense Katharina, og sin fødeby kun for nogle timer og dage, da sanatoriet jo forhåbentlig hele året igennem ville kræve hans nærværelse og virksomhed. Således flakkede hans tanker viden om, mens han endnu stadig havde Katharina på skødet og mekanisk klappede hendes kinder og hendes hals med sin ene hånd. Men pludselig lagde han mærke til, at hun iagttog ham opmærksomt og sørgmodigt. "Hvad er der i vejen?" spurgte han. Hun rystede på hovedet og forsøgte at smile. Og han så bevæget og forbavset, hvorledes et par små tårer tindrede i hendes øjne. "Du græder," sagde han sagte og var i dette øjeblik sikrere på Sabine end nogensinde før. – "Det skulle du bare vide," svarede Katharina, rejste sig hurtigt, satte et lystigt ansigt op, åbnede døren til spisestuen og pegede på det hyggeligt dækkede bord. "Og tillader hr. doktoren, at jeg beholder slåbrokken på?"

Da faldt det ham ind, at han igen havde taget noget med til hende fra loftet; han søgte efter ravkæden, som var gledet ned mellem brevene på skrivebordet, og da han havde fundet den, lagde han den om hendes hals. "Nu igen?" sagde hun. "Men nu er det også det sidste," svarede han, idet han dog straks angrede ytringen, der klang hårdere, end den var ment. Han ville gøre den god igen. "Jeg mener nemlig" – Hun løftede hånden svagt, som ville hun påbyde ham tavshed. De satte sig ved bordet. Pludselig spurgte hun ham efter nogle mundfulde: "Vil du ofte tænke på mig derude?" Det var første gang, hun hentydede til den forestående adskillelse, så at Gräsler blev noget betuttet, hvad hun vist kunne mærke på ham, for hun føjede hurtigt til: "Svar blot ja eller nej." – "Ja," svarede han, besværligt smilende. Hun nikkede, ligesom helt tilfredsstillet, skænkede vin til dem begge, og nu passiarede hun videre på sin sædvanlige måde, naivt, lystigt, som forestod der ingen afsked – eller måske, som lå det hende lidet på sinde, hvis det en gang skulle blive nødvendigt. Senere indhyllede hun sig tæt i den kinesiske slåbrok, derpå lod hun den, da den var alt for vid til hende, frit bølge om sine lemmer, trak den over hovedet, lod den synke, så dansede hun op og ned i værelset, i den ene hånd den ophæftede hjemmekjole med de guldbroderede drager, i den anden vinglasset, lo klart med indtagende, søde øjne; endelig tog Gräsler hende i sine arme og mere bar end ledede hende ind i Friederikes halvmørke værelse, hvor han omfavnede hende med en fryd, i hvis hemmelige dyb han følte det ubestemte nag mod den bortgangne, søsteren, løgnersken, skælve og gløde.

14

Næste morgen, endnu mens Katharina sov, rejste Gräsler sig fra hendes side for at besøge for sidste gang sin lille patient, der for længst befandt sig udmærket, men endnu ikke måtte forlade sengen. Men for at ikke nogen meddelelse om hans nært forestående afrejse muligvis ad omvejen gennem sætterens kone skulle nå til Katharina, forsikrede han det syge barns venlige moder om, at han tænkte på at blive godt en uges tid endnu i byen. Fru Sommer smilede: "Jeg kan godt forstå, at afskeden med Deres lille veninde bliver tung for Dem! Hvilket henrivende væsen! Og hvor glimrende hun ser ud i den kinesiske slåbrok, som De har foræret hende."

Doktoren rynkede panden, så beskæftigede han sig med den lille Fanny, der friserede sin blonde dukke med barnlig alvor. For nogle dage siden havde han begyndt at fortælle barnet om de vilde dyr, der en gang, bestemt for et cirkus, var rejst med samme skib som han fra Australien til Europa; og siden slap den lille ham aldrig, før han havde gentaget historien og givet hende en nøjagtig skildring af løverne, tigrene, panterne, leoparderne, hvis fodring i de dybe skibsrum han undertiden havde overværet. I dag fattede han sig kortere end ellers, for han skulle endnu træffe en række forberedelser til sin afrejse, der var bestemt til tidligt den følgende morgen. Han rejste sig pludselig til den lille piges store utilfredshed, men blev endnu i døren opholdt af fru Sommer med et dusin spørgsmål med hensyn til barnets videre pleje, som han allerede havde besvaret hundrede gange. Hans utålmodighed undgik ikke hendes

opmærksomhed, men hun forsøgte at gøre ham afskeden tung, idet hun på sædvanlig måde gik så nær hen til ham, at hun næsten kom til at røre ved ham, og så på ham med taknemmelige og kærlige øjne. Endelig lykkedes det ham at løsrive sig, og hurtigt ilede han ned ad trapperne. Katharina havde kun erfaret så meget af ham, at han i dag ville besørge forskellige ting i byen og endelig en gang igen vise sig på hospitalet, for at hun ikke skulle blive urolig, og han kunne få tilstrækkelig tid til sine rejseforberedelser. Han kørte til sygehuset, tog afsked med overlægen, gjorde nogle indkøb i byen, gav besked med hensyn til afhentning og indskrivning af sine kufferter og opsøgte endelig Böhlinger, som han endnu skulle forhandle om forskellige forretningsanliggender med. Denne syntes næppe nok at lægge mærke til hans uro, men gav ham foruden nogle gode råd de bedste ønsker med på rejsen med hensyn til en gunstig afslutning af købet af anstalten. Han afholdt sig, åbenbart med vilje, fra enhver nærliggende hentydning, og først på trappen faldt det Gräsler ind, at han just havde talt med en af sin afdøde søsters elskere. Men nu skyndte han sig hjem igen til den sidste middag med Katharina. Disse sidste timer ville han tilbringe uforstyrret med hende, uden at lade sig mærke med det ringeste, og tidligt den følgende morgen, mens hun endnu sov, tage stum afsked med hende, idet han efterlod et brev, der også skulle indeholde en lille sum penge.

Da han trådte ind i sin spisestue, fandt han kun en kuvert stillet frem; sætterens kone gav møde og bemærkede med et udtryk af ondskabsfuld-tåbelig beklagelse, at på befaling af frøkenen, der lod sig undskylde, havde hun selv sørget for

middagen. Gräslers blik syntes i den grad at forskrække hende, at hun straks forlod værelset; men han gik hurtigt ind sit arbejdsværelse, hvor han fandt et lukket brev fra Katharina. Han åbnede det og læste: "Min kære, min allerkæreste doktor. Der var så dejligt hos dig. Jeg vil komme til at tænke meget på dig. Jeg ved, at du i morgen rejser bort, så er det vist bedre, at jeg ikke forstyrrer dig mere i dag. Gid det må gå dig godt. Og når du næste år kommer tilbage – men til den tid har du jo for længst glemt mig. Jeg ønsker også for dig, at du får en smuk rejse over havet. Og jeg takker dig mange, mange gange for alt. Din trofaste Katharina." Gräsler var i samme grad grebet af de hjertelige ord og den ubehjælpsomme barneskrift. "Kære, gode væsen," sagde han hen for sig. Men han ville ikke blive blød; han begav sig igen tilbage til spisestuen, lod maden servere og indførte i pauserne ivrigt bemærkninger i sin notesbog, blot for ikke at behøve at rette noget ord til sætterens kone, som han for øvrigt affærdigede igen lige efter bordet. Selv gik han fra det ene værelse til det andet. Over alt herskede den mest fuldkomne orden, alt, hvad der tilhørte Katharina, var blevet skaffet bort, intet var blevet tilbage undtagen en ejendommelig duft i det værelse, hun havde beboet i tre uger. I øvrigt forekom hele lejligheden Gräsler usigelig kold og tom, skønt der slet ikke manglede noget derinde. Han følte sig på en gang så ensom, at den tanke fo'r gennem hans hoved, om han ikke skulle slå alle øvrige håb og muligheder hen i vind og vejr og ganske simpelt hente Katharina tilbage fra hendes fædrene hjem; men han indså samtidig det ukloge, ja latterlige i et sådant indfald, hvis udførelse ville have gjort hele hans fremtid tvivlsom og for bestandig tilintetgjort en lykke, som nu syntes at være rykket så

nær. Vidunderlig klart lyste på en gang Sabines billede op i hans sjæl. Det faldt ham ind, at nu var der intet mere, som hindrede ham i at afrejse allerede i dag med aftentoget, og at han allerede i morgen tidlig kunne gense Sabine. Men han lod denne tanke fare igen, fordi han var bange for at træde den længselsfuldt ventede i møde ufrisk og træt efter en måske søvnløs natterejse, og derfor besluttede han hellere at anvende den indvundne tid til affattelse af et brev, der skulle melde og på gunstig måde forberede hans besøg. Men da han sad foran skrivebordet med pennen i hånden, var det ham ikke muligt at forme en eneste sætning, der ville have formået blot tilnærmelsesvis at udtrykke tilstanden i hans indre, og han nøjedes med de få, men rask og ligesom lidenskabelig henkastede ord: "I morgen aften er jeg hos Dem. Jeg håber på venlig modtagelse. I længsel, E. G." Så affattede han et telegram til doktor Frank af det indhold, at han kom i morgen tidlig og ønskede at finde besked i sin lejlighed, om der kunne begyndes på byggearbejderne den 15. november. Han besørgede brev og telegram personligt på posthuset, begav sig atter hjem, ryddede op, ordnede, låsede af, pakkede sin håndkuffert og lagde øverst en lille antik guldindfattet kamé, der forestillede hovedet af en gudinde. Om natten fo'r han vist fem-seks gange op i en forvirret angstdrøm, som var alt tabt for bestandig, Sabine og Katharina og sanatoriet og hans formue og hans ungdom og sydens skønne sol og kaméen af elfenben – hvis han i morgen sov over sig og forsømte afgangstimen.

15

Det var på en sen, men mild og sollys høsteftermiddag, at doktor Gräsler ankom til den lille badeby. Foran banegården holdt der vist fem à seks hotelvogne og to drosker; hotelkarlene udråbte navnene på deres etablissementer, men uden rigtig overbevisning, da kurgæster ikke plejede at indfinde sig på denne fremrykkede årstid. Doktor Gräsler kørte til sin bolig og beordrede kusken at vente. Han spurgte allerførst efter breve og var ærgerlig over, at der intet svar var fra doktor Frank, bittert skuffet over, at der ikke var en linje til velkomst fra Sabine, og forhørte sig hos den tjenstvillige husværtinde, hvad der var hændt i byen og omegnen, uden at erfare noget nyt, heller ikke fra skovriderboligen, hvad han uklart havde frygtet. Endelig, allerede i dyb aftenskumring, kørte han den velbekendte vej mellem de for størstedelen forladte villaer og de mørke højder, under en stjerneløs himmel, op ad bakke til det sted, hvor – nu vidste han på en gang ubønhørlig klart, hvad han hele dagen og endnu lige til den sidste time tåbelig havde søgt at skjule for sig selv – der forestod ham et fortvivlet, sandsynligvis håbløst forsøg på atter at erobre den yndige, unge kvindes halvt letfærdigt, halvt fejt forspildte gunst.

Mens han i sin sjæl, lige så uafladeligt som forgæves, søgte efter retfærdiggørelsens uigendrivelige ord, holdt vognen pludselig – som det forekom doktor Gräsler – midt på landevejen; og på en gang, som var huset først lige nu blevet oplyst, faldt et rødligt skær over stien henimod ham. Han steg ud; langsomt, for at berolige sit heftigt bankende hjerte, gik

han til indgangen, på hans ringning blev der lukket op, tillige åbnedes døren til dagligstuen, fra hvilken just fru Schleheim trådte ud, mens Sabine var blevet roligt siddende, hævende blikket fra en bog. "Det er jo kønt," sagde moderen, idet hun hjerteligt rakte ham hånden, "at De bryder Dem om os stakkels, forladte kvinder." – "Jeg var så fri at underrette frøken Sabine med et ord." Nu havde også Sabine rejst sig, og idet hun venligt rakte doktoren, der var kommet hen til bordet, hånden, sagde hun: "Velkommen." Han forsøgte at læse i hendes blik, der klart, alt for klart blev ved at hvile på ham. Han spurgte efter husets herre. "Han er på rejse," svarede fru Schleheim. "Og tør man vide, hvor han for tiden opholder sig?" spurgte doktor Gräsler videre, mens han på Sabines indbydelse tog plads. Fru Schleheim trak på skuldrene. "Vi ved det ikke selv. Det hænder undertiden. Han kommer nok igen om et par uger. Vi kender det nok," sluttede hun med et betydningsfuldt nik til sin datter. "Bliver De længere tid her, hr. doktor?" spurgte denne. Han så på hende, men hendes blik blev ham svaret skyldigt. "Det kommer an på," sagde han. "Vist ikke alt for længe – til jeg har gjort mine sager færdige." Sabine nikkede ligesom fraværende.

Pigen trådte ind for at dække bordet. "De bliver da hos os til aften?" spurgte moderen. Han tøvede med svaret. Atter rettedes hans blik spørgende på Sabine. "Naturligvis spiser doktoren med os. Vi har gjort sikker regning på det." Gräsler følte: Hun viser mig ikke godhed – måske nåde. Og han bøjede sit hoved tavst.

Da nu alle tav, og det var ham særlig pinligt, begyndte han livligt: "Frem for alt må jeg i morgen opsøge doktor Frank. Kan De tænke Dem, mine damer, han har ikke en gang svaret mig

på mine sidste breve. Men jeg håber endnu stadig på, at vi skal blive enige." – "For sent," indskød Sabine køligt, og Gräsler følte straks, at dette ikke alene hentydede til den forsinkede forretning. "Doktor Frank," erklærede Sabine derpå, "har besluttet selv at føre anstalten videre. I de sidste dage bliver der allerede flittigt repareret derude. Deres ven, murermester Adelmann, har overtaget arbejderne." – "Min ven er han ikke," sagde Gräsler, "ellers ville han vel på en eller anden måde have underrettet mig om dette." Og han rystede på hovedet, tungt og langsomt, som havde han oplevet en bitter skuffelse med murermesteren. "Under disse omstændigheder," bemærkede Sabine høfligt, "tager De vel igen til Syden?" – "Naturligvis," svarede Gräsler hurtigt. "Til min gode ø Lanzarote. Ja, i det hele dette klima her! Hvem ved, om jeg endnu ville kunne udholde sådan en mellemeuropæisk vinter." Det faldt ham ind, at han med den mangelfulde skibsforbindelse ikke ville kunne indtræffe på øen før midten af november, og at han allerede kunne finde sin plads optaget, da han hverken havde meldt sin ankomst eller undskyldt sig. Nå, lykkeligvis var han ikke mere henvist dertil. Hvis det behagede ham, kunne han tillade sig at tage ferie et halvt år og længere; ja, hvis han blot indskrænkede sig en smule, kunne han opgive sin praksis helt. Men den tanke gjorde ham bange. Han var jo slet ikke i stand til at leve uden livsgerning. Han måtte arbejde, gøre mennesker raske, føre en ædel, virksom mands tilværelse – og, når alt kom til alt, var denne lod dog endnu bestemt for ham side om side med denne smukke, rene, unge kvinde, der måske kun ville straffe ham lidt for hans tøven, måske endnu en gang ville prøve ham. Og så forklarede han, at han endnu ikke havde truffet nogen som

helst bindende aftaler, at han stadig ventede et brev fra Lanzarote med antagelsen af nye fordelagtige betingelser, som han havde stillet den derværende bestyrelse, og, hvis de ikke indrømmedes ham, så var det hans faste beslutning at tilbringe den kommende vinter i studieøjemed ved forskellige tyske universiteter. Å, han havde på ingen måde ligget på den lade side i sin fødeby; ikke blot havde han flittigt besøgt sygehuset, men han havde endog udøvet privatpraksis. Naturligvis ganske tilfældigt. Det havde været et barn, en yndig lille pige på syv år, datter af en enkefrue, der boede i hans hus. Han kunne ikke sige nej til det. Det havde været et ikke ufarligt tilfælde … skarlagensfeber. Men barnet var nu udenfor al fare. Ellers ville han næppe have kunnet rejse sin vej. Mens han talte således, forsøgte han på at fremkalde billedet af fru Sommer i sin erindring; men stadig indfandt sig i hendes sted damen med dukkeansigtet fra det illustrerede familieblad, der havde opfyldt hans drømme under hans rejse på skibet. Åbenbart bestod der en vis lighed; – ja sikkert, havde den da ikke straks været ham påfaldende? Sabine havde tilsyneladende lyttet til hans sidste meddelelser med voksende deltagelse, men, hvad han måske kun frygtede på grund af sin urolige samvittighed, med ringe tillid, og næsten øjeblikkelig begyndte hun at fortælle om sine to veninder, som Gräsler vel nok kunne huske, og af hvilke den yngre havde forlovet sig med en forsinket kurgæst fra Berlin. Til brylluppet ville man rejse derhen og ved denne lejlighed, som moderen bemærkede, efter lang tids forløb en gang igen styrte sig ud i storstadshvirvlen. På ny og utålmodigere, næsten besværgende, rettede Gräslers blik det spørgsmål til Sabine: Hvorledes er det egentlig med os to? Men

hendes øjne vedblev at være uigennemtrængelige; og selv om hun også i aftenens løb syntes at være blevet venligere, ja mildere, følte han dog, at han så godt som havde tabt spillet. Men hans stolthed vægrede sig mod at finde sig i en sådan, næsten stum afskedigelse, således som den syntes ham tiltænkt, og han besluttede, før han gik, at anmode Sabine om en samtale. Da han rejste sig og med kunstig overlegenhed hentydede til muligheden af et gensyn ved juletid i Berlin, rejste også Sabine sig fra bordet, og hendes hensigt var tydeligt nok at ledsage gæsten. Og så gik de da side om side, som i hine skønne tider, men tavse, under granerne til vejen, hvor vognen ventede. Men pludselig, næsten uvilkårlig, standsede Gräsler og spurgte: "Er De vred på mig, Sabine?" – "Vred?" svarede hun tonløst. "Hvorfor skulle jeg være det?" – "Mit brev, jeg ved det jo, mit ulyksalige brev." Og da han nu i mørket så hende smerteligt fare sammen med en afvisende håndbevægelse, forsøgte han hurtig en forklaring, i følelsen af stadig redningsløsere at indfiltre sig. Hun havde misforstået hans brev, aldeles misforstået det. Hans samvittighedsfuldhed, hans pligtfølelse havde foranlediget ham til dette brev. Å, hvis han simpelthen havde fulgt sit hjerte og sin lidenskab! Han havde jo elsket og tilbedt hende fra det første øjeblik af, da han havde stået overfor hende ved hendes moders sygeseng. Men han havde jo ikke haft mod til at tro på sin lykke. Efter en så mørk, så ensom, så fredløs tilværelse. Han havde ikke vovet at håbe mere, ikke at drømme mere. En gammel mand som han! Næsten en gammel mand. For sandelig, ikke årenes tal afgør ungdommen, det følte han nok. Just i adskillelsens endeløse uger havde han lært at indse dette … Men hendes brev, dette vidunderlige, himmelske brev –

ak, sådanne ord havde han ikke været værd … Således styrtede hans ord helt forvirrede afsted, og han vidste, at han ikke fandt, ikke kunne finde de rette, fordi vejen mellem hans læber og hendes hjerte var afbrudt. Og da han endelig håbløst sluttede med det næsten kvalte udbrud: "Tilgiv, Sabine, tilgiv mig" – hørte han hende svare ligesom fra det fjerne: "Jeg har ikke noget at tilgive Dem. Men det ville have været bedre, om De ikke havde talt. Det havde jeg håbet. Ellers ville jeg ikke have bedt Dem om at komme." Hendes stemme lød nu så hård, at Gräsler på en gang fattede nyt håb. Var det ikke skuffet kærlighed, som gjorde hende så uforsonlig? Skuffet kærlighed – men dog alligevel kærlighed, som endnu eksisterede, som hun kun skammede sig over? Og han begyndte med nyt mod:

"Sabine – jeg vil ikke bede Dem om noget, undtagen om dette ene – at jeg til næste forår må komme tilbage og til næste forår endnu en gang må spørge Dem." – Hun afbrød ham: "Der er temmelig køligt herude. Lev vel, doktor Gräsler." Og han troede til trods for mørket at se et spottende smil på hendes ansigt, da hun tilføjede: "Jeg ønsker Dem alt godt i fremtiden!" – "Sabine!"

Han greb hendes hånd, han forsøgte at holde den fast – Hun trak den let tilbage. "Lykkelig rejse," sagde hun, og i hendes stemme lød endnu en gang al den godhed, der nu for bestandig var gået tabt for ham; hun vendte sig om, og uden at påskynde sine skridt, men uigenkaldeligt, gik hun tilbage til huset, bag hvis dør hun forsvandt.

Kun et øjeblik blev Gräsler stående ubevægelig, så ilede han til vognen, steg ind, indhyllede sig i kappe og tæppe og kørte hjem gennem natten. Trods vågnede i hans hjerte. Meget vel, sagde han til sig selv, du vil have det således, du driver mig selv i

armene på en anden, du skal få din vilje. Endnu mere. Du skal få det at vide … Før jeg rejser til syden, kommer jeg med hende hertil. Jeg vil bo et par dage med hende her. Jeg vil køre en tur med hende, forbi skovriderboligen. Du skal få hende at se! Du skal lære hende at kende. Du skal tale med hende. Må jeg have lov til at forestille Dem min forlovede, frøken Sabine! Ikke så ren en sjæl som De, frøken, men til gengæld heller ikke så kold! Ikke så stolt, men god! Ikke så kysk, men sød! Hun hedder Katharina – Katharina …

Han sagde navnet højt hen for sig. Og jo mere vognen fjernede sig fra skovriderboligen, des hedere steg længslen efter Katharina op i ham, og blev snart til den vidunderlig sikre, glade følelse af, at han snart – i morgen – allerede i morgen aften – på ny kunne holde sin elskede i sine arme. Hvilke øjne ville hun mon sætte op, når hun pludselig om aftenen klokken syv opdagede ham i Wilhelmstrasse? Det ville være en overraskelse. Og en anden, større forestod hende. For han var ikke nogen filister. Han havde intet andet ønske end at blive lykkelig, og derfor ville han tage lykken, hvor den blev tilbudt ham så hjerteligt, så uskyldigt, så virkelig kvindeligt, som af Katharina … Katharina … Hvor godt var det dog, at han endnu en gang havde fået Sabine at se. Nu vidste han først, at Katharina og ingen anden var den rette for ham.

16

Den følgende aften, en time efter sin ankomst, stod han på gadehjørnet, hvorfra han straks måtte se Katharina, når hun forlod handskebutikken. De to sammen med hende i forretningen ansatte ekspeditricer kom den ene efter den anden ud af døren og forsvandt, rulleskodderne blev lukket, forretningsbuddet fjernede sig, buelampen blev slukket – og Katharina havde ikke vist sig. Besynderligt. Højst besynderligt. Hendes ferie var jo forbi! Hvad kunne så have holdt hende borte fra forretningen? En pludselig skinsyge flammede op i Gräsler; ingen tvivl – hun var sammen med en anden. Formodentlig med en gammel bekendt, som man atter havde tid til, nu, da den gamle doktor fra Portugal med de indiske slør og ravhalsbånd var rejst sin vej. Måske var det også et helt nyt bekendtskab. Hvorfor ikke? Et sådant sluttes jo meget hurtigt med en af vor slags, frøken Katharina, ikke sandt? Hvor kan De nu vel have forputtet Dem? Sandsynligvis i teatret! Det er vel den fastsatte rækkefølge? Første aften teater og aftensmad i hinandens selskab, anden aften – alt det øvrige! Det havde hun vist allerede været med til adskillige gange. Men at historien straks den næste dag begyndte forfra, det var dog for groft! Den elendige, for hvis skyld han havde mistet en kvinde som Sabine. Spadserer bort med sjaler og hatte og kjoler og smykker og gør sig, når alt kommer til alt, sammen med en eller anden ung fyr oven i købet lystig over den gamle nar fra Portugal … Således jagede hans tanker, og med forsætligt selvplageri afviste han indvendig muligheden af uskyldigere grunde for Katharinas

udeblivelse. Hvad foretage sig nu? Roligt trave hjem og lade sagen stå hen, det ville ganske vist have været det fornuftigste; men så megen selvovervindelse kunne han ikke opbyde. Så besluttede han sig til at slå ind på vejen til forstaden, for først og fremmest at stille sig op i nærheden af hendes bolig og at vente. Det ville jo snart vise sig, hvem hun kom spadserende med, det skulle da være, at hun måske straks havde indrettet sig hjemligt hos sin nye elsker … Men det var ikke at befrygte. Der fandtes ikke så snart igen en nar, som optog sådan en person hos sig som husfælle, sådan et durkdrevent, sladderagtigt, udannet, løgnagtigt væsen. Han foragtede hende ustyrligt og hengav sig uforbeholdent til denne følelse, ja med en vis vellyst. Finder De det måske filistrøst? Frøken, henvendte han sig pludselig til den fjerne Sabine, som han nu ligeledes følte et heftigt nag mod stige op i sig. Nå, jeg kan ikke hjælpe Dem. Ingen, hverken mand eller kvinde, kan gå ud af sit gode skind. Den ene er født til tøjte, den anden er skabt til at blive gammel jomfru, og en tredje fører, til trods for den bedste opdragelse i et godt tysk borgerhus, en tilværelse som en kokotte, narrer sine forældre, sin broder – og tager sig af dage, når der ikke mere gives noget tjenstvilligt mandshjerte. Og mig har Gud nu en gang skabt til pedant og filister. Men ved Himlen, det er ikke det værste at være en filister! For hvis man ikke overfor visse kvinder vender filisteren udad, så bliver man netop selv narret. Og jeg er endnu langt fra filister nok; for hvis en vis frøken tilfældigt havde udsat sit stævnemøde og klokken syv aften ærbart var kommet ud af forretningen, ville jeg virkelig have været i stand til at tage hende med mig til Lanzarote som fru doktor. Det ville De vist have glædet Dem over, hr. direktør. Men

det bliver der ikke noget af. Jeg kommer, Gud være lovet, lige så alene tilbage, som jeg rejste, hvis jeg i det hele taget kommer, hvad der endnu ikke er afgjort. Men jeg vil på ingen måde i følge Deres ærede befaling indtræffe allerede den 27. oktober, selv om det endnu skulle være muligt! Først vil jeg tage til Berlin, muligvis også til Paris og en gang more mig ordentligt, således som jeg endnu aldrig har moret mig. Og han drømte sig ind i dårligt berygtede lokaler med vilde danse af halvnøgne kvinder, planlagde uhyre orgier som en art dæmonisk hævn over det ynkelige køn, som havde handlet så lumsk og troløst mod ham, hævn over Katharina, over Sabine og over Friederike.

Imidlertid var han pludselig nået hen til det hus, hvor Katharina boede. En ubehagelig vind havde rejst sig og jog støvet gennem det fattige stræde. Hist og her blev vinduer hurtigt lukket. Gräsler så på sit ur. Klokken var endnu langt fra otte. Hvor mange og hvilke timer forestod ham nu? Klokken kunne blive ti, også elleve, tolv, det kunne også vare til i morgen tidlig, inden frøkenen kom hjem.

Tanken om sådan i timevis på det uvisse at rende frem og tilbage her i vind og regn – de første dråber faldt allerede – var ret pinefuld. Og nu begyndte han dog at låne øre til en indre stemme, der allerede for længe siden frygtsomt havde meldt sig: Hvis Katharina, når alt kom til alt, var hjemme? Måske var hun gået tidligere fra forretningen – selv om det også på den første dag efter hendes ferie ikke havde megen sandsynlighed for sig. Eller hendes ferie var slet ikke til ende endnu, og hun tilbragte den sidste fridag i familiens kreds? Han troede selv ikke rigtigt på alt dette, men disse overvejelser gjorde ham godt, så meget mere, som det jo ikke var overmåde vanskeligt at

skaffe sig vished. Man ulejligede sig blot tre etager op og forespurgte oppe hos postfunktionær Rebner, om hans frøken datter ikke var hjemme? Det ville næppe virke særligt påfaldende. Man tog det vist ikke så nøje i en familie, hvor dens frøken datter vendte tilbage fra landet med dobbelt så megen bagage, som hun var afrejst med. Og hvis hun ikke var hjemme, så fik man måske ved samme lejlighed at vide, under hvilket påskud hun tilbragte aftenen udenfor huset. Og hvis hun var hjemme, nå, des bedre, da var jo alt smukt og godt, da havde man hende lige straks igen og kunne aftale alt nødvendigt med hende for i morgen, i overmorgen og de følgende dage. For så var jo alt det meningsløst, som var faret gennem hovedet på ham. Så havde han ikke andet at gøre end inderligt at bede hende om forladelse for det, han havde tiltroet hende i sit jammerlige lune, hvilket en anden var langt mere skyld i end hun. Således stod han med de bedste følelser for hende foran døren til lejligheden.

Han ringede; en lille, aldrende kone i hjemmedragt, med et køkkenforklæde om livet lukkede op og så forundret på ham.

"Undskyld," sagde Gräsler, "det er jo her postfunktionær Rebner bor?" – "Ja, jeg er hans kone," – "Naturligvis. Ja. Jeg ville gerne – jeg ville nemlig gerne spørge, om jeg måske kunne komme til at tale et øjeblik med frøken Katharina. Jeg har nemlig den fornøjelse –" – "Å," afbrød fru Rebner ham, øjensynlig oplivet. "De er nok den doktor, som Katharina har gjort bekendtskab med på landet hos Ludmilla, og som hun har fået det smukke tørklæde af?" – "Ja, det er mig, doktor Gräsler er mit navn." – "Rigtigt – doktor Gräsler … Hun har fortalt os om Dem … Ja. Og jeg vil straks se efter, om det er muligt, hun

ligger nemlig til sengs. Hun er først kommet tilbage i går, hun har vist forkølet sig."

Gräsler blev alvorligt bange. "Til sengs? Siden hvornår?" – "Hun har slet ikke været oppe i dag. Hun har vist også en smule feber." – "Har De allerede haft bud efter en læge, fru Rebner?" – "Å, frokosten smagte hende så godt, det går nok over." – "Men De vil måske tillade mig, da tilfældet netop har ført mig herhen – jeg antager, frøken Katharina ikke vil have noget imod det." – "Nå ja, da De jo er læge, det træffer sig måske ganske godt."

Og hun førte ham gennem et temmelig rummeligt, ikke oplyst værelse ind i et mindre, hvor Katharina lå til sengs. På natbordet stod et lys, hvorfra et skær flagrede over det fugtige, hvide klæde, der lå flere gange sammenfoldet på Katharinas pande, så at hendes øjne allerførst var helt usynlige.

"Katharina," råbte Gräsler. Hun rykkede tilsyneladende med besvær tørklædet bort fra øjnene, der skinnede uklart. "God aften," sagde hun med et svagt smil, men ligesom fraværende.

"Katharina!" Han stod ved hendes seng, fjernede hurtigt tæppet fra hendes hals, skubbede chemisen bort fra hendes skuldre, og en mørk rødme viste sig. Feberen syntes at være steget meget højt, matheden var betydelig, og så behøvede Gräsler ikke at foretage nogen mere indgående undersøgelse for at opdage, at Katharinas sygdom var skarlagensfeber. Og med hendes ene hånd i sin, dybt nedtrykt, følende sig som den skyldige, sank han ned på stolen ved siden af hendes seng.

I dette øjeblik kom faderen hjem, og allerede i døren råbte han: "Men børn, hvad er det for historier, I laver? Har I alligevel sendt bud efter en doktor –" Hans kone gik hen imod ham. "Tal

ikke så højt," sagde hun, "hun har ondt i hovedet. Det er jo den doktor, hun har lært at kende ude hos Ludmilla."

"Nå, således," sagde faderen, idet han trådte nærmere, "det glæder mig jo meget at gøre Deres ærede bekendtskab. Ja, ser De, der sender man sådant et pigebarn på landet, sparer ikke udgifter, og så kommer hun helt ussel tilbage til én. Nå, det har vel ikke meget at betyde, hr. doktor. Hun har naturligvis til trods for den fremrykkede årstid spist til aften i det fri. Ikke sandt, Katharina, det har du gjort?"

Katharina svarede ikke og trak igen tørklædet over sine øjne. Doktor Gräsler vendte sig om mod faderen. Det var en temmelig lille, korpulent mand med glansløse øjne, næsten skaldet, og med et opaddrejet gråt overskæg. "Det er ingen forkølelse," sagde Gräsler, "det er skarlagensfeber."

"Men, hr. doktor, det kan der da ikke godt være tale om. Det er jo en børnesygdom. Hendes søster har haft den, da hun var fem år gammel. Så ville hun dog straks have fået den den gang."

Katharina syntes på grund af hendes faders støjende væsen at være kommet til klarere bevidsthed og sagde: "Doktoren må da vide det bedre end du, fader. Men han vil sikkert også gøre mig rask igen, ikke sandt?"

"Ja, det vil jeg, Katharina, det vil jeg," svarede Gräsler, og han elskede hende i dette øjeblik så højt, som han endnu aldrig havde elsket et menneskeligt væsen. Mens han nu traf sine anordninger, indfandt søsteren sig med sin mand, der først hilste på doktoren med en fornøjet blinken, men snart i anledning af den alvorlige situation flygtede ind i sideværelset med sin kone. Gräsler forklarede imidlertid sagte forældrene, at han i hvert fald ville blive her denne nat over, netop den første

nat er i sådanne tilfælde meget betydningsfuld, og når han uafbrudt vågede hos hende, kunne han måske forebygge mangen fare, hvis første tegn ville undgå uskolede øjne.

"Nå, Katharina," sagde faderen, idet han igen trådte hen til hendes seng, "du kan prise din lykke. Sådan en doktor har ikke alle og enhver. Men hr. doktor," han trak ham med sig hen til døren, "det vil jeg dog straks sige Dem, vi er ikke rige folk. Selv om hun også har boet på landet, så var hun jo, som De nok har bemærket, kun gæst hos Ludmilla. Kun billetten frem og tilbage, den har vi naturligvis betalt." Hans kone bebrejdede ham hans snakkesalighed, trak ham med sig ind i dagligstuen, da hun kunne mærke, det var på tide at lade Katharina være alene med sin læge.

Gräsler bøjede sig over den syge, klappede hendes kinder og hår, kyssede hende på panden, forsikrede hende, at hun om et par dage ville være rask igen, og at hun så straks skulle tilbage til ham; at han overhovedet aldrig mere ville slippe hende igen og tage hende med sig over alt, hvor hans skæbne førte ham hen; at en uimodståelig magt havde drevet ham tilbage hertil igen, og at hun var hans barn og hans elskede og hans kone, og at han elskede, elskede hende således, som endnu aldrig et levende væsen var blevet elsket. Men mens han endnu så hende smile tilfreds, mærkede han allerede, at alle hans ord ikke mere fandt vej til dybet af hendes sjæl, at hun nu kun opfattede det, der bevægede sig rundt om, som bølgende skygger, og at han stod foran dage, hvor hver time ville være opfyldt af rædselsfuld angst for noget elsket, der er hjemfalden til en usynlig sig nærmende fjende, og at han måtte ruste sig til en fortvivlet kamp – som han dog allerede i dette øjeblik indså, var unyttig.

17

Efter tre dage og tre nætter, hvor Gräsler næsten uafbrudt vågede ved den syges seng, uden at hun endnu en gang kom til fuldstændig bevidsthed, svandt på en mørk novemberaften hendes febersyge sjæl bort, og efter yderligere to dage, hvor Gräsler var fuldstændig optaget af at ordne alle de sørgelige anliggender, der fulgte med ulykken, blev hun begravet. Gräsler gik bagved kisten, uden at tale mere end det nødvendige med hendes pårørende, som han havde holdt fuldstændig på afstand under den store fælles sorg. Han stod ubevægelig ved graven, da kisten blev sænket, og derpå, uden så meget som blot at sige farvel til de andre, forlod han kirkegården og kørte til sin lejlighed. Lige til aften lå han på divanen i sit arbejdsværelse i tung søvn. Det var mørkt, da han stod op. Han var alene, så alene, som han endnu aldrig havde været det, ikke efter sine forældres, ikke efter sin søsters død. Hans liv var pludselig blottet for alt indhold. Han begav sig ned på gaden, uden at vide, hvad han skulle tage sig til, uden at vide, hvor han skulle gå hen. Han hadede menneskene, byen, verden, sin stilling, der til syvende og sidst dog ikke havde været god til andet end til at bringe døden netop til det væsen, som syntes bestemt til at skænke hans fremrykkede år en sidste lykke. Hvad havde han endnu tilbage her på jorden? At han var således stillet, at han kunne kaste sin praksis fra sig, og, når det behagede ham, aldrig behøvede at veksle et ord mere med noget som helst menneskeligt væsen, forekom ham den eneste trøst, det eneste udbytte af hans tilværelse. Gaderne var fugtige, over plænerne i

parken, hvor han ligesom tilfældigt befandt sig, lå der en hvidlig tåge. Han så op til himlen, hvor sønderrevne skyer fo'r afsted. Han følte sig træt, ikke blot af den formålsløse flakken frem og tilbage, men også af sit eget selskab, der pludselig blev ham utåleligt. Det forekom ham ganske umuligt at gå hjem, og i de værelser, hvor han havde været lykkelig med Katharina, tilbringe en håbløs, ensom nat. Han kunne ikke holde ud stadig på ny med de samme fattige ord at gentage sin skæbne for sig selv, uden at der nogetsteds fra kom svar, trøst og deltagelse, og blev klar over nødvendigheden af, hvis han ikke i det fri skulle begynde at hulke, skrige, forbande Himlen, endnu i denne time at opsøge et menneske, for hvem han kunne udøse sit hjerte. Da hans gamle ven Böhlinger var den eneste, som her kunne komme i betragtning, så begav han sig på vej til ham. Han var bange for ikke at træffe ham hjemme, men lykken var ham gunstig, og sagføreren sad, da Gräsler trådte ind til ham, foran sit med dokumenter overfyldte skrivebord, i tyrkisk slåbrok, omgivet af røgskyer.

"Er du allerede her igen?" Med de ord modtog han ham. "Hvad er der på færde? En usædvanlig tid." Han så på uret på væggen, der viste ti.

"Undskyld," sagde Gräsler hæst, "jeg forstyrrer dig da forhåbentlig ikke?" – "Hvor kan du tro det? Vil du ikke sætte dig ned? Værsgod, en cigar?"

"Nej, tak," sagde Gräsler, "jeg kan ikke ryge nu. Jeg har nemlig endnu ikke spist til aften." Böhlinger iagttog ham med sammenknebne øjne. "Nå, nå," sagde han, "det drejer sig vel om en vigtig sag. Nå, hvorledes står det egentlig til med sanatoriet?"

"Sanatoriet bliver der ikke noget af."

"Å, det er altså bristet? Er det virkelig gået dig så nær? Lad mig høre! Det er da næppe helt uden grund, at du – dit besøg glæder mig selvfølgelig meget – tal bare ud. Eller skal jeg gætte? Fruentimmerhistorier?" Han smilede. "Utroskab?"

Gräsler gjorde en afværgende håndbevægelse.

"Hun er død," sagde han hårdt, rejste sig pludselig og gik op og ned i værelset.

"Å," sagde Böhlinger. Så tav han; og da Gräsler netop igen kom forbi ham, greb han hans hånd og trykkede den nogle gange. Men Gräsler sank ned på en stol, og med hovedet i begge hænder græd han bittert, som han ikke havde grædt siden sine drengeår. Böhlinger ventede tålmodigt og røg. Undertiden kastede han et blik i det dokument, der lå opslået foran ham på skrivebordet, og gjorde notitser i randen. Efter nogen tids forløb, da Gräsler lidt efter lidt syntes at berolige sig, spurgte han forsigtigt: "Hvorledes er det dog gået til? Hun var jo så ung."

Gräsler så op. Han fortrak sine læber til et hånligt smil. "Af alderdomssvaghed er hun i hvert fald ikke død. Skarlagensfeber. Og jeg er skyld i det. *Jeg* er skyld i det."

"Du er skyld i det? Fra hospitalet?" Gräsler rystede på hovedet, rejste sig igen, fo'r op og ned i værelset, fægtede som fortvivlet med armene i luften og åndede dybt. Böhlinger lænede sig tilbage og fulgte ham med øjnene. "Var det ikke det bedste," sagde han, "at du fortalte mig det hele? Det vil måske berolige dig lidt."

Og doktor Gräsler begyndte, først stammende, så mere og mere flydende, omend ikke ordnet, at fortælle, hvad han havde

oplevet de sidste par måneder. Snart gik han op og ned, snart blev han stående, i en krog, ved vinduet, eller lænet op mod skrivebordet; han fortalte ikke blot om Katharina, også om Sabine talte han; om sine forhåbninger, sine slemme anelser, sin nye ungdom; – om sine drømme hist og her – og hvorledes de til sidst alle var blevet tilintetgjort. Ofte havde han den følelse, som var begge døde, Katharina og Sabine, og det var ham, der havde bragt dem døden. Nu og da indførte Böhlinger et nysgerrigt eller deltagende spørgsmål. Og da vennens oplevelser i deres hele sammenhæng var blevet ham klare, henvendte han sig til ham med de ord: "Kom du da virkelig tilbage til byen i den hensigt – at gifte dig med hende?"

"Ja, det gjorde jeg virkelig. Mener du måske, hendes fortid ville have hindret mig i det?"

"Det mener jeg på ingen måde. For jeg ved, at de med fremtid i almindelighed ikke er at foretrække." Og han så hen for sig.

"Du har sikkert ret," sagde Gräsler, og idet han fæstede blikket på ham, føjede han til: "Så var der endnu en ting, jeg ville sige dig" – han brød af.

Tonefaldet havde forundret Böhlinger.

"Hvad mener du?" spurgte han.

"Jeg har læst dine breve til Friederike, dine og – også andre."

"Så?" sagde Böhlinger roligt og smilede mørkt. "Det er længe siden, min ven."

"Ja, det er længe siden," gentog Gräsler. Og i en trang til kort og afgørende at udtale sin stilling til sagen, føjede han til: "Det er naturligvis efter læsningen af brevene blevet mig ganske klart, hvorfor I ikke giftede jer."

Böhlinger så først ligesom uforstående på ham. Så sagde han med dirrende mundvige: "Å, sådan, du mener – fordi hun – bedrog mig. Således kalder man det vist. Herre Gud, hvilket væsen man gør af det i de unge år. I virkeligheden har hun bedraget sig selv og jeg – mig selv! Ja, dét ganske særligt. Nå, nu er det vist for sent." Og begge tav et øjeblik.

"Det er længe siden," sagde Gräsler så endnu en gang, men ligesom halvsovende. For en dyb udmattelse havde pludselig overvældet ham, og hans øjenlåg faldt til. Men han fo'r straks op igen, da Böhlinger tog ham i hænderne og hjerteligt opfordrede ham til at tilbringe resten af natten, der allerede var langt fremskreden, hos ham. Ja, han erklærede sig rede til at stille sin egen seng til hans rådighed. Men Gräsler foretrak at lægge sig, påklædt som han var, i det røgfyldte værelse på divanen, hvor han straks faldt i en dyb søvn. Böhlinger bredte et tæppe over ham, så åbnede han et øjeblik begge vinduer, bragte sine dokumenter i orden, lukkede vinduerne igen og lod sin sovende ven alene.

Da Gräsler vågnede, stod Böhlinger foran ham med et deltagende smil: "God morgen," sagde han med et godt blik – som en læge, sådan tænkte Gräsler, der ser et sygt barn vågne af den helbredende søvn. En kølig efterårssol skinnede ind i værelset. Gräsler mærkede, at han måtte have sovet meget længe, og spurgte: "Hvor sent er det egentlig?" Da begyndte middagsklokkerne netop at ringe.

Gräsler stod op og rakte vennen sin hånd. "Tak for dit gæstevenskab. Nu er det på tide at gå hjem."

"Jeg følger dig," sagde Böhlinger, "det er søndag, jeg har intet at gøre på kontoret. Men allerførst skal du spise frokost, også et

bad er færdigt til dig."

Gräsler tog med tak imod alt. Efter badet, der oplivede ham meget, begav han sig ind i spisestuen, hvor frokosten ventede. Böhlinger sad ved siden af ham, sørgede for ham og passiarede imens, i den tydelige hensigt at holde sørgmodige tanker borte fra vennen, om alle slags ligegyldige politiske og lokale nyheder. Hvad vedkommer verden, staten, menneskene mig? tænkte Gräsler. Ja, hvis man kunne vække Sabine til live igen – han rettede sig straks i sit stille sind – Katharina! Den anden lever jo på en vis måde. Han smilede og vidste ikke selv rigtigt hvorfor.

Vennerne forlod huset, søndagsklædte spadserende fyldte gaderne, og Böhlinger hilste på mange mennesker. De kom forbi handskebutikken på Wilhelmstrasse. Gräsler betragtede de sænkede rulleskodder fjendtlig og med gysen. Endelig stod de foran huset, hvor Gräsler boede. "Hvis det passer dig, følger jeg med op," sagde Böhlinger. I dette øjeblik kom ud af porten en net, fyldig dame i anstændig sørgedragt, hvis alvor syntes en smule mildnet ved en yndefuld og smukt formet hat; hun havde en lille pige ved hånden, og hendes øjne lyste af overraskelse, da hun fik øje på doktoren. "Se, hvem der kommer," sagde hun højt og glad til sin lille pige. Men Gräslers øjne udvidede sig som i forfærdelse, da han genkendte fru Sommer, på barnet rettede han et hurtigt, men fuldstændig ubehersket, hadefuldt blik; og idet han glemte at hilse, gik han forbi moder og barn gennem porten. Men Böhlinger bemærkede, at damen, stadig med sin lille pige ved hånden, var standset og så uforstående, ja ligesom fortvivlet efter hans ven. Med en utilfreds hovedrysten fulgte han Gräsler op ad trappen, fast besluttet på at ville spørge; men næppe havde døren til lejligheden lukket sig bag dem, før

Gräsler allerede stødte de ord frem: "Det var barnet. Det var moderen og barnet. Det barn er skyld i det! Katharina måtte dø, og dette barn har jeg kureret."

"Om skyld kan der ikke godt være tale her," svarede Böhlinger. "Så beklagelig sagen også er, kan den lille pige dog ikke gøre for det – og moderen virkelig heller ikke. Din opførsel vil hun næppe have kunnet begribe."

"Hun ved jo heller ikke, hvad der imidlertid er hændt," sagde Gräsler.

"Du stirrede på hende som på et spøgelse. Og så barnet –! Du skulle have set moderens ansigt. Hun var dødelig forskrækket."

"Det gør mig ondt. Men hun vil nok fatte sig igen. Jeg skal ved lejlighed forklare hende sagen."

"Det skal du absolut gøre," og i en upassende munter tone føjede han til, "så meget mere, som det er en meget net og indtagende lille dame."

Gräsler rynkede panden og gjorde en afvisende håndbevægelse. Så bad han Böhlinger undskylde sig, han ville blot hurtigt gennemse posten fra de sidste dage, som han ikke havde bekymret sig om. Et svagt håb om, at Sabine kunne kalde ham tilbage, formåede han ikke helt at undertrykke, skønt han følte det urimelige i en sådan tanke. Der var ikke indløbet nogen linje fra hende, heller ikke noget som helst andet af betydning.

Så begav han sig sammen med Böhlinger hen på en restaurant, og under middagen, i en varm, hyggelig niches tusmørke, ved en flaske god rhinskvin, rådede vennen ham til ikke at hengive sig til en ufrugtbar smerte, men så snart som på nogen måde muligt tage sit arbejde op som læge. Gräsler lovede

endnu samme dag at skrive til Lanzarote og meddele, at han ville indfinde sig ved månedens slutning. Han var overbevist om, at han ville være velkommen. Senere, ved kaffen og cigarerne, talte de om Friederike. Mens Böhlinger lyttede med halvtlukkede øjne, idet han langsomt lod røgen stige til vejrs i ringe, dvælede broderen bevæget ved mindet om hende, roste hendes omhyggelighed og troskab – ja, han anså det endog for muligt, at hun ved den nye udstyrelse af sit gamle værelse her i byen ikke havde tænkt på sig selv længere, men god, forudseende og selvopofrende på et andet kvindeligt væsen, som for hendes broder var bestemt til på en gang at betyde kammerat og kæreste. Böhlinger nikkede kun; ofte så han på den gamle ven, som han aldrig havde hørt så talende, med en forundring, der ikke var helt fri for beklagelse, endelig syntes han at blive adspredt og lidt utålmodig, og, idet han pludselig rejste sig, sagde han uventet hurtigt Farvel, idet han undskyldte sig med, at han desværre allerede havde disponeret over aftentimerne.

Gräsler spadserede alene hjem. Hvileløs gik han op og ned i værelset og mærkede, hvorledes hans sorg lidt efter lidt begyndte at forvandle sig til kedsomhed. Han satte sig ved skrivebordet og meddelte hoteldirektionen i Lanzarote, at hans ankomst nok ville trække nogle uger ud, men han håbede, han så meget mindre ville berede ledelsen ubehageligheder derved, som besøget på øen før midten, ja slutningen af november alligevel ikke plejede at være stærkt. Efter at have afsluttet dette brev var han til ende med sit dagværk. Han tog hat og stok, forlod på ny sin lejlighed, og da han på trappen kom forbi fru Sommers dør, tøvede han først et øjeblik, men trykkede så på

klokken. Fruen lukkede selv op. Hun modtog ham langt venligere, end han havde turdet vente, ja med et udtryk af glæde.

Han var kommet, som han straks bemærkede, for at forklare sin mere end besynderlige optræden i formiddags. Men fru Sommer vidste sandsynligvis allerede, hvilken stor ulykke der havde ramt ham – derfor ville hun måske undskylde ham? Hun vidste intet, virkelig intet som helst, og hun bad ham endelig komme med ind i dagligstuen. Og dér fortalte han hende, at hans kære lille veninde, den samme, som hun endnu for et par uger siden havde set ved trappegelænderet i den kinesiske slåbrok med de guldbroderede drager, var død efter få dages sygdom. Først på fru Sommers deltagende spørgsmål tilføjede han, at en ondartet skarlagensfeber havde revet den unge pige bort. Der forekom nu mange tilfælde i byen, ja, man kunne næsten tale om en epidemi. Og nogen som helst forbindelse mellem hans venindes sygdom og lille Fannys tilfælde var så meget mindre at antage, som barnets skarlagensfeber var forløbet så let, at han næsten måtte tvivle om sin diagnoses rigtighed. Og han tog barnet, der netop kom løbende ind, på sit skød, klappede dets krøllede hår og kyssede det på panden. Så græd han ganske sagte, og da han igen så op, bemærkede han tårer i den unge kones øjne.

Næste dag besøgte han Katharinas grav, hvor der endnu lå nogle beskedne kranse med bånd. Fru Sommer havde sammen med barnet ledsaget ham ud på kirkegården; og mens Gräsler stod der tavs og med bøjet hoved, og fru Sommer betragtede indskrifterne på båndene, holdt den lille pige hænderne foldet i

stille bøn. På tilbagevejen gik man et øjeblik ind til en konditor, og Fanny kom hjem med et stort kræmmerhus bonbons.

Fra nu af tog fru sommer sig af den ensomme ungkarl med en godhed, som ikke var påtrængende; han tilbragte mange timer, især hver aften, i hendes lejlighed og havde al slags legetøj med til den lille pige, som han stadig fik mere kær, deriblandt vilde dyr af træ og pap, som han så oven i købet måtte fortælle historier om, som var det egentlig virkelige, men fortryllede uhyrer. Men fru Sommer viste sig fra dag til dag i ord og blik taknemmeligere for al den kærlighed, doktoren ofrede hendes faderløse barn.

Der var endnu ikke forløbet en måned siden Katharinas død, da doktor Emil Gräsler steg i land på øen Lanzarote med fru Sommer, der for øvrigt siden afrejsens dag hed fru Gräsler, og lille Fanny. Direktøren stod på landgangsbroen, barhovedet som sædvanlig, og hans glatstrøgne, brune hår bevægede sig næppe trods kystvinden. "Velkommen, kære doktor," hilste han den ankommende, med den amerikanske accent, der allerede forrige år havde virket ubehageligt på Gräsler. "Velkommen! De har nok ladet os vente lidt på Dem, men vi glæder os des mere over atter at se Dem her. Villaen er naturligvis sat i stand, og jeg håber, at også fruen vil befinde sig vel hos os." Han kyssede hendes hånd og klappede den lille pige på kinden.

Luften var vidunderlig gennemvarmet af solen, ligesom på en sommerdag, og de gik alle i retning af hotellet, som strålede dem blændende hvidt i møde, forrest direktøren og den unge frue i livlig samtale, bag dem doktor Gräsler og lille Fanny i en noget forkrøllet hvid lærredskjole og med et hvidt silkebånd i de sorte lokker. Gräsler holdt hendes bløde barnehånd i sin og

sagde: "Kan du derhenne se det lille, hvide hus, hvor alle vinduer står åbne? Dér skal du bo, og lige bagved, det kan du naturligvis ikke se nu, er der en have med mærkværdige træer, hvis mage du endnu aldrig har set … og under dem skal du lege; og når det andetsteds sner, og folk fryser, så vil solen skinne her ligesom i dag." Således vedblev han at tale, stadig med den bløde barnehånd, hvis tryk gjorde ham lykkelig, som aldrig en anden berøring havde formået, i sin. Den lille pige lyttede til ham, idet hun nysgerrigt så op på ham.

Imidlertid fortsatte også direktøren samtalen med den unge frue. "Sæsonen tegner ikke dårligt," bemærkede han. "Deres mand vil få meget at gøre. Den fjerde i næste måned venter vi Hans Højhed hertugen af Sigmaringen med gemalinde, børn og følge … Det er en velsignet plet her. Et lille paradis. Og som forfatteren Rüdenau-Hansen, en regelmæssig gæst på vor ø i de sidste tolv år, siger …"

Vinden, der her ved kysten plejer at blæse selv på de roligste dage, førte de følgende ord og endnu mange andre bort med sig.

Om "Badelæge dr. Gräsler"

Forfatter: Arthur Schnitzler (1862-1931).
Org.udgave: *Doktor Gräsler, Badearzt.* Erzählung von Arthur Schnitzler. Føljeton i *Berliner Tageblatt*, 10. februar 1917 – 18. marts 1917. Efterfølgende bogudgave fra Fischer Verlag, Berlin 1917.
Denne udgave baseret på: Arthur Schnitzler: *Badelæge Doktor Gräsler. Fortælling*. Oversat af Carl Behrens. Nordiske Forfatteres Forlag, København 1918.
Oversætter: Carl Behrens (1867-1946).
Redigeret af: Kim N. Jensen.
Forside: Efter Emma Löwenstramm (1879-1941): *Porträt von Arthur Schnitzler* (ca. 1912).

ISBN 978-87-7628-499-2
2. ebogsudgave, tidligere udgave ISBN 978-87-7979-754-3 (Ølstykke 2021).

© 2026 eBibliotek 1800
www.ebib1800.dk